

Imigrare

cum, unde, când

Manual de folosință pentru integrare

Ministero del Lavoro,
della Salute e delle Politiche Sociali

Ghidul **Imigrare, cum, unde, cînd** “Manual de folosință pentru integrare” a fost realizat de Ministerul Muncii și al Politicilor Sociale – Direcția Generală a Imigrației în colaborare cu:

***Istituto Psicoanalitico
per le Ricerche Sociali***

a IVa ediție actualizată la septembrie 2009

Această publicație este disponibilă on line pe sit-ul <http://www.lavoro.gov.it>

Bine ai venit în **Bine ai venit în Italia!** Italia!

Pentru a trăi bine și a te integra în societatea italiană este important să cunoști regulile sale și organizarea vieții.

Acest ghid a fost gândit pentru cei care trebuie încă să vină în Italia și trebuie să înțeleagă cum pot intra, dar și pentru cei care deja sînt aici. Chiar și angajatorii, italieni și străini, pot găsi informații utile a conduce lucrătorul pe parcursul integrării sale.

Este un ghid care poate fi de folos la rezolvarea problemelor zilnice: de la contractul de muncă la înscrierea fiilor la școală, de la eliberarea permisului de conducere la deschiderea unui cont la bancă.

Promovată de Ministerul Muncii, Sănătății și Politicilor Sociale, este un instrument rezumativ, lesnicios, complet în cea mai mare măsură și care se poate consulta în 8 limbi.

Lectură plăcută!

Cuprins

INTRARE	25
Frontiera	27
Vizele	27
ȘEDEREA	37
Permisele de ședere	39
Cartea de ședere CE	46
Cetățenia italiană	49
Spațiul Schengen	50
MUNCA	53
Piața muncii în Italia	55
Munca salariată	55
Munca subordonată	62
Munca pe cont propriu	62
Intrarea pe piața muncii în Italia	64
Constituirea și încheierea unui raport de muncă	72
Centrele de Plasare a Forței de Muncă	74
SISTEMUL DE PREVEDERI SOCIALE ȘI ASIGURARE	81
INPS și INAIL	83
Sistemul de Prevederi Sociale și Asigurare (INPS)	84
Sistemul de Asigurare (INAIL)	90
STAREA CIVILĂ	97
Informații generale	99
Cererea de înregistrare în Registrul Stării Civile	101
Serviciile Stării Civile	103
LOCUIȚA	109
Garanția unei locuințe	111
Închirierea unei case	112
Cumpărarea unei locuințe	114
Centrele de primire	116
SĂNĂTATEA	119
Înscrierea la Serviciul Sanitar Național (SSN)	121

Legitimația sanitară	124
Servicii ale Serviciului Sanitar Național	124
Străinul Temporar Prezent (STP)	130

ÎNVĂȚĂMÎNTUL	133
Dreptul și obligația la instruire și formare	135
Creșa	135
Grădinița	136
Primul ciclu	136
Al doilea ciclu	137
Universitatea	139
Instruire și pregătire profesională tehnică superioară	141
Recunoașterea diplomelor	142

TUTELA DREPTURILOR ȘI DISCRIMINAREA	145
Tutela drepturilor	147
Discriminare	148

DECLARAȚIA DE VENITURI	151
Informații generale	153
CUD	153
Formularul 730	154
Formularul Unic	155
Modelul 770	157
RED, ICI, ISEE	158

BANCA	161
Servicii bancare	163

ALTE SERVICII	167
Introducere	169
Codul fiscal	169
Șoferii și automobilul	170

ASOCIEREA	175
Libertatea de asociere	177
Fondarea unei asociații	177
Anumite forme de asociere	180

CONSTITUȚIA REPUBLICII ITALIENE

(Artt 1-54)

PRINCIPII FUNDAMENTALE

Art. 1.

Italia este o Republică democratică, întemeiată pe muncă.
Suveranitatea aparține poporului, care o exercită prin formele și în limitele Constituției.

Art. 2.

Republica recunoaște și garantează drepturile inviolabile ale omului, atît ca persoană cît și în formațiunile sociale în care se dezvoltă personalitatea sa, și solicită în mod hotărît îndeplinirea îndatoririlor îndergabile de solidaritate politică, economică și socială.

Art. 3.

Toți cetățenii beneficiază în mod egal de demnitate socială și sînt egali în fața legii, fără deosebire de sex, rasă, limbă, religie, opinii politice, condiții personale și sociale.

Este datoria Republicii de a înlătura obstacolele de ordin economic și social, care, limitînd în fapt libertatea și egalitatea cetățenilor, împiedică deplina dezvoltare a persoanei umane și efectivă participare a tuturor muncitorilor la organizarea politică, economică și socială a țării.

Art. 4.

Republica recunoaste tuturor cetățenilor dreptul la muncă și asigură condițiile care să facă acest drept efectiv.

Fiecare cetățean are datoria de a desfășura, potrivit propriilor posibilități și propriei opțiuni, o activitate sau o funcție care să contribuie la progresul material sau spiritual al societății.

Art. 5.

Republica, una și indivizibilă, recunoaște și favorizează autonomiile locale; promovează în serviciile ce depind de Stat cea mai amplă descentralizare administrativă; adecvează principiile și metodele legislației sale exigențelor autonomiei și descentralizării.

Art. 6.

Republica protejează prin legi speciale minoritățile lingvistice.

Art. 7.

Statul și Biserica Catolica sînt, fiecare cu propria organizare, independente și suverane. Relațiile dintre ele sînt reglementate prin Tratatul de la Lateran. Modificările Tratatelor acceptate de ambele părți, nu cer o procedură de revizuire constituțională.

Art. 8.

Toate confesiunile religioase sînt libere în mod egal în fața legii. Confesiunile religioase diferite de cea catolică au dreptul de a se organiza potrivit propriilor statute, în măsura în care nu contravin ordinii de drept italiene.

Raporturile cu Statul sînt reglementate prin lege pe baza înțelegerilor încheiate cu confesiunile respective.

Art. 9.

Republica promovează dezvoltarea culturii și cercetarea științifică și tehnică. Protejează natura și patrimoniul istoric și artistic al Națiunii.

Art. 10.

Organizarea judecătorească italiană se aliniază normelor dreptului internațional general recunoscute. Condiția juridică a cetățeanului străin este reglementată prin lege în conformitate cu normele și tratatele internaționale. Cetățeanului străin, căruia i-au fost interzise în țara sa de origine exercitarea libertăților democratice garantate de Constituția italiană, are dreptul la azil pe teritoriul Republicii, potrivit condițiilor stabilite prin lege.

Nu este admisă extradarea cetățeanului străin pentru delictе politice.

Art. 11.

Italia repudiază războiul ca instrument ce lezează libertatea celorlalte popoare și ca mijloc de soluționare a controverselor internaționale; admite, în condiții de egalitate cu celelalte State, restricții ale suveranității necesare pentru o organizare care să asigure pacea și justiția între Națiuni; promovează și sprijină organizațiile internaționale dedicate unui atare scop.

Art. 12.

Drapelul Republicii este tricolorul italian: verde, alb și roșu, dispuse în trei benzi verticale de dimensiuni egale.

PARTEA I – DREPTURILE ȘI ÎNDATORIRILE

CETĂȚENILOR

TITLUL I:

RAPORTURILE CIVILE

Art. 13.

Libertatea personală este inviolabilă.

Nu este admisă nici o formă de reținere, de inspecție sau percheziționare individuală, nici alte restrângeri ale libertății personale, decât printr-un act motivat de autoritățile judecătorești și numai în cazurile și modurile prevăzute de lege.

În cazuri excepționale de necesitate și urgență, prevăzute în mod expres de lege, autoritatea de siguranță publică poate adopta măsuri provizorii, ce trebuie comunicate în termen de patruzeci și opt de ore autorității judecătorești și, dacă aceasta nu le validează în următoarele patruzeci și opt de ore, se consideră revocate și rămân lipsite de orice efect.

Este pedepsită orice violență fizică sau morală asupra persoanelor supuse restrângerilor de libertate.

Legea stabilește limitele maxime de deținere preventivă.

Art. 14.

Domiciliul este inviolabil.

Nu pot fi efectuate inspecții sau percheziții sau sechestre, cu excepția cazurilor și modurilor stabilite de lege potrivit garanțiilor prevăzute pentru protecția libertății personale.

Verificările și inspecțiile pe motive de sănătate și integritate publică sau în scopuri economice și fiscale sînt reglementate de legi speciale.

Art. 15.

Libertatea și secretul corespondenței și a oricărei alte forme de comunicare sînt inviolabile. Restrîngerea acestora poate avea loc numai printr-un act motivat al autorității judecătorești cu garanțiile stabilite de lege.

Art. 16.

Orice cetățean poate circula și poate să-și stabilească rezidența în mod liber în orice parte a teritoriului național, cu excepția restricțiilor cu caracter general pe care legea le stabilește din motive de sănătate sau de siguranță.

Nici o restricție nu poate fi determinată de motive politice.

Orice cetățean este liber de a ieși de pe teritoriul Republicii și de a reîntra, cu excepția obligațiilor stabilite de lege.

Art. 17.

Cetățenii au dreptul de a se întruni în mod pașnic și fără arme.

Pentru întruniri, inclusiv într-un loc accesibil publicului, nu este nevoie de niciun preaviz. Întrunirile în locurile publice trebuie anunțate autorităților, care le pot interzice numai pentru motive temeinice de siguranță sau de integritate publică.

Art. 18.

Cetățenii au dreptul de a se asocia în mod liber, fără autorizație, pentru scopuri care nu le sînt interzise persoanelor de legea penală.

Sînt interzise asociațiile secrete și cele ce urmăresc, fie și în mod indirect, scopuri politice prin organizații cu caracter militar.

Art. 19.

Toți cetățenii au dreptul de a practica în mod liber propria credință religioasă sub orice formă, individuală sau colectivă, de a contribui la difuzarea ei și de a o practica în mod privat sau public, cu condiția să nu fie vorba de ritualuri contrare bunelor moravuri.

Art. 20.

Caracterul ecleziastic și scopul de religie sau cult al unei asociații sau instituții nu pot fi cauză a unor restrângeri legislative speciale, nici a unor obligații fiscale speciale pentru constituirea, capacitatea juridică și orice formă de activitate.

Art. 21.

Oricine are dreptul de a-și manifesta în mod liber propriile idei prin cuvânt, prin scris și prin orice alt mijloc de difuzare.

Presa nu poate fi supusă unor autorizări sau cenzuri.

Se poate proceda la sechestrul numai printr-un de act motivat al autorității judecătorești în caz de infracțiuni, pe care legea presei le prevede în mod expres, sau în cazul violării normelor pe care legea le stabilește prin indicarea responsabililor.

În aceste cazuri, atunci când faptul este absolut urgent și nu este posibilă intervenția în timp util a autorității judecătorești, sechestrul presei periodice poate fi efectuat de către ofițeri ai poliției judiciare, care trebuie imediat, dar nu mai târziu de douăzeci și patru de ore, să informeze în scris autoritatea judecătorească. Dacă aceasta nu o validează în următoarele douăzeci și patru de ore, sechestrul se consideră anulat și lipsit de orice efect.

Legea poate stabili, prin norme cu caracter general, să fie făcute cunoscute mijloacele de finanțare a presei periodice.

Sînt interzise publicările în presă, spectacolele și toate celelalte manifestări contrare bunelor moravuri. Legea stabilește măsuri adecvate pentru prevenirea și reprimarea violărilor.

Art. 22.

Nimeni nu poate fi privat, din motive politice, de capacitatea juridică, de cetățenie, de nume.

Art. 23.

Nici o prestație personală sau patrimonială nu poate fi impusă, decît în baza legii.

Art. 24.

Oricine poate apela la judecată pentru a-și apăra propriile drepturi și interese legitime. Apărarea este drept inviolabil în orice stadiu și grad al acțiunii judiciare. Persoanelor lipsite de mijloace le sînt asigurate, prin instituții speciale, mijloacele pentru a acționa și a se apăra în fața oricărei autorități. Legea stabilește condițiile și modurile de remediere a erorilor judiciare.

Art. 25.

Nimeni nu poate fi îndepărtat de judecătorul natural stabilit prin lege. Nimeni nu poate fi pedepsit decît pe baza unei legi intrate în vigoare înainte de fapta comisă. Nimeni nu poate fi supus unor măsuri de siguranță cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Art. 26.

Extrădarea cetățeanului poate fi permisă numai în cazurile prevăzute în

mod expres de convențiile internaționale.

În nici un caz nu poate fi admisă pentru delikte politice.

Art. 27.

Răspunderea penală este personală. Acuzatul nu este considerat vinovat pînă la sentința definitivă. Pedepsele nu pot consta în tratamente contrare simțului de umanitate și trebuie să tindă spre reeducarea condamnatului. Nu este admisă pedeapsa cu moartea.

Art. 28.

Funcționarii și angajații Statului și ai instituțiilor publice sînt direct responsabili, potrivit legilor penale, civile și administrative, de actele săvîrșite cu violarea drepturilor. În aceste cazuri răspunderea civilă se extinde asupra Statului și instituțiilor publice.

TITLUL II:

RAPORTURILE ETICO-SOCIALE

Art. 29.

Republica recunoaște drepturile familiei ca asociere naturală întemeiată pe căsătorie. Căsătoria are la bază egalitatea morală și juridică a soților, cu limitele stabilite de lege drept garanție a unității familiale.

Art. 30.

Este datoria și dreptul părinților să întrețină, să instruiască și să educe copiii, inclusiv a celor născuți înafara căsătoriei.

În cazurile de incapacitate a părinților, legea se preocupă să fie îndeplinite îndatoririle acestora. Legea asigură copiilor născuți înafara căsătoriei întreaga protecție juridică și socială, compatibilă cu drepturile membrilor familiei legitime. Legea stabilește normele și limitele pentru determinarea paternității.

Art. 31.

Republica sprijină prin măsuri economice și alte ajutoare formarea familiei și îndeplinirea îndatoririlor ce îi revin, cu o atenție deosebită față de familiile numeroase. Protejează maternitatea, copiii și tineretul, sprijinind instituțiile necesare acestui scop.

Art. 32.

Republica protejează sănătatea ca drept fundamental al individului și interes al colectivității, și garantează tratamente gratuite celor nevoiași. Nimeni nu poate fi obligat la un anumit tratament medical decât în cazurile prevăzute de lege. Legea nu poate în nici un caz să violeze limitele impuse de respectarea persoanei umane.

Art. 33.

Arta și știința sînt libere, iar predarea lor este liberă. Republica stabilește normele generale privind instrucția și instituie școli de stat pentru toate disciplinele și gradele. Instituțiile și particularii au dreptul de a înființa școli și instituții de educație, fără obligații din partea Statului. Legea, în fixarea drepturilor și obligațiilor școlilor private care solicită paritatea, trebuie să le asigure deplina libertate iar elevilor acestora un tratament școlar echivalent celui al elevilor din școlile de stat. Este prevăzut un examen de Stat pentru admiterea la diferite discipline

și grade de școli sau pentru finalizarea studiilor și pentru abilitare la exercitarea profesională. Instituțiile de cultură superioară, universități și academii, au dreptul să își stabilească regulamente autonome în limitele prevăzute de legile Statului.

Art. 34.

Școala este accesibilă tuturor.

Învățământul inferior, cu durata de cel puțin opt ani, este obligatoriu și gratuit. Cei dotați și cei merituoși, chiar dacă lipsiți de mijloace, au dreptul să accedă la cele mai înalte grade de studii. Republica face efectiv acest drept prin burse de studiu, alocații pentru familii și alte înlesniri, ce trebuie să fie acordate prin concurs.

TITLUL III:

RAPORTURILE ECONOMICE

Art. 35.

Republica protejează munca în toate formele și aplicațiile sale. Se preocupă de formarea și pregătirea profesională a lucrătorilor. Promovează și sprijină acordurile și organizațiile internaționale care se preocupă de afirmarea și reglementarea drepturilor muncii. Recunoaște libertatea de a emigra, cu excepția obligațiilor stabilite de lege în interes general, și protejează munca italiană în străinătate.

Art. 36.

Lucrătorul are dreptul la o remunerație proporțională cu cantitatea și calitatea muncii sale și în orice caz suficientă pentru a-i asigura, lui și fa-

miliei sale, o existență liberă și demnă. Durata maximă a zilei de muncă este stabilită prin lege. Lucrătorul are dreptul la odihnă săptămînală și la concediu anual plătit, și nu poate renunța la ele.

Art. 37.

Femeia muncitoare are aceleași drepturi și, la muncă egală, la aceleași retribuții care i se cuvin lucrătorului. Condițiile de muncă trebuie să permită îndeplinirea obligațiilor sale esențiale în cadrul familiei și să asigure mamei și copilului o protecție specială adecvată.

Legea stabilește limita minimă de vîrstă pentru munca salariată.

Republica protejează munca minorilor prin prevederi speciale și le garantează, la muncă egală, dreptul la retribuție egală.

Art. 38.

Orice cetățean inapt de muncă și lipsit de mijloacele de trai necesare are dreptul la întreținere și la asistență socială.

Lucrătorii au dreptul să le fie prevăzute și asigurate mijloace adecvate nevoilor lor de trai în caz de accident, boală, invaliditate și bătrînețe, șomaj involuntar. Persoanele inapte și invalizii au drept la educație și instruire profesională. Obligațiile prevăzute în acest articol le revin organelor și instituțiilor desemnate sau sprijinite de Stat.

Asistența privată este liberă.

Art. 39.

Organizarea sindicală este liberă.

Sindicatelor nu le poate fi impusă altă obligație în afara înregistrării lor la birourile locale sau centrale, potrivit prevederilor legale.

O condiție pentru înregistrare este ca statutele sindicatelor să prevadă o organizare internă pe bază democratică. Sindicatele înregistrate au

personalitate juridică. Ele pot, reprezentate în mod unitar proporțional cu numărul membrilor, să stipuleze contracte colective de muncă cu caracter obligatoriu pentru toți cei care aparțin ramurilor la care se referă contractul.

Art. 40.

Dreptul la grevă se exercită în cadrul legilor care îl reglementează.

Art. 41.

Inițiativa economică privată este liberă.

Nu se poate desfășura în contradicție cu utilitatea socială sau astfel încât să aducă prejudicii siguranței, libertății, demnității umane.

Legea stabilește programele și controalele necesare pentru ca activitatea economică publică și privată să poată fi orientată și coordonată către scopuri sociale.

Art. 42.

Proprietatea este publică sau privată. Bunurile economice aparțin Statului, instituțiilor sau particularilor.

Proprietatea privată este recunoscută și garantată de lege, care determină modalitățile de achiziție, de uzufruct și limitele cu scopul de a-i asigura funcția socială și a o face accesibilă tuturor.

Proprietatea privată poate fi, în cazurile prevăzute de lege, și cu despăgubire, expropriată din motive de interes general.

Legea stabilește normele și limitele succesiunii legitime și testamentare și drepturile Statului privitoare la moștenire.

Art. 43.

În scopuri de utilitate publică, legea poate rezerva inițial sau transfera, prin expropriere și cu despăgubire, Statului, instituțiilor publice sau comunităților de lucrători sau beneficiari, anumite întreprinderi sau categorii de întreprinderi, care vizează servicii publice esențiale sau surse de energie sau situații de monopol și care au caracter de interes general de importanță deosebită.

Art. 44.

În vederea realizării unei exploatare raționale a solului și stabilirii unor relații sociale echitabile, legea impune obligații și restricții proprietății funciare private, fixează limite pentru extinderea sa în funcție de regiunile și zonele agricole, promovează și impune asanarea terenurilor, transformarea latifundiului și reconstituirea unităților productive; sprijină proprietatea mică și mijlocie.

Legea stabilește măsuri în favoarea zonelor montane.

Art. 45.

Republica recunoaște funcția socială a cooperației cu caracter de întra-jutorare și fără scopuri de speculație privată.

Legea promovează și încurajează dezvoltarea acestora prin mijloacele cele mai potrivite și îi asigură, prin controale oportune, caracterul și scopurile.

Legea prevede măsuri pentru protecția și dezvoltarea artizanatului.

Art. 46.

În scopul elevării economice și sociale a muncii în acord cu exigențele producției, Republica recunoaște dreptul lucrătorilor de a colabora, în

modalitățile și în limitele stabilite de lege, la administrarea întreprinderilor.

Art. 47.

Republica încurajează și protejează economia sub toate formele sale; reglementează, coordonează și controlează modul de funcționare a creditului. Facilitează accesul economiilor populației pentru proprietatea locuinței, pentru proprietatea agricolă și pentru investițiile acționare directe și indirecte în marile complexe productive ale țării.

TITLUL IV:

RAPORTURILE POLITICE

Art. 48.

Sînt alegatori toți cetățenii, femeii și bărbați, care au împlinit vîrsta majoratului. Votul este personal și egal, liber și secret. Exprimarea votului este o îndatorire civică. Legea stabilește capacitățile și modalitățile în exercitarea dreptului de vot al cetățenilor rezidenți în străinătate și asigură caracterul efectiv al acestuia. În acest scop a fost creată o circumscripție Străinătate pentru alegerea Camerelor, căreia îi sînt alocate locuri în conformitate cu numărul stabilit de prevederea constituțională și potrivit criteriilor stabilite prin lege. Dreptul la vot nu poate fi limitat decît în caz de incapacitate civilă sau prin efectul unei sentințe penale irevocabile sau în cazuri de indemnitate morală prevăzute de lege.

Art. 49.

Toți cetățenii au dreptul de a se asocia liber în partide pentru a contribui prin mijloace democratice la configurarea politicii naționale.

Art. 50.

Toți cetățenii pot adresa petiții Camerelor pentru a solicita măsuri legislative sau pentru a prezenta necesități comune.

Art. 51.

Cetățenii ambelor sexe pot accede la funcțiile publice și la funcțiile electivă în condiții de egalitate, potrivit capacităților stabilite de lege. În acest scop Republica promovează prin norme specifice oportunități egale pentru bărbați și femei. În vederea accederii la funcțiile publice și la funcțiile electivă, legea îi poate considera drept cetățeni pe italienii care nu aparțin Republicii. Cel desemnat în funcții publice electivă are dreptul de a dispune de timpul necesar exercitării acestora și de a-și prezerva propriul loc de muncă.

Art. 52.

Apărarea Patriei este o datorie sacră a cetățeanului. Serviciul militar este obligatoriu în limitele și în modalitățile stabilite de lege. Efectuarea sa nu afectează locul de muncă al cetățeanului și nici exercitarea drepturilor politice. Organizarea Forțelor Armate se întemeiază pe spiritul democratic al Republicii.

Art. 53.

Toți cetățenii trebuie să participe la cheltuielile publice în funcție de capacitatea lor contributivă. Sistemul fiscal se bazează pe criterii de progresivitate.

Art. 54.

Toți cetățenii au datoria să fie devotați Republicii și să respecte Constituția și legile acesteia.

Cetățenii cărora le sînt încredințate funcții publice au datoria să le îndeplinească cu rigoare și onoare, depunînd jurămînt în cazurile stabilite de lege.

intrarea
intrarea

Frontiera

Ce se întâmplă la frontiera italiană?

Străinii sînt supuși controlului vamal, valutar și sanitar. După ce au efectuat controlul, Autoritățile de frontieră trec pe pașaport data și locul de tranzit.

Cine poate fi respins la frontieră?

- Străinii, care se prezintă la frontieră și nu îndeplinesc condițiile pentru a intra sînt respinși de poliție;
- Străinii care au intrat în Italia fără a efectua controlul la frontieră, dar care au fost opriți la intrare sau imediat după intrare, și străinii care au fost admiși temporar în Italia pe motive de ajutor protecție umanitară, urmează să fie respinși și însoțiți la frontieră.

Cine nu poate fi respins la frontieră?

Chiar dacă nu au documentele și condițiile necesare intrării în Italia, nu pot fi respinși străinii care:

- Cer azil politic;
- Au statut de refugiat;
- Minorii, cu excepția cazului în care au dreptul să urmeze părintele sau tutorul care au fost expulzați;
- Beneficiază de măsuri de protecție temporară pentru motive umanitare.

Vizele

Ce este o viză de intrare?

Viza este o autorizație eliberată de Consulatul sau Reprezentanța Diplomatică Consulară de competență care permite străinului intrarea în Spațiul Schengen sau numai în teritoriul italian; se aplică pe pașaport sau pe un alt document valabil (neexpirat).

Cine are nevoie de viză?

Toți cetățenii considerați străini:

- Cetățenii extracomunitari;
- Cetățenii fără cetățenie sau fără patrie.

Cine nu are nevoie de viză pentru a intra în Italia?

Sînt autorizați să intre în Italia fără a avea nevoie de pașaport sau de viză:

- Cetățenii tuturor țărilor Uniunii Europene și a Spațiului Economic European: Austria, Belgia, Bulgaria, Cipru, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Islanda, Italia, Letonia, Lichtenstein, Luxemburg, Malta, Norvegia, Olanda, Polonia, Republica Cehă, Portugalia, Regatul Unit al Marii Britanii, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia și Ungaria;
- Cetățenii Republicii San Marino, ai Vaticanului și ai Elveției.

De asemenea pot intra în Italia fără a trebui să ceară viză de intrare:

- Străinii care la ieșirea din Italia au asupra lor în afara pașaportului, permisul de ședere valabil și/sau cartea de ședere CE;
- Cetățenii următoarelor țări: Andora, Argentina, Australia, Brazilia, Brunei, Canada, Chile, Coreea de Sud, Costa Rica, Croația, El Salvador, Japonia, Guatemala, Honduras, Israel, Malaezia, Mexic, Monaco, Nicaragua, Noua Zeelandă, Panama, Paraguay, Singapore, Statele Unite ale Americii, Uruguay, Venezuela, dar numai în cazul șederii de scurtă durată (durata maximă de 90 de zile) pentru turism, misiune, afaceri, invitație și întreceri sportive.

ATENȚIE:

- Pentru șederi de lungă durată (mai mult de 90 de zile), toți străinii trebuie să prezinte o viză.
- Viza de intrare nu este necesară cetățenilor străini care au deja o carte de ședere CE eliberată de un alt Stat membru UE și pentru membri familiei lor care au un permis de ședere valabil eliberat de Statul membru UE de proveniență.
- Viza nu este necesară de asemenea cetățenilor străini care au un permis de ședere pe motive de studiu, eliberat de un alt Stat membru UE (în afara celor proveniți din Regatul Unit, Irlanda și Danemarca), fiind înscriși la un curs universitar sau la o instituție de învățămînt superior și care, îndeplinind anumite condiții, se transferă în Italia pentru a continua studiile începute într-un alt Stat membru UE sau pentru a le integra cu un program de studii legate de studiile inițiale .

Cine nu poate obține o viză de intrare?

Străinii care au fost deja expulzați din Italia sau din una din țările Uniunii Europene sau care sînt considerați periculoși pentru securitatea și ordinea publi-

că în Italia și în țările Uniunii Europene, în baza acordurilor internaționale.

Pentru ce motive pot cere viza de intrare?

Adopții, afaceri, tratamente medicale, motive diplomatice, familiale, în-treceri sportive, invitație, muncă subordonată, muncă sezonieră, activitate pe cont propriu, misiune, motive religioase, reintrare, rezidență, reîntregire familiei, studiu, tranzit, turism.

Ce trebuie să fac pentru a obține viza?

Trebuie să prezinți cererea la Consulatul sau Ambasada Italiană din țara ta de rezidență. În cerere va trebui să indici:

- datele tale personale (prenume, nume, data nașterii, rezidența, cetățenia) și cele ale membrilor familiei tale;
- datele indicate în pașaportul tău sau într-un alt document valabil;
- scopul călătoriei;
- mijloace de transport pe care intenționezi să le utilizezi;
- domiciliul;
- mijloacele de subzistență pe perioada călătoriei și a șederii.

ATENȚIE:

Dacă faci declarații false sau prezinți documente false vei fi pedepsit penal și cererea ta va fi respinsă.

De cât timp este nevoie pentru a obține viza?

Viza poate fi eliberată sau refuzată într-o perioadă de 90 de zile de la prezentarea cererii; sînt necesare în schimb 30 de zile pentru munca salariată și 120 de zile pentru activitatea pe cont propriu.

Care sînt documentele pe care trebuie să le prezint pentru fiecare tip de viză?

Documentele necesare fiecărui tip de viză, se pot consulta pe site-ul www.esteri.it/visti, unde se găsește și un formular tip de cerere.

Cînd este necesară viza de reintrare?

Viza de reintrare este eliberată de către Reprezentanța Diplomatică Consulară Italiană din țara de origine, în următoarele cazuri:

- cînd te afli în posesia unui document expirat, permis sau carte de ședere

CE, de nu mai mult de 60 de zile, cu condiția să prezinți documentul expirat;

- când nu mai ai un document de ședere, pentru că l-ai pierdut sau ți-a fost sustras, cu condiția de a arăta copia denunțului de furt sau pierdere.

Ce condiții trebuie să îndeplinesc pentru a obține viza pentru turism?

- documente prin care demonstrezi că te afli în posesia unor resurse financiare adecvate pentru a te susține pe toată perioada șederii (carte de credit, garanție bancară, asigurare, etc.);
- bilet dus-întors sau rezervare;
- un document care să ateste disponibilitatea unei locuințe (rezervare hotelieră, declarație de ospitalitate, etc.);
- o eventuală invitație, semnată de către un cetățean italian sau cetățean străin cu rezidența în regulă, care îți oferă ospitalitate în Italia;
- poliță de asigurare pentru acoperirea cheltuielilor sanitare cu valoare de minim 30.000 de euro.

Ce condiții trebuie să îndeplinesc pentru a obține viza pentru studiu?

- formularul tip a cererii, cu o fotografie recentă;
- pașaportul valabil pe cel puțin 90 de zile după scăderea vizei, cu fotocopia paginilor cu datele personale;
- vârsta superioară a 14 ani (în caz minorilor între 14 și 17 ani, este necesar consimțământul pentru emigrare din partea părinților sau tutorelui, tradus și legalizat);
- pentru cursurile de studiu sau formare profesională, se cere certificatul de înscriere la curs sau la activitatea culturală care se frecventează;
- poliță de asigurare pentru acoperirea cheltuielilor sanitare;
- mijloacele materiale adecvate menținerii;
- disponibilitatea de cazare;
- biletul de avion dus-întors (pentru viza Schengen: vezi în paragrafele următoare), sau biletul de dus și proba disponibilității economice pentru repatriere (pentru vizele naționale: vezi în paginile următoare);
- pentru studenții întreținuți de părinți este necesară documentația privind ocupația, salariul și adresa părinților;
- plata taxelor consulare.

Cui i se eliberează viza pe motiv de studiu?

Viza pe motiv de studiu se poate acorda străinului care vrea să urmeze cursuri universitare, de instrucție și formare profesională pe lângă institutele recunoscute sau calificate, și străinului care desfășoară activități culturale și de cercetare.

De asemenea pot intra și rămâne pe teritoriul Statului italian pe motiv de studiu:

- majorii admiși la cursurile de liceu și a institutelor de formare profesională;
- cei care au fost admiși la cursurile de formare profesională și la practică profesională în cadrul cotelor stabilite anual de Ministrul Muncii, Sănătății și Politicii Sociale;
- minorii care au cel puțin 15 ani, dar numai în cazul în care se îndeplinesc anumite condiții de tutelă;
- minorii cu mai puțin de 14 ani care participă la programe de schimb cultural sau activități culturale aprobate de Ministerul Învățământului, al Universității și Cercetării, sau de Ministerul Bunurilor și Activităților Culturale.

Unde pot să cer viză?

Trebuie să o ceri personal la Reprezentanța Diplomatică Consulară de competență pentru originea sau reședința ta. În acest ultim caz, trebuie să demonstrezi că ai un titlu de ședere în țara în care ceri viza.

Cum fac să stau regulat în Italia cu o viză pe motiv de studiu?

Viza pentru studiu este de două feluri:

- viza Schengen, de scurtă durată, inferioară de 90 de zile în cadrul unei perioade de șase luni; în acest caz trebuie să-ți declari prezența pe teritoriul sau autorităților de frontieră sau Chestorului (Poliție) di provincia în care te găsești în termen de 8 zile de la intrarea în Italia;
- viza Națională, de lungă durată, pentru șederi care depășesc 90 de zile, și oricum pe timp limitat; în acest caz trebuie să ceri permisul de ședere pe motiv de studiu prin kit-ul corespunzător, care se expediază prin poștă în termen de 8 zile lucrătoare de la intrarea în Italia.

Am un permis de ședere pentru studiu într-o altă țară din Uniunea Europeană. Trebuie să cer o viză pentru a-mi continua studiile în Italia sau a frecventa un curs relevant studiilor mele?

Nu, în cazul care îndeplinești condițiile cerute de legea italiană, participi la un program de schimb comunitar sau bilateral cu Statul de origine sau dacă ai un permis de ședere pe o perioadă de cel puțin 2 ani într-un alt Stat din Uniunea Europeană și anexezi cererii de permis de ședere documentele din partea autorităților academice din statul din UE unde ai studiat, din care să rezulte că programul de studii pe care vrei să-l urmezi în Italia este complementar studiilor deja făcute.

Pot să obțin viza pe motiv de studiu fără să cunosc limba italiană?

Nu, se cere oricum cunoștința de bază a limbii italiene, care se stabilește de obicei cu o conversație în italiană la Reprezentanța Diplomatică Consulară Italiană.

Ce condiții trebuie să îndeplinesc pentru a obține viza pentru îngrijiri medicale?

- declarație din partea spitalului, care să indice tipul de tratament medical;
- data începerii, durata și costul probabil al tratamentului;
- declarație din partea spitalului, care să confirme depozitarea a cel puțin 30% din costul total al tratamentului;
- resurse suficiente pentru plata restului cheltuielilor;
- biletul de călătorie;
- autorizație din partea Ministerului Muncii, Sănătății și Politicilor Sociale sau o hotărâre regională specifică în cazul tratamentelor autorizate în cadrul intervențiilor de tip umanitar.

Ce condiții trebuie să îndeplinești pentru a obține viza pentru motive religioase?

Pot obține acest tip de viză religioasă, care participă la manifestări de cult sau care exercită funcții religioase, pastorale sau ecleziastice.

Condițiile sînt:

- documente care să demonstreze statutul religios;
- documente care să garanteze caracterul religios al manifestării la care se va participa;

- biletul de călătorie;
- mijloace proprii de întreținere sau, dacă cheltuielile sînt pe răspunderea unui organism religios, o declarație de susținere a cheltuielilor din partea acestuia.

Ce condiții trebuie să îndeplinesc pentru a obține viza pentru muncă?

Depinde de tipul de muncă. În Italia raportul de muncă poate fi de două feluri:

- muncă subordonată pe o perioadă limitată de timp, pe o perioadă nelimitată de timp sau sezonieră;
- muncă pe cont propriu.

Ce condiții trebuie să îndeplinesc pentru a obține viza pentru reîntregirea familiei?

Trebuie să ai un permis de ședere regulat de cel puțin 1 an și să ceri autorizarea de Nulla osta la Ghișeul Unic, demonstrînd că ai:

- mijloacele materiale suficiente, cu declarația de venituri;
- o locuință adecvată, cu certificatul de conformitate eliberat de Primăria de reședință și cu certificatul de salubritate eliberat de Societatea Sanitară Locală (ASL) de competență pe teritoriu.

ATENȚIE:

Autorizația de Nulla osta nu este necesară rudelor străine a cetățenilor italieni și a cetățenilor celorlalte state din Uniunea Europeană.

Străinul care este deja în Italia, pentru care rude poate să ceară viza de reîntregirea familiei?

- soția/soțul nedivorțați legal și care să nu aibă mai puțin de 18 ani;
- fiii minori, chiar și ai soțului sau născuți în afara căsătoriei, necăsătoriți, cu condiția ca celălalt soț dacă trăiește, să fie de acord;
- fiii majori necăsătoriți, întreținuți de părinți în cazul în care nu pot în mod permanent să-și asigure satisfacerea nevoilor esențiale ale vieții din cauza stării de sănătate care a dus la invaliditate totală;
- părinții întreținuți, care nu au alți copii în țara de origine/de proveniență, sau părinții care au depășit vîrsta de 65 de ani, în cazul în care alți fii nu pot să-i întrețină din motive grave de sănătate, motive care trebuiesc

documentate.

În ceea ce privește reîntregirea familiei, au valoare normele naționale relative la familia monogamică și se interzice reunirea cu mai mulți soți pentru aceeași persoană.

În particular, cetățeanul străin cu permis de ședere regulat, care cere reunirea cu:

- soția/soțul, trebuie să demonstreze că nu are alt soț pe teritoriul național, prezentînd la Ghișeul Unic pentru Imigrație certificatul de familie eliberat de Primăria unde are reședința;
- părintele, în momentul în care face demersurile pentru reîntregirea familiei, va trebui să prezinte certificatul de căsătorie a părintelui. În cazul în care se confirmă prezența în Italia a soției/soțului părintelui, va trebui să fie verificată absența unei alte căsătorii a acestuia.

Părintele natural poate face reunirea cu fiul minor, care are permis de ședere regulat cu celălalt părinte, dacă demonstrează că îndeplinește condițiile în ceea ce privește disponibilitatea de locuință și venit. Îndeplinirea acestor condiții poate fi garantată părintele conviețuitor fiului cu locuința și venitul proprii, dacă sînt corespunzătoare.

Autorizația de Nulla osta este eliberată de Ghișeul Unic pentru Imigrație în termen de cel puțin 180 de zile.

Care documente sînt necesare pentru reîntregirea familiei?

- cererea, la Ghișeul Unic pentru Imigrație, autorizației de Nulla osta pentru reîntregirea familiei;
- fotocopia pașaportului și originalul;
- fotocopia permisului de ședere și originalul;
- fotocopia pașaportului rudelor care se reunesc;
- declarația din partea angajatorului în care se specifică tipul raportului de muncă și retribuirea lunară;
- fotocopia cărții de identitate a angajatorului;
- originalul contractului de chirie, sau actul notarial al casei de locuit. Dacă se locuiește în casa angajatorului, acesta trebuie să declare acordul de a găzdui pe timp nelimitat rudele angajatului;
- certificatul de căsătorie, tradus de Reprezentanța Diplomatică Consulară Italiană de competență, în cazul reunirii cu soțul/soția;
- certificatul de naștere al fiului, tradus de Autoritatea Diplomatică Consulară Italiană de competență, și, în cazul în care unul din soți trăiește în

- străinătate, o declarație prin care este de acord cu expatrierea;
- situația familiei;
- disponibilitatea de a avea o locuință în conformitate cu criteriile igienico-sanitare și de locuit, demonstrată cu o adeverință de conformitate igienico-sanitară eliberată de ASL (din cadrul sistemului sanitar național) de competență pe teritoriu și cu un certificat eliberat de primărie, din care să rezulte că este aptă de a fi locuită;
- venitul anual, care nu trebuie să fie inferior parametrilor stabiliți de lege.

ATENȚIE:

Documentele din care rezultă gradul de rudenie sînt:

- certificatul de căsătorie, tradus de Reprezentanța Diplomatică Consulară Italiană de competență, în cazul reunirii cu soțul/soția;
- certificatul de naștere al fiului, tradus de Reprezentanța Diplomatică Consulară Italiană de competență, și, în cazul în care unul dintre părinți locuiește în străinătate, o declarație prin care este de acord cu expatrierea.

Aceste documente trebuie să fie prezentate, împreună cu autorizația de Nulla osta, direct la Reprezentanța Diplomatică Consulară Italiană .

În cazul în care nu există documente eliberate de către autoritatea competentă din țara de origine, Reprezentanțele Consulare vor elibera certificatul în baza examenului ADN (acid dezoxiribonucleic), examen plătit de către persoanele interesate.

şederea
şederea

Permisele de ședere

Ce este permisul de ședere?

Este o autorizație eliberată de Chestor care oferă străinului dreptul de ședere pe teritoriul statului. Poate să fie de durată variabilă.

Unde și când pot cere permisul de ședere?

Permisul de ședere trebuie cerut în mod obligatoriu, într-o perioadă de opt zile lucrătoare din momentul intrării pe teritoriul italian sau al intrării în unul din Statele Schengen (în afara cazurilor de intrare și ședere în Italia pe motiv de vizită, afaceri, turism și studiu pe o perioadă de cel mult 3 luni, cazuri în care este de ajuns să se facă Declarația de prezență la frontiera prin care se intră sau la Chestorul provinciei în care te afli):

- la Oficiile poștale indicate pentru expediere, folosind kit-ul corespunzător, disponibil în oficiile poștale și ghișeele Patronatelor și Primăriilor activate pentru acest scop;
- direct Chestorului din provincia în care te afli în următoarele cazuri:
 - azil politic (cerere și eliberare);
 - cure sanitare;
 - întreceri sportive;
 - integrare de minori;
 - minori;
 - protecție umanitară;
 - cerere de statut de apatrid (eliberare);
 - vacanță-muncă;
 - motive de familie în cazul căsătoriei unui cetățean străin cu un cetățean italian (art. 19 D. Lgs. 286/98);
 - carte de ședere pentru rude străine a unui cetățean italian sau UE.

ATENȚIE:

Cererea primului permis de ședere pe motiv de muncă subordonată și de asemenea pentru reîntregirea familiei este formulată și imprimată direct de Ghișeul Unic pentru Imigrație, care a emis deja autorizația de Nulla osta, și îți este consemnată în momentul semnării contractului de ședere împreună cu plicul care trebuie transmis de la Oficiul poștal.

Ce documente îmi sînt necesare ca să obțin permisul de ședere?

Trebuie să prezinți pașaportul și viza de intrare. Îți va fi dat un formular, în care va trebui să indicîi: datele tale personale și pe cele ale eventualilor fii minori care te însoțesc, locul și motivul șederii. La cerere va trebui să anexezi și 4 fotografii tip legitimație.

Chestura va opri o copie a tuturor documentelor tale. O altă copie îți va fi dată ca chitanță și va conține: ștampila oficială a biroului în care ai prezentat cererea, semnătura funcționarului care era în serviciu, data prezentării cererii, ziua în care îți poți reține permisul de ședere.

ATENȚIE:

Străinul care cere permis de ședere trebuie să lase amprentele digitale.

Ce este Acordul de integrare?

Este un acord între cetățeanul imigrant și Statul Italian prin care se definesc căile pentru o mai bună conviețuire în această țară. În acest acord –pe care vei fi chemat să-l semnezi în lunile următoare– se stabilesc obiectivele care trebuiesc atinse în perioada de valabilitate a permisului tău de ședere, obiective care îți oferă credite.

Încheierea acestui acord este o condiție necesară pentru obținerea permisului de ședere. Pierderea completă a creditelor determină revocarea permisului de ședere și expulzarea de pe teritoriul Statului Italian, cu excepția posesorilor de:

- permis de ședere pentru:
 - azil;
 - solicitanții de azil;
 - protecție subsidiară;
 - motive umanitare;
 - motive de familie;
- carte de ședere CE ;
- carte de ședere pentru rudă străină al unui cetățean din UE.

Ce durată are permisul de ședere?

Depinde de motivele pentru care îl ceri.

Pe motive de muncă:

Durata permisului de ședere este cea prevăzută în contractul de ședere

încheiat între un angajator italian sau un străin cu ședere regulată în Italia și un lucrător străin. În orice caz nu poate depăși:

- o perioadă de 9 luni, în cazul unuia sau mai multor contracte de muncă sezonieră;
- durata de 1 an, în cazul unui contract de muncă subordonată pe o perioadă limitată;
- durata de 2 ani, în cazul unui contract de muncă subordonată pe o perioadă nelimitată;
- durata de 2 ani, în cazul activității pe cont propriu.

Pentru alte motive:

Durata permisului de ședere coincide cu aceea prevăzută de către viza de intrare și în orice caz nu poate depăși:

- 1 an în funcție de cursul de studiu care urmează a fi frecventat; permisul poate fi reînnoit în fiecare an pentru cursurile de mai mulți ani;
- durată egală a celei necesare procedurilor pentru acordarea sau recunoașterea:
 1. cetățeniei;
 2. statutului de apatrid;
 3. statutului de refugiat politic;
 4. emigrării într-o altă țară.
- un timp stabilit în baza unor motive documentate, în toate celelalte cazuri.

ATENȚIE:

Dacă demonstrezi (cu pașaportul sau un alt act, din care rezultă data plecării din Italia la sfârșitul perioadei de ședere pentru munca sezonieră) că ai venit în Italia pe timp cel puțin 2 ani consecutivi pentru muncă sezonieră, în cazul în care se tratează de același tip de muncă care se repetă, angajatorul tău poate cere eliberarea unei autorizații de muncă pe mai mulți ani în favoarea ta (valabilă pe o perioadă de maxim 3 ani), cuprinsă în limitele cotei de intrări pentru munca sezonieră, stabilite anual. Autorizația de muncă plurienală îți dă avantajul de a intra în Italia timp de 3 ani consecutivi pentru a desfășura, pe aceeași perioadă de timp (de maxim 9 luni), o anumită muncă sezonieră cu un anumit angajator, fără a mai trece în fiecare an prin procedura fluxurilor de intrare. Pe baza autorizației de muncă plurienală, ți se eliberează un permis de ședere pentru muncă sezonieră cu durata de mai mulți ani, dar care nu te exonerează de cererea anuală a vizei de intrare la Reprezentanța diplomatică consolare de

competență și unde trebuie să arăți propunerea de contract de ședere pentru muncă sezonieră, care ți-a fost transmisă de către angajator. În fiecare an, în primele 8 zile de la intrarea în Italia, va trebui să mergi la Ghișeul Unic pentru Imigrație pentru a semna contractul de ședere pentru muncă.

Cum îmi pot reînnoi permisul de ședere?

Trebuie să prezinți o cerere de reînnoire Chestorului Provinciei în care te afli sau să transmiți kit-ul poștal corespunzător cu cel puțin 60 de zile înainte de expirarea permisului de ședere. Reînnoirea este supusă verificării condițiilor specifice pentru eliberare și a celorlalte condiții prevăzute de lege.

Ce durată are reînnoirea?

Permisul de ședere este reînnoit pe o perioadă care să nu fie superioară celei inițiale.

Cînd nu este posibilă reînnoirea permisului de ședere?

Permisul de ședere nu poate fi reînnoit sau prelungit dacă ai întrerupt șederea în Italia rămînînd în străinătate pe o perioadă de mai mult de 6 luni consecutive sau mai mare decît jumătatea perioadei de valabilitate a permisului tău de ședere, cu excepția motivelor grave (serviciu militar sau asemănător).

Am un permis de ședere pentru turism. Pot să-l reînnoiesc?

Da, dar numai pentru motive deosebite, ca cele umanitare sau cele datorite obligațiilor constituționale sau internaționale.

Îmi pot transforma permisul de ședere pentru studii într-un permis de ședere pentru motive de muncă?

Da, înainte de expirarea acestuia și în limitele cotelor de intrare anuale, pentru muncă subordonată sau autonomă, rezervate cu această finalitate cetățenilor străini:

- în cazul muncii subordonate, trebuie să prezinți documentele care să demonstreze existența unui raport de muncă;
- în cazul muncii pe cont propriu, trebuie să prezinți documentele referitoare activității pe care o vei desfășura și resurselor financiare necesare pentru a o exercita.

Dacă ai obținut în Italia un Doctorat sau un Masterat universitar de al doilea nivel, la expirarea permisului de ședere pe motiv de studiu, te poți înscrie la

Registrul Muncii, pe o perioadă nu mai mare de 12 luni, sau dacă respecti condițiile prevăzute de lege, poți cere transformarea în permis de ședere pe motiv de muncă.

ATENȚIE:

Pentru transformarea permisului de ședere a minorilor care devin majori în Italia, și a celor care termină facultatea în Italia, nu este nevoie să se verifice disponibilitatea cotelor.

Dacă am un permis de ședere pentru muncă sezonieră, pot să-l transform în permis pentru muncă subordonată pe timp limitat sau nelimitat?

- da, dacă ai avut un raport de muncă sezonier în anul precedent și ești la a doua intrare;
- dacă ești la prima intrare în Italia, poți schimba angajatorul în perioada de valabilitate a permisului de ședere (9 luni), dar tot în baza unui raport de muncă sezonieră; la sfârșitul contractului, trebuie să te întorci în țară și poți să ceri dreptul de precedență pentru anul următor.

Pot utiliza permisul meu de ședere pentru muncă salariată, pe cont propriu și/sau pentru motive familiale pentru alte activități?

Da, chiar fără nici o transformare sau rectificare, pentru perioada de valabilitate a permisului. De exemplu:

- un permis de ședere pentru muncă subordonată (nu sezonieră) îți permite să desfășori o activitate pe cont propriu sau ca membru asociat al unei cooperative;
- un permis de ședere pentru activitate pe cont propriu îți permite să lucrezi având în prealabil o înscriere la Registrul Muncii ; dacă în schimb raportul de muncă este în curs, angajatorul trebuie să comunice acest lucru la Ghișeul Unic pentru Imigrație al Oficiului Teritorial al Guvernului- Prefectură;
- un permis de ședere pentru reîntregirea familiei sau pentru intrare ca însoțitor al unui lucrător îți permite să desfășori o activitate de muncă subordonată sau pe cont propriu;
- permisul de ședere pentru studiu sau pregătire profesională îți permite să practici o muncă subordonată care să nu depășească 20 de ore săptămânale, însumate chiar și pe o perioadă de 52 de săptămâni, dar în limita celor 1040 de ore anuale. Acest permis poate fi transformat într-un permis de

ședere pe motiv de muncă, în limita cotelor de acces prevăzute anual.

ATENȚIE:

Pentru transformarea permisului de ședere a minorilor care devin majori în Italia, și a celor care termină facultatea în Italia, nu este nevoie să se verifice disponibilitatea cotelor.

Îmi pot refuza sau retrage permisul de ședere?

Permisul tău de ședere poate fi refuzat, dacă îți lipsesc condițiile prevăzute pentru șederea în Italia, cu excepția motivelor grave: umanitare, de exemplu, sau condiționate de obligații constituționale sau internaționale.

Ce pot face dacă mi se refuză sau retrage permisul de ședere?

Pînă în 60 de zile de la înștiințarea prin decret, poți face recurs la TAR (Tribunalul Administrativ Regional) de competență pentru Chestura care l-a emis, dacă retragerea sau refuzarea permisului se referă la activități de lucru.

În schimb, dacă refuzul se referă la un permis de ședere pentru motive familiale, recursul se face la Tribunalul ordinar.

Am un permis de ședere pe motiv de studiu. Pot să-l transform în permis de ședere pentru activitate pe cont propriu?

Da, cu condiția să fie disponibilă cota de intrare a Decretului fluxurilor și dacă se tratează de o activitate care nu este interzisă de lege și tu îndeplinești condițiile, avînd mijloacele economice la dispoziție și casa de locuit.

ATENȚIE:

Pentru transformarea permisului de ședere a minorilor care devin majori în Italia, și a celor care termină facultatea în Italia, nu este nevoie să se verifice disponibilitatea cotelor.

Am un permis de ședere pentru o muncă subordonată și vreau să întreprind o activitate pe cont propriu: trebuie să-l transform în permis de ședere pentru activitate pe cont propriu?

Nu, poți să desfășori direct o activitate pe cont propriu. În momentul reînnoirii vei cere permisul de ședere pentru activitate pe cont propriu.

Ce drepturi am fiind titularul unui permis de ședere?

- te poți înscrie la Centrele pentru plasarea forței de muncă și să ai fișa ta profesională;
- te poți înscrie la Serviciul Sanitar Național;
- îți poți regulariza poziția cu INPS (Institutul Național pentru Asigurări Sociale);
- îți poți regulariza poziția cu INAIL (Institutul Național pentru Protecția Muncii);
- poți cere o înscriere în registrul stării civile în cadrul Primăriei de rezidență;
- poți cere înscrierea în învățământul obligatoriu a fiilor tăi minori;
- poți adera și/sau promova o asociație;
- te poți înscrie la sindicat.

Ce obligații am fiind titularul unui permis de ședere?

Ai obligația de a arăta permisul și/sau cartea de ședere, pașaportul sau orice alt document de identitate în aceste cazuri :

- funcționarilor administrației publice, dacă ai nevoie de licențe, autorizații, înscrieri, etc.;
- la cererea ofițerilor și agenților de securitate publică; dacă nu o faci poți fi pedepsit cu arestul de pînă la 1 an și o amendă de pînă la 2000 de euro. Autoritățile de securitate publică, atunci cînd există un motiv valid, îți pot cere informații și dovezi asupra venitului tău (din muncă sau din altă sursă legală), suficient pentru a te întreține pe tine și pe membrii familiei tale care trăiesc în Italia.

Ai și obligația de a comunica Chesturii de competență teritorială eventualele schimbări de domiciliu, în termen de cincisprezece zile.

Pentru eliberarea sau reînnoirea permisului de ședere trebuie să plătesc o contribuție?

Eliberarea și reînnoirea permisului de ședere este supusă taxării cu o sumă între un minim de 80 de euro și un maxim de 200 de euro. Nu este cerută această taxă în cazul eliberării și reînnoirii permiselor de ședere pe motiv de azil, cerere de azil, protecție subsidiară, per motive umanitare.

Dacă pierd munca pierd și permisul de ședere?

Nu, cînd lucrătorul străin pierde locul de muncă, angajatorul italian trebuie să comunice Centrului Forțelor de Muncă în termen de 5 zile de la data concedierii.

Centrul Forțelor de Muncă prevede înscrierea lucrătorului în Registrul Muncii, sau prevede actualizarea situației lucrătorului dacă este înscris deja în aceste liste. Lucrătorul menține înscrierea în această listă pentru perioada de valabilitate a permisului de ședere, și oricum, excluzând munca sezonieră, pe o perioadă totală de cel puțin 6 luni.

Ce se întâmplă dacă intru sau rămân în Italia fără permis de ședere sau cu permisul de ședere deja expirat?

Comit o infracțiune a cărei pedeapsă este o amendă de la 5.000 de euro la 10.000 de euro.

Cartea de ședere CE

Ce anume este cartea de ședere CE?

Este un document care autorizează șederea pentru o perioadă nelimitată în Italia.

Ce condiții trebuie să îndeplinesc pentru a obține cartea de ședere CE?

Poți obține cartea de ședere CE dacă:

- ești un cetățean străin care se află regular în Italia de cel puțin 5 ani și ai un permis de ședere în curs de valabilitate (cu excepția permiselor pe motiv de studiu, pregătire profesională, azil, protecție temporară, motive umanitare;
- dacă ești un cetățean străin, soț/soție, fiu minor sau părinte, care trăiește cu un cetățean italian sau cetățean al unui stat UE cu rezidența în Italia;
- ești un cetățean străin: soț/soție; fiu minor chiar și al celui alt soț, și chiar născut în afara căsătoriei, necăsătorit, cu condiția ca celălalt părinte să fi dat acordul său; fiu major întreținut în cazul în care nu poate să-și asigure satisfacerea nevoilor esențiale ale vieții din cauza stării de sănătate; părinte întreținut care nu are un ajutor adecvat din partea familiei în țara de origine sau de proveniență, a unui cetățean străin deja titular al unei cărți de ședere UE, cu condiția de a putea demonstra că are un venit suficient pentru a te întreține;
- trecerea unui test de cunoașterea limbii italiene.

Unde poate fi cerută?

Cererea poate fi prezentată folosind kit-ul poștal sau la birourile Primăriei sau la Patronatele care oferă acest serviciu.

Ce durată are cartea de ședere UE?

Cartea este pe timp nedeterminat.

Cartea de ședere CE poate fi reînnoită?

Da, la cererea interesatului; trebuie însoțită de fotografii.

Cartea de ședere este valabilă ca document de identificare personală pentru o perioadă de nu mai mult de 5 ani de la data eliberării sau a reînnoirii.

Ce documente trebuie să prezint pentru a obține cartea de ședere CE?

Trebuie să faci cerere utilizând formularul prevăzut de către Ministerul Afacerilor Interne. În cerere va trebui să indici:

- datele generale complete;
- declarația locurilor de rezidență din ultimii 5 ani;
- sursele de venit, inclusiv cele care rezultă din recunoașterea de pensie pentru invaliditate (specificând suma);
- locul de rezidență;
- 4 fotografii tip legitimație, cu poza identică;
- permis de ședere + copie;
- pașaport + copie;
- copia codului fiscal;
- certificatul de cazier judiciar și certificatul că nu ai proces penal în curs;
- copie după ultima declarație de venituri sau a modelului CUD;
- certificatul statutului familial sau autocertificare pe propria răspundere;
- un timbru fiscal.

În plus:

Dacă ești un salariat:

- declarația angajatorului (persoana fizică sau societate) + copia documentului de identitate al semnatarului;
- copia ultimului stat de plată;
- copia documentelor cu privire la angajare;
- copia contribuțiilor plătite la INPS (pentru colaboratorii domestici);

- declarația de venituri.

Dacă lucrezi pe cont propriu:

- copia certificatului de înscriere la Camera de Comerț pentru Industrie și Artizanat, și eventual în alte registre sau asociații profesionale, și originalul la vedere;
- originalul la vedere + copia numărului de înregistrare pentru TVA;
- copia declarațiilor de venituri din ultimul an și a chitanțelor de plată a impozitelor și contribuțiilor.

Ce documente trebuie să prezint pentru a obține cartea de ședere CE pentru membrii familiei mele?

Trebuie să prezinți pentru fiecare membru, în afara documentelor descrise mai sus, și documentele care să ateste:

- statutul de soț/soție sau fiu minor (certIFICATELE trebuie să fie traduse, legalizate și validate de către Autoritatea Consulară Italiană);
- disponibilitatea unei locuințe adecvate, documentată de certificatul de conformitate eliberat de Primăria de reședință și cu certificatul de salubritate eliberat de Societatea Sanitară Locală (ASL) de competență pe teritoriu;
- venitul anual, care nu trebuie să fie inferior parametrilor stabiliți prin lege.

Ce drepturi am fiind titularul unei cărți de ședere CE?

- poți intra și ieși din Italia fără a avea nevoie de viză;
- poți desfășura orice tip de activitate legală care să nu fie interzisă în mod expres străinilor sau rezervată cetățenilor italieni;
- poți avea acces la serviciile și prestările administrației publice;
- poți avea acces la ajutoare de ordin economic în caz de invaliditate civilă (inclusiv pentru minorul înscris pe cartea de ședere CE a părintelui);
- poți obține o alocație de maternitate;
- poți obține o alocație socială; începând de la 1 ianuarie 2009, pentru a avea dreptul la alocația socială trebuie să fi locuit, în mod legal și continuu, cel puțin 10 ani pe teritoriul național;
- poți să lucrezi și să studiezi fără a cere viza, în țările din Uniunea Europeană care au transpus Directiva asupra cartei de ședere CE.

Mi se poate refuza sau retrage cartea de ședere CE?

Cartea de ședere CE poate fi refuzată solicitantului împotriva căruia a fost emisă o sentință pentru una dintre infracțiunile prevăzute în art. 380 c.p.p.

sau, cu excepția delictelor nepremeditate, în art. 381 și dacă a fost emisă o sentință de condamnare (chiar dacă nu este definitivă) pentru care nu a fost cerută reabilitarea. Cartea de ședere CE poate fi refuzată deasemenea dacă ai lipsit din Italia pe o perioadă consecutivă superioară a 6 luni, sau pe un total de 10 luni în perioada celor 5 ani ceruți; poate fi refuzată pentru motive de ordine publică și securitatea Statului.

Chestorul poate cere retragerea cărții de ședere CE dacă a avut loc o sentință de condamnare, chiar nu definitivă; în schimb, dacă persoana a fost reabilitată, o poate obține din nou.

Poate fi retrasă în cazul în care lipsești de pe teritoriul Uniunii Europene pe o perioadă superioară a 12 luni sau pe motive de ordine publică și securitatea Statului.

La luarea măsurii de retragere a cărții de ședere CE va trebui să se țină cont de vârsta solicitantului, durata șederii pe teritoriul național, existența legăturilor de familie și sociale pe teritoriul național și de absența acestora cu Țara de origine.

Ce pot face dacă mi se refuză cererea sau mi se retrage cartea de ședere CE?

Poți face un recurs la TAR (Tribunalul Administrativ Regional) de competență.

Cetățenia italiană

Cum pot obține cetățenia italiană?

În mod automat: prin descendența din cetățean italian; recunoașterea paternității sau a maternității; adopție de minor; prin nașterea pe teritoriul italian doar în cazuri excepționale.

Prin elecție: de la împlinirea vârstei de 18 ani și pînă la împlinirea vârstei de 19 ani, timp de 1 an, ai dreptul de a cere cetățenia italiană, dacă te-ai născut în Italia și ai rezidență legală și fără întrerupere de la naștere pînă la împlinirea vârstei de 18 ani.

La cerere:

- **pentru căsătorie** cu un cetățean/că italian/ă dacă, după căsătorie, ai rezidență legală în Italia de cel puțin 2 ani sau, dacă ai rezidență în străinătate, după 3 ani de la căsătorie, în cazul în care nu a intervenit separarea, anularea sau divorțul între soți. Termenii se reduc la jumătate în

prezența de fii născuți sau adoptați de soți;

• **pentru rezidență dacă:**

- te-ai născut în Italia și ai rezidență legală de cel puțin 3 ani;
- ești fiu sau nepot în linie directă din cetățeni italieni prin naștere și ai rezidență legală în Italia de cel puțin 3 ani;
- ești major, adoptat de un cetățean italian și ai rezidență legală în Italia de cel puțin 5 ani, succesivi adopției;
- ai lucrat, chiar și în străinătate, pe timp de cel puțin 5 ani ca subordonat al Statului Italian;
- ești cetățean U.E. și ai rezidență legală în Italia de cel puțin 4 ani;
- ești apolid sau refugiat și ai rezidență legală în Italia de cel puțin 5 ani;
- ești cetățean din afara U.E. și ai rezidență legală în Italia de cel puțin 10 ani.

La obținerea cetățeniei italiene nu este necesar să se renunțe la cetățenia de origine, cu excepția normelor legale din țara de origine.

Pentru obținerea cetățeniei italiene trebuie să plătesc o taxă?

Cererile sau declarațiile de elecție, dobândire, redobândire, renunțare sau conferire a cetățeniei, sînt supuse plății unei contribuții de 200 de euro.

Spațiul Schengen

Ce este Spațiul Schengen?

Este un spațiu comun de liberă circulație a cetățenilor statelor care au aderat. Toate țările Spațiului Schengen (Austria, Belgia, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Islanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Norvegia, Olanda, Polonia, Portugalia, Republica Cehă, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia și Ungaria) au eliminat controlul la frontierele comune și au creat un unic sistem de vize și intrări.

Și eu ce anume pot face în Spațiul Schengen?

Dacă ești un cetățean străin și ai pașaportul și permisul de ședere valabile în Italia, poți circula liber și sta pentru o perioadă de maxim 3 luni într-una din țările din Spațiul Schengen. Pe perioada șederii nu poți lucra și după cele 3 luni trebuie să reintrii în Italia.

Dacă ai o carte de ședere CE, poți circula și te poți opri în țările din Spațiul Schengen care au transpus Directiva asupra cartei de ședere CE, pe perioade superioare celor 90 de zile pe motiv de:

- muncă (subordonată sau pe cont propriu);
- studiu și pregătire profesională;
- rezidență (îndeplinind anumite condiții).

ATENȚIE:

Documentul de identitate eliberat de către Primăria de rezidență nu este valabilă pentru ieșirea din Italia și, de consecință, pentru a circula în Spațiul Schengen este necesar pașaportul, altfel se riscă expulzarea.

În perioada în care aștept reînnoirea permisului de ședere, pot să tranzitez printr-o țară din Spațiul Schengen?

Dacă aștepti reînnoirea permisului de ședere, îți este permis să tranzitezi prin țările din Spațiul Schengen, cu condiția de a prezenta documentele relative cererii de reînnoire, și în particular mod:

- pașaportul sau alt document de identitate echivalent valabil pentru expatriere;
- originalul sau copia vechiului permis de ședere;
- originalul sau copia chitanței cererii de reînnoire a permisului de ședere.

ATENȚIE:

Ministerul de Interne stabilește prin circulare periodice –difuzate și pe sit-ul www.interno.it - perioadele în care este permis tranzitul, în Spațiul Schengen, persoanelor care așteaptă reînnoirea permisului de ședere, prezentând doar chitanța cererii de reînnoire.

Aștept eliberarea primului permis de ședere: pot să traversez o țară din Spațiul Schengen?

Dacă ești în așteptarea primului permis de ședere, poți traversa o țară din Spațiul Schengen numai în cazul în care ai o autorizație din partea Ministerului de competență; vei putea ieși și reîntra prezentând copia formularului cereri permisului de ședere eliberat de Ghișeu Unic pentru Imigrație și copia chitanței de prezentare a cererii.

munca
munca

Piața muncii în Italia

În Italia, raportul de muncă poate fi:

- muncă subordonată pe timp nelimitat, limitat sau sezonier;
- muncă parasubordonată (de exemplu: contract de colaborare de proiect);
- muncă pe cont propriu.

Retribuția este tratamentul economic la care lucrătorul are drept pentru activitatea prestată angajatorului; ea trebuie să fie proporțională cu cantitatea și calitatea serviciului prestat și în orice caz suficientă să garanteze lucrătorului și familiei sale o existență liberă și demnă.

Salariul minim pentru o activitate subordonată este stabilit în baza contractului colectiv de muncă (la nivel național, regional, provincial) care trebuie să fie respectat întotdeauna. Cu acest scop, angajatorul trebuie să garanteze respectarea acestor niveluri în momentul cererii documentelor pentru intrare și ședere. Majoritatea garanțiilor în cadrul unui raport de muncă este prevăzută chiar de către contractele colective de muncă care se aplică angajatorului care a angajat.

Munca salariată

Ce este munca subordonată?

Este un raport de muncă, regulat de un contract, prin care angajatul se obligă să pună la dispoziția angajatorului activitatea sa lucrativă și angajatorul se obligă să plătească o retribuire.

Ce este contractul de ședere pentru munca subordonată?

Este un contract care regularizează un raport de muncă între un angajator și un angajat extracomunitar. Contractul de ședere pentru muncă subordonată cuprinde garanția din partea angajatorului privind disponibilitatea unei locuințe pentru angajat și obligația de a plăti cheltuielile de voiaj pentru întoarcerea lucrătorului în țara de origine, și este un document valabil pentru obținerea permisului de ședere.

Ce limitări are lucrătorul salariat?

Lucrătorul este supus indicațiilor și puterii ierarhice și de control al angajatorului, care predetermină modul prin care se efectuează munca stabilită.

Ce fel de prestație de muncă poate să facă angajatul subordonat?

Prestația muncii poate să fie variabilă. Toate sarcinile și operațiile concrete pe care angajatul trebuie să le facă sînt numite „îndatorări” și sînt specificate în contract.

Cît durează activitatea lucrătorului?

Orarul normal de muncă este stabilit la 40 de ore pe săptămînă, dar se referă la contractele colective de muncă, la nivel național sau pe sector; se poate recurge la lucru în afara programului, dar trebuie să fie moderat. Lucrătorul are dreptul la 11 ore de repaus consecutiv după fiecare 24 ore și o perioadă de repaus de cel puțin 24 de ore consecutive, de regulă în coincidență cu duminica, după fiecare perioadă de 7 zile.

Concediul anual plătit trebuie să aibă durată de 4 săptămîni și la care nu se poate renunța.

Unde se desfășoară activitatea lucrătorului?

Lucrătorul este obligat să presteze activitatea de muncă în locul stabilit prin contract de amîndouă părțile, sau în lipsa acestei specificații, în locul unde activitatea trebuie să fie desfășurată.

Lucrătorul nu poate să fie transferat dintr-o activitate productivă în alta cu excepția motivelor tehnice, de organizație sau de producție documentate.

În afara prestării muncii ce i se cere în plus lucrătorului subordonat?

Lucrătorul salariat trebuie să fie sîrguincios, să respecte dispozițiile pentru executarea și disciplina muncii date de angajator și de colaboratorii săi și trebuie să aibă un comportament leal în fața angajatorului, fără să divulge informații rezervate și fără să-i facă concurență.

Care sînt drepturile patrimoniale principale de care beneficiază un lucrător subordonat?

- dreptul la retribuție, care poate să fie pe un timp (în baza orarului de muncă), în acord (în baza randamentului dat de lucrător) sau pe comision, participare la profit sau la capital etc.;
- dreptul la lichidare;
- indemnizații speciale.

Care sînt principalele drepturile personale de care beneficiază lucrătorul subordonat?

- dreptul la integritate fizică și sănătate (repaus săptămînal, zilnic, concediu, etc.);
- libertate de opinie și protecția vieții private și a demnității lucrătorului;
- dreptul de a studia pentru lucrătorii studenți;
- tutela activităților culturale, recreative și de asistență.

Care sînt drepturile sindicale principale de care beneficiază lucrătorul subordonat?

- libertatea de organizare și activității sindicale;
- dreptul la grevă;
- alte drepturi sindicale (dreptul de afișaj, de a folosi spațiile locului de muncă pentru desfășurarea activității sindicale etc.).

Ce este sindicatul?

Este o asociație de lucrători pentru protejarea drepturilor și intereselor celor care lucrează, într-un loc de muncă și în societate. Sindicatul îi reprezintă pe cei înscrși și stipulează contracte colective de muncă cu eficacitate obligatorie pentru toți cei care aparțin categoriei la care se referă contractul.

Ce este munca subordonată pe timp nelimitat?

Este un raport de muncă subordonat, regularizat de un contract, care nu prevede un termen final. Raportul se termină în cazul morții lucrătorului, cu acordul ambelor părți, prin demisia lucrătorului sau prin concedierea din partea angajatorului.

Ce este munca subordonată pe timp limitat (sau la termen)?

Este un raport de muncă subordonat, regulat de un contract, care are un termen specific. Poate să intre în această categorie și raportul de lucru pentru o muncă sau activitate specifică, bine determinată în conținutul său, care are durată sa naturală în momentul complectării activității respective.

Ce este munca sezonieră?

Este munca subordonată pe timp determinat care se poate desfășura numai în anumite perioade de timp ale anului (de exemplu munca în sectorul agricol sau în sectorul turistic și hoteluri). În baza normativei privind imigrarea, sînt prevăzute condiții particulare pentru lucrătorii extracomunitari care vor să

între în Italia pentru munca sezonieră (exemplu: cote de intrare specifice, drepturi de precedentă pentru cei care au intrat deja o dată în Italia pentru același motiv etc.).

Contractul de muncă pe timp limitat trebuie să fie scris obligatoriu?

Da, aplicarea termenului este fără efect dacă nu rezultă, direct sau indirect, din actul scris.

Copia contractului trebuie să fie consemnată lucrătorului în termen de 5 zile de la începutul muncii. În document trebuie să fie indicate și cauzele pentru care angajatorul recurge la munca pe timp limitat.

ATENȚIE:

contractul scris nu este necesar dacă durata raportului de muncă, ocazional, nu depășește 12 zile.

Cum se formalizează un contract de muncă?

În momentul angajării, angajatorul trebuie să consemneze angajatului o declarație semnată cu datele înregistrării în Registrul societății, cu următoarele informații:

- datele voastre personale ;
- locul de muncă;
- data începerii raportului de muncă;
- durata raportului de muncă;
- durata perioadei de probă, dacă este prevăzută;
- încadrarea, nivelul și calificarea lucrătorului;
- retribuirea;
- durata concediului cu plată;
- orarul de muncă;
- termenul de preaviz în caz de reziliere.

Care este durata maximă a contractului de muncă pe timp limitat?

Durata contractului este liberă.

Dacă am un contract pe timp limitat, sînt dezavantajat în comparație cu lucrătorii pe timp nedeterminat?

Pe principiul egalității între lucrători, lucrătorii angajați pe o perioadă limitată nu trebuie să fie tratați în mod mai puțin favorabil decît lucrătorii pe o

perioadă nelimitată încadrați la același nivel. Ai deci dreptul la concediu, la o recompensă de Crăciun și la al 13lea salariu, la indemnizația de încheiere a raportului de muncă și la orice altă indemnizație pe care societatea o aplică propriilor lucrători.

Contractul meu la termen este aproape de încheiere. Poate fi prelungit?

Da, angajatorul poate prelungi contractul, dar prelungirea este acceptată numai:

- o singură dată;
- de comun acord cu lucrătorul;
- dacă durata inițială a contractului este inferioară a 3 ani și dacă, prin prelungire, durata totală a contractului nu depășește 3 ani;
- pentru aceeași activitate de muncă;
- dacă sînt motive obiective.

Contractul meu de muncă pe o perioadă determinată s-a încheiat, dar încă mai lucrez pentru același angajator. Este ilegal?

Nu; se poate întîmpla ca, după încheierea termenului, lucrătorul să continue să lucreze. În acest caz ți se cuvine o mărire de salariu în valoare:

- de 20% pentru fiecare zi continuată pînă la a10a zi;
- de 40% pentru fiecare zi succesivă.

Dar este prevăzută o limită, după care raportul de muncă se transformă în raport de muncă pe timp nedeterminat.

La termen, contractul de muncă pe timp determinat poate fi reînnoit?

Da, lucrătorul poate fi reangajat cu un contract la termen, dar numai în aceste condiții:

- după cel puțin 10 zile dacă primul contract avea durata de pînă la 6 luni;
- după cel puțin 20 de zile dacă primul contract avea durata superioară a 6 luni.

Ce diferență este între prelungirea și reînnoirea contractului?

Prin prelungire, vechiul contract continuă după termenul fixat inițial; prin reînnoire angajatorul reangajează același lucrător cu un nou contract.

Angajatorul mi-a reînnoit contractul de muncă pe timp determinat, fără să respecte scadența. Noul contract este valabil?

Da, dar dacă patronul nu a respectat perioadele indicate mai sus, raportul de muncă în desfășurare este considerat ca contract de muncă pe timp nedeterminat.

Patronul poate încheia în mod anticipat raportul de muncă fără cauză justă?

Nu, termenul anticipat poate avea loc numai pentru o cauză justă.

Am fost concediat fără o cauză justă. Ce pot face?

Poti cere o despăgubire și reintegrarea în locul de muncă dacă societatea are mai mult de 15 angajați.

Pot încheia eu contractul în mod anticipat?

Nu. Ca și angajatorul, și lucrătorul nu poate întrerupe înainte de termen raportul de muncă. În caz contrar, îi va fi reținută din retribuție indemnitatea de a nu fi dat preaviz.

PRACTICA DE FORMARE PROFESIONALĂ

Ce anume este practica de formare profesională (sau stage) și care îi este utilitatea?

Practica de pregătire profesională și de orientare este o formă temporară de introducere a tinerilor în câmpul muncii, care poate exista de la un minim de 4 luni la un maxim de 2 ani. Practica nu este o angajare: este utilă pentru orientare profesională și pentru a face experiență. Mai mult, activitățile realizate pe parcursul practicii au valoare de credite de pregătire și le poți trece în curriculum vitae.

Sînt tînăr! Pot face o practică? Și pentru ce perioadă?

Da, dacă ai terminat școala obligatoare și faci parte din unul din următoarele grupuri:

- elevi care frecventează liceul: durata de cel mult 4 luni;
- șomeri (inclusiv cei înscrși pe listele de mobilizare): durata de cel mult 6 luni;
- elevii școlilor profesionale statale și ai cursurilor de formare profesională, durata maximă 6 luni;
- studenți universitari: durata de cel mult 12 luni;
- persoane dezavantajate (invalidi, toxicodependenți, alcoolici etc.): durata de cel mult 12 luni;
- purtători de handicap: durata de cel mult 24 luni.

Ca stagiar am dreptul la un salariu?

Nu: ca stagiar ai intrat numai temporar în câmpul muncii, deci legea nu prevede nici o retribuție pentru activitățile pe care le efectuezi. Dar angajatorul tău este liber să-ți dea o rambursare a cheltuielilor, o subvenție, un premiu, o bursă de studiu.

ATENȚIE:

Dacă ești în Italia cu permis de ședere regulat (de exemplu pe motiv de studiu), poți să faci practică de formare profesională fără a fi necesar să controlezi disponibilitatea cotelor corespunzătoare. Dacă în schimb, ești în străinătate, nu este necesar să ceri autorizația de nulla osta pentru muncă, dar va trebui să ceri viza de intrare pe motiv de studiu sau de formare profesională direct Reprezentanței Diplomatico-Consolare Italiene în țara ta, ca urmare a aprobării –din partea Regiunii unde se va desfășura practica- proiectului de formare prezentat de angajatorul care îl organizează. Vizele sînt acordate în limitele cotelor stabilite anual.

Munca parasubordonată

Ce est munca parasubordonată?

Este un raport de muncă prin care un colaborator oferă activitatea proprie unui angajator (care îl coordonează), în mod autonom și fără raport de subordonare. Cu un anumit fel de contract se stabilesc condițiile de muncă și retribuția. Acest contract, numit contract de muncă pe proiect, trebuie să aibă un termen și trebuie să conțină descrierea amănunțită a proiectului (sau a unei faze a acestuia) pe care colaboratorul se angajează a-l realiza.

Ce tip de permis de ședere ți se eliberează dacă ești un lucrător parasubordonat?

Un permis de ședere pentru muncă pe cont propriu.

Munca pe cont propriu

Ce anume este munca pe cont propriu?

Este un raport de muncă în care o persoană se angajează să îndeplinească, cu o retribuție, o lucrare sau un serviciu, cu munca proprie și fără obligație de subordonare față de comitent. Munca pe cont propriu poate fi exercitată cu sau fără TVA.

Ce limitări are lucrătorul pe cont propriu?

Lucrătorul pe cont propriu organizează în autonomie activitatea proprie, dispune cum vrea de timpul avut, locul și modalitatea de organizare (bineînțeleș în limitele impuse de contract sau de natura lucrării).

MUNCA PE CONT PROPRIU CU CONT DE PLĂTITOR TVA

Unde mă pot adresa pentru a deschide un cont de plătitor TVA?

La Biroul de impozitare de competență pe teritoriu, în termen de 30 de zile de la începutul activității sau de la constituirea societății. Deschiderea contului este gratuită.

ÎNLESNIRI PENTRU A ÎNCEPE O ACTIVITATE PE CONT PROPRIU

Cum pot beneficia de înlesniri?

Poți obține înlesniri folosind următoarele legi:

Decretul Legislativ 185/2000

Prevede înlesniri pentru persoanele rezidente majore, fără un post de muncă în cele 6 luni precedente prezentării cererii, cu proiecte de începere a unor activități pe cont propriu (individuale, în formă de mici societăți sau în regim de franchising) în sectoarele producției de bunuri, furnizării de servicii și comerțului.

Sînt excluse, în schimb, aceste activități:

- producție și comercializare de produse agricole;
- transporturi (de mărfuri către alte persoane și de persoane în număr superior de 9).

Poți găsi mai multe informații pe site-ul www.sviluppoitalia.it.

Legea 215/1992

Există pentru a înlesni crearea și dezvoltarea societăților orientate către munca feminină în diverse sectoare:

- agricultură;
- manufacturi;
- comerț, turism și servicii;

Pentru a cere aceste înlesniri trebuie să prezinți următoarele documente:

- cerere tip pentru înlesniri, cu date și informații asupra societății și asupra programului de investiții;
- fișa tehnică, cu descrierea detaliată a inițiativei propuse și datele economico-financiare specifice;
- certificatul de înscriere în registrul societăților al Camerei de Comerț de competență.

Poți găsi mai multe informații pe site-ul www.215.it.

Legea 488/1992

Legea 488/1992 favorizează societățile din sectorul de producție, servicii, construcții, de turism și de comerț care vor să concretizeze programe de investiții.

Pot fi finanțate toate investițiile în bunuri de folosință îndelungată, corporale și incorporeale, pe care societatea va trebui să le efectueze, începând cu ziua succesivă prezentării cererii.

Poți găsi mai multe informații pe site-ul www.legge488.it.

Sentințe Regionale și Provinciale

Sînt mijloace emise în mod autonom de către Regiuni și Provincii, pentru a finanța proiecte și inițiative la nivel local. Pentru mai multe informații te poți adresa la ghișeele de informații și pe site-urile internet ale Regiunii și Provinciei.

Intrarea pe piața muncii în Italia

Cum pot să intru pe piața muncii în Italia?

Ai două posibilități:

- direct în Italia (respectînd condiții precise);
- din străinătate, prin chemarea pe nume sau numerică.

ATENȚIE:

este important să consideri situația familială proprie, de exemplu: dacă ești un cetățean extracomunitar căsătorit, cu fii a unui cetățean din Uniunea europeană, ai acces imediat la piața muncii și nu este nevoie să faci procedeu de nulla osta pentru muncă în Italia. Îtrădevăr, cetățenii care se găsesc în asemenea circumstanțe au acces imediat la muncă în Italia. În acest caz, trebuie oricum să obții un permis de ședere ("cartea de ședere CE") dar nu este o condiție ca să intri pe piața muncii.

PENTRU CINE ESTE DEJA ÎN ITALIA

Pentru a lucra în Italia trebuie să am permis de ședere?

Da, pentru a lucra în Italia, trebuie să ai un permis de ședere, eliberat pentru unul din următoarele motive:

- muncă subordonată;
- muncă pe cont propriu;

- motive de familie și de reîntregire a familiei;
- azil politic;
- protecție socială;
- studiu și pregătire profesională (în acest caz poți lucra pentru un maxim de 20 de ore pe săptămână, 52 de săptămâni pentru un maxim de 1040 de ore pe an);
- să fi înscris la Registrul Muncii și în așteptarea unui loc de muncă (permisul de ședere pe motivul așteptării unui post de muncă este eliberat dacă cetățeanul este înscris în listele centrelor de plasament a forței de muncă);
- asistență minor (părinte care asistă un fiu bolnav).

Nu poți lucra dacă ai un permis de ședere pentru:

- cure medicale;
- turism;
- motive religioase;
- vîrstă minoră;
- cerere azil politic;
- afaceri;
- justiție.

ATENȚIE:

pentru cei care au cerut azil politic, dacă cererea de azil nu este examinată în termen de șase luni de la cerere pentru motive care nu sînt de imputat străinului, permisul de ședere va fi reînnoit pentru ale șase luni și permite titularului să desfășoare o activitate lucrătoare subordonată pînă la completarea practicii birocratice.

PENTRU CINE VINE DIN AFARA TERITORIULUI ITALIAN

Cum se intră în Italia pe motiv de muncă?

Numărul cetățenilor străini admiși în Italia pentru muncă subordonată (și sezonieră) sau pe cont propriu este stabilit în fiecare an în cadrul “cotelor de intrare” stabilite în decretele fluxurilor, care determină numărul maxim de străini extracomunitari care pot să intre în Italia pe motiv de muncă (subordonată, sezonieră și pe cont propriu). În cazurile stabilite de lege se poate intra pentru muncă și în afara cotelor.

Cum se intră în Italia pentru muncă subordonată?

Prin intermediul unui angajator din Italia care vrea să angajeze un lucrător străin, încă rezidenți în străinătate, pentru muncă subordonată pe timp limitat, nelimitat sau sezonier.

Conform legii italiene pot intra în afara cotelor de acces (pentru muncă subordonată și activitate pe cont propriu):

- personal de conducere/personal foarte specializat;
- lectori universitari;
- profesori universitari care vor desfășura în Italia o însărcinare academică;
- cetățeni străini posesori ai unui titlu de studiu superior care dă accesul, în țara de origine la programul de doctorat, pentru a desfășura un program de cercetare în prezența unei cereri din partea unui Institut de cercetare înscris pe o listă ținută de Ministerul Instrucției, a Universității și a Cercetării;
- traducători și interpreți;
- cetățeni străini cu vîrstă între 20 și 30 de ani, admiși ca participanți la programe de voluntariat pe lângă instituții ecleziastice recunoscute civil, organizații neguvernamentale și asociații de promoție socială, în prezența unui acord între cetățeanul străin și organizația gazdă.

Numai pentru muncă subordonată pot intra următoarele categorii:

- colaboratori familiari care au în curs, în străinătate și de cel puțin un an, un raport de muncă domestică cu normă întreagă cu cetățeni italieni sau din statele UE rezidenți în străinătate dar care se transferă în Italia;
- cetățeni străini, cu șederea autorizată pentru motive de pregătire profesională, care fac stage-uri la angajatori italieni efectuînd și activitate de muncă subordonată;
- angajații unor organizații sau societăți care produc pe teritoriul italian;
- lucrătorii în domeniul maritim;
- angajații unor persoane fizice sau juridice, cu rezidența sau care au sediul în străinătate și care se transferă temporar la persoane fizice sau juridice, cu rezidența în Italia, cu scopul de a efectua în teritoriul italian anumite activități, care sînt obiectul contractui încheiat între persoanele fizice și juridice respective;
- angajații circurilor sau spectacolelor ce presupun călătorii în străinătate;
- personal artistic/tehnic pentru spectacole lirice, de teatru, concerte și de balet;
- balerini/artiști/muzicieni de angajat în spectacole;
- artiștii ce pot fi angajați în instituții muzicale, de teatru și cinema, în

- societăți radiofonice și TV și de instituții publice pentru manifestări culturale și de folclor;
- sportivi profesioniști;
- ziariști/corespondenți acreditați în mod oficial și angajați ale unor ziare sau emitenți;
- persoane care desfășoară activități de cercetare sau muncă ocazională în cadrul unor programe de schimb, adică plasate “au pair”;
- infirmieri profesioniști angajați în cadrul unor structuri sanitare publice și private.

Am găsit un angajator care intenționează să angajeze cetățeni străini: cum trebuie să procedeze?

Angajatorul italian sau străin cu permis de ședere în regulă trebuie să facă o cerere nominală la Ghișeul Unic pentru Imigrare, care este responsabilul procedurii privind angajarea lucrătorilor subordonați străini pe timp determinat și nedeterminat, instituit pe lângă Prefectura-Oficiul Teritorial al Guvernului, din provincia de rezidență sau cea în care are sediul legal firma, sau cea în care va avea loc munca. Documentul trebuie să cuprindă cererea nominativă de autorizație pentru muncă –dacă a individuat un lucrător pe timp determinat- sau numerică -dacă nu cunoaște direct lucrătorul, poate să ceară autorizație pentru muncă pentru una sau mai multe persoane înscrise în listele de la Reprezentanța Diplomatică sau Consolară italiană, care conțin numele și șchedele străinilor care cer să lucreze în Italia.

Cererea trebuie să cuprindă:

- datele personale ale angajatorului, ale titularului sau ale reprezentantului legal al firmei, scopul social, sediul și locul de muncă;
- datele generale ale lucrătorului străin de angajat, inclusiv rezidența în străinătate în caz de cerere nominativă și numărul de lucrători de angajat în caz de cerere numerică;
- remunerația și asigurarea la locul muncii, cum prevede legea;
- angajarea de a asigura o casă adecvată din punct de vedere igienic și sanitar, sau care intră în parametrii prezenți în textul unic;
- angajamentul de a comunica orice schimbare privitoare la raportul de muncă;
- angajamentul de a susține toate cheltuielile pentru reîmpatriere.

Cu noua procedură informatizată la cerere nu se mai anexează nici un alt document. Propunerea de contract de ședere este parte inclusivă a cererii care este supusă prin Internet Ghișeului Unic pentru Imigrație.

Și după aceea, ce se întâmplă? Cât timp se așteaptă?

- Ghișeul Unic pentru Imigrație comunică cererile Centrului de plasare al forței de muncă de competență ținând cont de provincia de rezidență, de domiciliul sau de sediul legal al angajatorului, excepție făcând cererile nominale ale lucrătorilor sezonieri;
- Centrul de Plasament al forței de muncă pînă în 20 de zile, verifică disponibilitatea lucrătorilor naționali, comunitari sau străini aflați deja în posesia unui permis de ședere și comunică aceste date atît Ghișeului Unic, cît și angajatorului;
- Chestura verifică dacă există motive legate atît de străin, cît și de angajator, pentru a nu elibera autorizația de muncă;
- Ghișeul Unic pînă în 40 de zile de la prezentarea cererii –termen în care obține de la Direcția Provincială a Muncii părerea despre condițiile contractuale care se pot aplica și despre capacitatea economică a societății, disponibilitatea de cote, și obține și părerea Chesturii- convoacă angajatorul pentru a-i elibera autorizația de muncă, valabilă pe o perioadă care să nu depășească 6 luni (de la data eliberării);
- din acest moment, lucrătorul străin trebuie să facă cerere de viză la birourile consulare din țara sa de proveniență. Consulatul comunică străinului propunerea de contract de ședere pentru muncă și eliberează, pînă în 30 de zile de la cerere, viza de intrare și codul fiscal indicativ. Obținută viza, lucrătorul poate intra în Italia.
- pînă în 8 zile lucrătoare de la intrarea în Italia, străinul trebuie să se prezinte la Ghișeul Unic pentru Imigrație de competență care verifică documentele, dă lucrătorului străin certificatul de acordare al codului fiscal. Lucrătorul străin subsemnează contractul de ședere pentru muncă, fără a aduce alte modificări sau condiții în acesta și care va fi păstrat la respectivul Ghișeu Unic;
- Ghișeul Unic pentru Imigrație se ocupă de completarea de către lucrătorul străin a formularului de cerere pentru permisul de ședere care va fi trimis la Chestura de competență prin transmiterea kit-ului corespunător de la Oficiul poștal.

ATENȚIE:

poți să muncești și să beneficiezi de toate drepturile –înscriere anagrafică, schimbare de reședință, obținerea și reînnoirea documentului de identitate, înscrierea la Serviciul Sanitar Național, obținerea codului fiscal, boală, maternitate, indemnizații cu privire la venit, la fel ca cei care așteaptă

reînnoirea permisului de ședere- chiar dacă aștepti eliberarea primului permis de ședere, cu condiția ca ai făcut cererea de eliberare a permisului de ședere la Ghișeul Unic pentru Imigrație în termen de 8 zile de la intrarea pe teritoriul național și ca ai subscris contractul de ședere. Va trebui să arăți copia formularului de cerere a permisului de ședere eliberat de Ghișeul Unic pentru Imigrație și chitanța de la Poștă prin care se demonstrează transmiterea cererii.

ATENȚIE:

angajatorul are obligația de a comunica Ghișeului Unic până în 5 zile:

- data de începere a raportului de muncă;
- data de încheiere a acestuia (în cazul întreruperii raportului de muncă);
- schimbarea sediului de muncă al lucrătorului străin (în cazul transferului).

Angajatorul trebuie să transmită la Centrul de plasare al forței de muncă comunicarea obligatorie de angajare cel puțin cu o zi înainte de începerea activității lucrătoare. Cu introducerea comunicării unice, comunicarea la Centrul de plasare este valabilă și pentru înscrierea la INPS (Sistemul prevederilor Sociale și Asigurative) și la INAIL (Sistemul de Asigurare). Doar pentru angajații domestici comunicarea la INPS se face printr-un anumit formular care se descarcă de pe sit-ul internet www.inps.it.

Cum se intră în Italia pentru munca sezonieră?

Angajatorul trebuie să urmeze aceeași procedură ca pentru munca subordonată. Ghișeul Unic eliberează autorizația în termen de 20 de zile de la data primirii cererilor de angajare din partea angajatorului; autorizația eliberată în aceste cazuri este valabilă de la un minim de 20 de zile până la un maxim de 9 luni de la data subscrierii contractului de ședere.

Sînt un lucrător sezonier: pot reîntra în Italia în anul următor?

Da, ca lucrător sezonier străin ai dreptul de precedență pentru a intra în Italia în anul următor, față de concetățenii tăi care nu au intrat niciodată în mod regulat pentru motiv de muncă în Italia.

Cum se intră în Italia pentru muncă pe cont propriu?

Se poate intra în numărul de cote sau în afara cotelor, chiar dacă această ultimă posibilitate este practic destul de limitată. Ca să poți exercita o activitate nu ocazională de muncă pe cont propriu, trebuie să obții viza

pentru muncă pe cont propriu. În plus trebuie să demonstrezi că ai mijloace financiare adecvate și activitatea pe care o faci nu trebuie să fie rezervată de lege cetățenilor italieni sau comunitari.

ATENȚIE:

Împreună cu decretul fluxurilor sînt determinate și categoriile de lucrători pe cont propriu care pot intra în Italia. În ultimi ani au fost stabilite următoarele categorii: liberi profesioniști; antreprenori care desfășoară activități de interes național; parteneri ale societăților (care nu sînt cooperative) înființate de cel puțin 3 ani; artiști de faimă internațională; cercetători.

Ce trebuie să fac pentru a obține viza pentru muncă pe cont propriu?

Dacă intenționezi să exerciți în Italia o activitate de muncă pe cont propriu care să nu fie ocazională și dacă reintri în cotele de acces prevăzute de către decretul fluxurilor în act pentru muncă pe cont propriu, trebuie să prezinți în Chestura teritorială de competență pentru eliberarea autorizației în scopul intrării, următoarele documente:

- declarație care să ateste că nu există obstacole în vederea eliberării autorizației/abilitării, eliberate de către administrația competentă;
- declarație cu privire la parametrii de referință, eliberată de către Camera de Comerț pentru Industrie și Artizanat sau Asociația profesională de competență pentru locul în care activitatea pe cont propriu se va desfășura, sau la asociația profesională de competență, atestarea parametrilor de referință cu privire la disponibilitatea resurselor financiare necesare pentru exercitarea activității. Acești parametri se bazează pe disponibilitatea în Italia, din partea celui care o cere, a unei sume nu inferioară la capitalizare, pe bază anuală, cu o cotă lunară egală cu pensia socială;
- declarație de responsabilitate, eliberată de Inspectoratul pentru muncă de competență (în cazul intrării pe baza unui contract de muncă pe proiect);
- declarație din partea cui îți comisionază munca, care să asigure o compensație superioară celei minime prevăzute pentru scutirea de cheltuieli sanitare;
- copia ultimului bilanț depus la registrul pentru comerț;
- disponibilitatea unei locuințe adecvate;
- nulla osta de la Chestura competentă.

Dacă ai rezidența în străinătate, poți împuternici (cu o procură tradusă și legalizată, dacă provine din străinătate) o persoană de încredere a cere documentele necesare.

După ce ai obținut atestatul de disponibilitate a resurselor financiare necesare pentru exercitarea activității, poți face cererea pentru viza de intrare pentru muncă pe cont propriu la autoritatea diplomatică sau consulară de competență pe naționalitate și rezidență. Viza va fi eliberată în termen de 120 de zile de la prezentarea cererii și trebuie să fie utilizată în termen de 180 de zile.

Autoritatea diplomatică îmi poate refuza viza?

Da, eliberarea vizei este la discreția Autorității diplomatice-consulare. Refuzul trebuie să fie neapărat redactat în scris și motivat. În cazul cererii de viză de intrare pe motive care nu sînt de muncă, reîntregirea familiei sau studiu, refuzul, în situația în care există motive de securitate sau de ordine publică, poate să nu fie argumentat.

Din momentul intrării în Italia cu viza pentru muncă pe cont propriu, ce trebuie să fac?

Trebuie să obții permisul de ședere pentru muncă pe cont propriu, exact ca un angajat, în termen de 8 zile lucrătoare de la intrarea pe teritoriu. Cu acest scop trebuie să transmiți kit-ul corespunzător cazului de la oficiul poștal.

Cu permisul de ședere pot să desfășor orice activitate pe cont propriu?

Da, este consimțită orice activitate nu ocazională de muncă pe cont propriu cu condiția ca această activitate să nu fie rezervată prin lege cetățenilor italieni sau celor din Uniunea Europeană. În orice caz, străinul, trebuie să demonstreze că dispune de mijloace adecvate pentru munca pe care trebuie să o desfășoare în Italia. Cu permisul de ședere pentru muncă pe cont propriu lucrătorul poate să exercite și o muncă subordonată și deci poate fi angajat de un angajator, fără să recurgă la cotele de intrare disponibile.

Ce valabilitate are permisul de ședere?

Permisul de ședere are o valabilitate maximă de 2 ani.

Permisul de ședere poate fi reînnoit?

Da, cu condiția ca străinul să demonstreze documentele care atestă veniturile provenite din activitatea laborativă exercitată în cursul valabilității permisului de ședere pentru muncă pe cont propriu.

Constituirea și încheierea unui raport de muncă

CONTRACTUL DE MUNCĂ

Ca lucrător străin, în momentul angajării ai dreptul să cunoști toate informațiile cu privire la condițiile de muncă, care trebuie inserate într-un document scris:

- cine este lucrătorul;
- cine este angajatorul;
- unde se desfășoară munca;
- cât durează munca;
- cât durează perioada de probă;
- care este orarul muncii;
- încadrarea, nivelul și calificarea atribuită muncitorului;
- salariul;
- care este durata concediului plătit;
- care sînt termenii în care se poate întreprinde raportul de muncă.

ATENȚIE:

în faza de selecție, angajatorul nu poate să-ți pună întrebări cu privire la orientarea politică sau religioasă, graviditate sau seropozitivitate (principiul non discriminării).

ÎNCHIDEREA UNUI CONTRACT DE MUNCĂ

Prima ipoteză: demisia

Cum pot prezenta demisia de la muncă?

Respectînd întotdeauna termenii de preaviz, trebuie să-ți prezinți demisia în formă scrisă, prezentînd 2 copii care să conțină aceste generalități:

- datele generale asupra societății căreia îi este adresată scrisoarea;
- locul și data;
- semnătura ta;
- semnătura interlocutorului tău.

Trebuie să respect neapărat perioada de preaviz?

Aceasta trebuie stabilită întotdeauna la începutul raportului de muncă sau

este prevăzută de contractul colectiv aplicabil. Dacă nu o respecti va trebui să plătești o despăgubire care să corespundă valorii retribuției corespunzătoare perioadei de preaviz.

Angajatorul poate refuza un preaviz?

Da, în acest caz poți accepta renunțarea imediată la contract, cu drept de despăgubire.

În cazul unor neîndepliniri grave a condițiilor prescrise în contract de către angajator (cauză justă) sînt oricum obligat să respect termenii de preaviz?

În acest caz poți întrerupe imediat raportul de muncă, fără a da nici un preaviz, pentru că încetarea are loc de drept pentru o cauză justă.

A doua ipoteză: concedierea

Dacă lucrez într-o societate de mici dimensiuni și sînt concediat în mod incorect, am dreptul la o despăgubire?

Da, în societățile de mici dimensiuni angajatorul poate alege între reangajarea lucrătorului concediat în mod nelegitim, pînă în 3 zile, sau plata unei despăgubiri în valoare de la un minim de 2,5 pînă la un maxim de 6 retribuții.

Dacă lucrez într-o societate de mari dimensiuni și sînt concediat în mod incorect, am dreptul la o despăgubire?

Da, în societățile de mari dimensiuni (cu mai mult de 15 lucrători pe teritoriul aceleiași primării sau mai mult de 60 lucrători în total), lucrătorul are dreptul de a fi reîncadrat pe postul de muncă sau să fie despăgubit cu cel puțin 5 retribuții.

Cum se contestează o concediere?

Se prezintă un document scris în care se specifică în mod clar voința ta de a contesta concedierea, ca de exemplu o cerere de aplicare a procedurii obligatorii de conciliere.

În ce termen trebuie să contest o concediere incorectă?

Dacă consideri că ai fost concediat incorect trebuie să faci o contestație pînă în 60 de zile de cînd primești înștiințarea de concediere, altfel pierzi dreptul de protecție garantat prin lege.

Angajatorul mă poate concedia pentru fapte comise în afara raportului de muncă?

Te poate concedia doar în cazul în care aceste fapte sînt strict legate de sarcinile tale de muncă.

În ce cazuri este admisă concedierea fără preaviz ("in tronco")?

Numai cînd s-a verificat o cauză legitimă, adică o faptă atît de gravă încît să nu permită continuarea, nici măcar temporară, a raportului de muncă.

Centrele de plasare a forței de muncă

Ce anume sînt Centrele pentru plasarea forței de muncă și care le este utilitatea?

Centrele pentru plasarea forței de muncă sînt structuri publice, care înlocuiesc vechile oficii petru șomaj. Sînt create pentru a favoriza întîlnirea între cererea și oferta de muncă, pentru a preveni șomajul și a înlesni intrarea pe piața muncii a persoanelor cu risc de șomaj.

Cum pot avea acces la aceste servicii?

Trebuie să te înscrii în așa-numita listă de înregistrare a datelor muncii, "elenco anagrafico", care cuprinde datele tale în:

- o fișă cu datele stării civile, datele tale complete și cele ale familiei tale, titlul tău de studiu și statutul tău ocupațional;
- o fișă profesională (vechea carte de muncă), cu informații asupra experiențelor tale de pregătire și profesionale, disponibilitatea ta și certificatul tău de competență.

CĂUTAREA UNUI POST DE MUNCĂ

Ce este "statutul de șomaj"?

Este condiția în care se găsește persoana fără muncă, care se declară disponibilă imediat să desfășoare și/sau să caute o activitate de muncă.

Cum pot obține statutul de șomer?

Trebuie să te prezinți la Centrul pentru Plasarea Forței de Muncă din orașul în care locuiești și să dai o declarație (autocertificare) care să ateste:

- eventuale activități desfășurate în trecut;
- disponibilitatea imediată de a desfășura o activitate de muncă.

Dacă pierd postul de muncă sau îmi dau demisia, pierd și înscriserea în lista de înregistrare a datelor?

Dacă ai un permis de ședere pentru muncă subordonată și pierzi postul de muncă, chiar prin demisie, îți menții înscrierea în lista de date pe perioada de valabilitate a permisului de ședere.

Chiar ai dreptul, în baza Textului Unic privind emigrarea, să cauți un loc de muncă, ca șomer, pe o perioadă nu inferioară a 6 luni (deci și după data scaderii permisului de ședere). Dacă nu ai găsit o nouă muncă în termenul indicat, trebuie să te întorci în țara ta.

Am un permis de ședere regulat. Cui pot să mă adresez pentru a intra în contact cu societățile care vor să angajeze personal?

Legea garantează lucrătorilor străini regulari și familiilor lor același tratament și aceleași drepturi ca și lucrătorilor italieni. Ca și aceștia te poți adresa:

- serviciilor publice pentru angajare (Centre de plasare a forței de muncă, Primării, Universități, Camere de Comerț);
- serviciilor private pentru angajare (Agenții pentru muncă și alți agenți).

Ce sînt Centrele de plasare a forței de muncă, unde se găsesc și ce tipuri de servicii îmi pot oferi?

Centrele de plasare a forței de muncă sînt structuri publice și se află în toată Italia. Oferă serviciu de acest tip:

- primire, informare și orientare pentru cine caută de lucru;
- intermediere între cerere și ofertă de muncă;
- consultanță pentru întreprinderi.

Unde pot afla adresele și programul centrelor de plasare a forței de muncă din regiunea mea?

Te poți adresa la sediul Provinciei în care locuiești sau să consulți site-ul acesteia pe Internet.

Ce sînt anume Agențiile pentru Muncă?

Sînt structuri private autorizate, care se ocupă de căutarea și selecționarea

de personal, intermediere între cerere și oferta de muncă, furnizarea de mână de lucru pentru societăți, etc.

Lucrătorii și societățile pot face schimb de oferte și de cereri fără intermediari?

Da, cu ajutorul Bursei de Muncă: un sistem informatic pentru întâlnirea între cerere și ofertă de muncă, accesibil și consultabil atât de lucrători, cât și de către societăți. Aceștia pot introduce noi candidaturi sau cereri de personal, în mod direct și fără intermediari. Pentru informații, consultă site-ul www.welfare.gov.it.

Usare la testa, si deve.

Evitare la croce, si può.

IO LAVORO SICURO.

SICUREZZA. DOVERE ASSOLUTO, DIRITTO INTOCCABILE.

La sicurezza è un diritto che ogni datore di lavoro ha l'obbligo di garantire ai suoi lavoratori. E tu lavoratore pretendi gli strumenti di protezione, usali sempre, e denuncia chi mette a repentaglio la tua vita. Perché gli incidenti li puoi evitare, a te e agli altri.

Per saperne di più vai su www.ioilavorosicuro.it

IO LAVORO SICURO.

10 PUNTI FERMI PER LA SICUREZZA SUL LAVORO.

CON IL PATROCINIO DI

Ministero del Lavoro, della Salute e delle Politiche Sociali

Pagina a cura dell'*INAIL*
e
PUBBLICITA' PROGRESSO

1. SIGURANȚA LA LOCUL DE MUNCĂ ESTE O ÎNDATORARE A TUTUROR.

Normele în vigoare prevăd un sistem organizat de preveniune pentru securitatea la locul muncii, care solicită în mod insistent participarea activă a lucrătorilor și colaborarea tuturor (angajator, serviciul de prevenire și protecție, lucrători, medicul de competență, reprezentantul lucrătorilor pentru siguranță).

2. A LUCRA IREGULAR NU ÎNSEAMNĂ A LUCRA ÎN SIGURANȚĂ.

Cine lucrează iregular nu poate primi o formare și o instruire adecvată. Nu este posibil să se traseze istoria sa lucrătoare și să se verifice că au adoptate toate măsurile pentru a tutela integritatea sa.

3. ESTE INDISPENSABIL SĂ FIE INDIVIDUATE ȘI VALUTATE PREVENTIV RISCURILE AMBIENTULUI DE MUNCĂ ȘI ALE FIECĂREI MUNCII.

Angajatorul (cu ajutorul "Serviciului de prevenție și protecție") valutează riscurile care privesc locul de muncă și sarcinile fiecărei lucrător, informându-i despre riscurile la care sînt expuși. Lucrătorul cunoaște în acest fel riscurile legate activității sale lucrătoare și modulele corecte de folosire a instrumentelor, echipamentelor și a utilajelor pe care le folosește în activitatea muncii.

4. ESTE OBLIGATORIU SĂ FIE APLICATE MĂSURI PENTRU ELIMINAREA SAU REDUCEREA RISCURILOR.

Angajatorul adoptă măsurile de siguranță necesare prevenirii accidentelor și dezastrelor la locul de muncă, inclusiv în cadrul inițiativelor de organizare și gestiune. Acolo unde un risc legat de activitatea muncii nu este posibil să fie eliminat, este obligația angajatorului să-l reducă cît mai mult posibil.

5. INSTRUIREA ESTE UN DREPT AL LUCRĂTORULUI ȘI O OBLIGAȚIE A ANGAJATORULUI.

Instruirea lucrătorilor este pe seama angajatorului și trebuie să se refere la locul de muncă și la activitățile care se desfășoară acolo. În particular mod trebuie să fie făcută cu ocazia:

- angajării;
- transferimentului sau schimbării de sarcini;
- introducerii de echipamente de lucru noi, folosirii de substanțe noi sau preparate periculoase.

Instruirea trebuie repetată periodic și în particular mod cînd este o evoluție a riscurilor sau apar riscuri noi.

6. ÎN LOCURILE DE MUNCĂ TREBUIE SĂ FIE PREZENTE ȘI EXPUSE CORECT TOATE SEMNALELE DE SIGURANȚĂ NECESARE.

Angajatorul are obligația de a adopta semnalele de siguranță de fiecare dată cînd sînt riscuri care nu pot fi evitate sau limitate în mod suficient. Angajatorul trebuie să ia măsuri ca lucrătorii să fie informați și instruiți asupra semnificatului panourilor și a comportamentului de adoptat. Semnalele de siguranță se împart în:

- semnale de interdicție (indică atitudini periculoase), de culoare roșie;
- semnale de prescripție (indică comportamente sau acțiuni de adoptat), de culoare albastră;
- semnale de avertizare (indică precauție, atenție), de culoare galbenă sau portocalie;
- semnale de salvare și de ajutor (indică uly, ieșiri, parcursur, materiale, locații), de culoare verde;
- semnale anti-incendiu (indică locurile unde sînt plasate materialele și echipamentele anti-incendiu);
- semnale gestuale (utile pentru a ghida persoanele să facă anumite manevrări).

7. ANGAJATORUL ARE OBLIGAȚIA DE A FURNIZA LUCRĂTORILOR, CARE AU OBLIGAȚIA DE A LE FOLOSI, DISPOZITIVE DE PROTEȚIE INDIVIDUALĂ ADECVATE (DPI).

Aceste DPI sînt echipamente destinate a fi folosite și ținute de lucrători cu scopul de a-i proteja împotriva riscurilor care amenință sănătatea și siguranța lor în timpul muncii: tipul și caracteristicile variază după tipul de activitate desfășurată și de riscul corespunzător. Cele mai mult folosite sînt cască, centură de siguranță, ghețe cu bombeu întărit și cuie de metal, manșuși, îmbrăcăminte specifică necesităților (pentru timp ploios sau friguros, ignifugă, fosforescentă etc.), ochelari, măști cu diferite nivele de protecție ale căilor respiratoare în funcție de substanțele prezente la locul muncii, mască pentru față, apărători pentru urechi; DPI-urile trebuie să fie puse la dispoziția lucrătorilor de către angajator.

Angajatorul prevede la instruirea necesară a lucrătorilor pentru a folosi în mod corect DPI-urile. Lucrătorii au obligația de a folosi DPI-urile și de a nu face modificări de proprie inițiativă, pentru a nu pune în pericol sănătatea și siguranța proprie și a celorlalți.

8. ESTE INDISPENSABIL SĂ SE ȘTIE ÎN MOD PREVENTIV CUI SĂ SE ADRESEZE ÎN CAZ DE URGENȚĂ ȘI CE COMPORTAMENT SĂ DE ADOPT.

Lucrătorii trebuie să cunoască numele celor însărcinați cu primul ajutor, a celor care se ocupă de urgențe și de prevenirea incendiilor, al "responsabilului serviciului de prevenire și de protecție" și al "medicului de competență". Lucrătorii trebuie să fie informați și instruiți asupra comportamentului de adoptat în eventuale situații de pericol și de urgență.

9. NIMENI NU TREBUIE SĂ PUNĂ ÎN PERICOL VIAȚA PROPRIE SAU A CELORLALȚI CU COMPORTAMENTE IRESPONSABILE.

În afara faptului că reprezintă o obligație prin lege, comportamentul corect al angajatorului și al lucrătorului vor contribui la îmbunătății condițiile generale de siguranță. În plus, lucrătorul trebuie să cunoască și să respecte toate procedurile pentru a nu risca integritatea proprie și a celorlalți. Evitare dezastrele este o îndatorire comună.

10. CONDIȚIILE DE SIGURANȚĂ LA LOCUL DE MUNCĂ ȘI EFICACITATEA MĂSURILOR DE PROTEȚIE TREBUI SĂ FIE VERIFICATE PERIODIC.

Respectarea condițiilor de siguranță la locul de muncă este un drept-obligație a tuturor lucrătorilor și este o obligație inderogabilă a angajatorului. Verificarea respectării normelor privitoare la tutela sănătății și a siguranței la locul de muncă (vizite medicale regulate, utilaje și echipamente corespunzătoare normei de lege, instruirea, semnalele, dispozitivele de protecție individuală adecvate etc.) este un drept care poate și trebuie să fie exercitat întotdeauna.

**sistemul de
prevederi
sociale
și asigurare**
**sistemul de
prevederi
sociale
și asigurare**

INPS și INAIL

Oricărui cetățean și deci în consecință și celor străini care lucrează în Italia, îi sînt garantate mijloacele adecvate exigențelor de viață în caz de accident, boală, invaliditate, bătrînețe și șomaj involuntar. Instituțiile destinate să îndeplinească aceste funcții sînt INPS și INAIL. Acestea furnizează prestări precum pensii, indemnizații și alocații pentru accidente, boală, încheierea unui raport de muncă prin atingerea limitei de vîrstă sau invaliditate. De aceste prestări de prevedere socială beneficiază și membrii familiei în cazul de deces al lucrătorului. Străinii pot obține prestări de prevedere socială pentru boli și accidente la locul de muncă.

Ce este INPS?

Institutul Național al Prevederilor Sociale asigură aproape toți angajații din sectorul privat, majoritatea lucrători autonomi, lucrători para-subordonați și anumiți lucrători din sectorul public.

Activitatea principală consistă în lichidarea și plata pensiilor de natură previdențială și asistențială.

Pensiile de natură previdențială sînt:

- pensia de bătrînețe;
- pensia de vechime;
- pensia pentru supraviețuitori;
- pensia de incapacitate;
- pensia de invaliditate;
- pensia în convenție internațională pentru lucrul desfășurat în străinătate.

Pensiile de natură asistențială sînt:

- alocație socială;
- alocație de stat pentru familie;
- invaliditate civilă.

INPS acordă, în plus, prestări pentru susținerea venitului (șomaj, boală, maternitate, fondul de întregirea cîștigului, indemnizație de mobilitate și lichidare la sfîrșitul raportului de muncă) și indică vizitele medicale pentru a verifica invaliditatea și incapacitatea pentru muncă.

Chiar dacă ești în perioada de reînnoire a permisului de ședere, sau în așteptarea primului permis de ședere ai dreptul de a lucra și de a beneficia de prestări legate de munca regulată (boală, maternitate, intervenții pentru susținerea venitului) cu condiția de a avea documentele corespunzătoare a

demonstra că a fost cerută reînnoirea sau eliberarea permisului de ședere în condițiile stabilite de lege (copia vechiului permis de ședere și copia chitanței cererii reînnoirii, în primul caz; sau copia formularului cererii permisului de ședere eliberată de Ghișeul Unic pentru Imigrație și copia chitanței de prezentare a cererii, în al doilea caz).

Ce este INAIL?

Institutul Național pentru Asigurări împotriva Accidentelor la Locul de Muncă și Bolilor Profesionale administrează asigurarea obligatorie, tutelând lucrătorul împotriva accidentelor la muncă și bolilor profesionale. În particular INAIL se ocupă de:

- garantarea prevederilor de ordin economic, sanitar și de integrare;
- se ocupă de informarea și de pregătirea profesională, în cadrul societăților mici și medii, cu privire la prevenirea la locul de muncă;
- asigurarea reabilitării și reintegrării la locul de muncă al lucrătorului.

Sistemul prevederilor sociale și asigurative (INPS)

CONTRIBUȚIA

Cum se calculează contribuțiile?

INPS acordă prestațiile care sînt în sarcina sa prin contribuții. Modalitatea de calcul, valoarea sumei, persoanele care trebuie să o verse și termenii de plată a contribuției datorate sînt diferite dacă se tratează de muncă subordonată sau pe cont propriu.

Căror instituții trebuie plătite contribuțiile?

La INPS se plătesc prevederile sociale.

La INAIL se plătește pentru asigurările în caz de accidente sau boli profesionale.

Există și alte instituții și fonduri pentru prevederi sociale pentru anumite categorii de lucrători (exemplu: Institutul Național de Previdență pentru Angajații Administrației Publice - INDAP).

Care sînt perioadele cuprinse în mod automat în vechimea de contribuție?

Perioadele care pot fi considerate la cererea interesatului sînt:

- serviciul militar;
- sarcina și puerperiul;
- accidentul și boala;
- serviciul civil;
- expectativa sindicală;
- expectativa pentru mandat electoral.

Perioadele considerate automat sînt:

- șomaj cu indemnizație;
- perioada de întregire a câștigurilor;
- mobilitate;
- tuberculoză.

Ce este prevederea integrativă?

Prevederea integrativă, o prevedere complementară, este o formă de economisire pe bază voluntară, care se adaugă prevederii așa numite “obligatorie de bază” și consimte laboratorului să aibă un tratament pensionistic viitor adecvat la exigențele sale de viață. Prin acordarea unei prestații suplimentare, crește de fapt nivelul de venit al lucrătorului pensionat.

PENSIA

Cine are dreptul la pensie?

Toți lucrătorii care prestează o muncă salariată remunerată, fără distincție de sex și de naționalitate.

Angajatorii trebuie să verse toate contribuțiile de prevedere socială pentru pensia angajaților.

Cînd se are dreptul la pensie?

Pensia de bătrînețe se obține atunci cînd se ajung condițiile de vîrstă, actualmente pentru bărbați este vîrsta de 65 de ani și pentru femei de 60 de ani, și condiția contributivă, adică să fi lucrat pentru un număr de 20 de ani de contribuții.

În sistemul contributiv pensia de bătrînețe se obține cînd se ajung condițiile de vîrstă care actualmente sînt de 57 de ani și pentru bărbați și pentru femei,

5 ani de contribuție efectivă, mereu dacă suma totală al pensiei nu este inferioară sumei totale a alocației sociale mărită cu 20%. De această măsură minimă nu se ține cont pentru lucrătorii care au cel puțin 65 de ani.

Pensia de vechime se poate obține înainte de a împlinii vârstei pensionării. Actualmente condițiile cerute sînt de 35 de ani de contribuții și 57 de ani. Dacă nu se are încă 57 de ani de viață, se poate oricum obține pensia de vechime dacă se demonstrează 38 de ani de contribuții.

Cum se calculează pensia?

În sistemul retributiv suma totală a pensiei este corelată la 2 elemente:

- remunerația calculată pe media ultimelor săptămîni de retribuție anterioară la decorenta pensiei;
- vechimea contributivă.

În sistemul contributiv suma totală a pensiei este corelată la prețul contribuțiilor vărsate, revalutate cu această ocazie. Cota individuală a contribuțiilor vine multiplicată pe coeficientul de transformare relativ la vârsta asiguratului la data începerii pensiei.

Pot cere pensia anticipat?

Da, dacă raportul de muncă se încheie pentru motive de sănătate.

În acest caz se poate cere pensia de invaliditate și alocația de invaliditate.

ATENȚIE:

pensionarea anticipată poate fi cerută doar de titularii cărții de ședere CE.

Din ce sînt constituite pensiile?

Pensiile acordate de către INPS sînt constituite din pensia de bază, din alocațiile pentru familie, în cazul în care i se cuvin, și din al 13-lea salariu.

Pensiile acordate de către alte instituții publice diferite de INPS sînt constituite din pensia de bază, alocația suplimentară, din alocațiile pentru familie, soț/soție și fiecare fiu și părinte în grijă, în cazul în care i se cuvin, și din al 13-lea salariu.

Ce anume sînt pensiile reversibile?

Sînt pensii, care, în cazul decesului lucrătorului asigurat sau pensionat, sînt vărsate membrilor familiei. Supraviețuitorilor li se cuvine:

- pensie de urmaș dacă persoana decedată era deja pensionată;

- pensie indirectă dacă persoana, în momentul decedării, muncea. În acest caz ar fi trebuit să verse, în orice epocă, cel puțin 15 ani de contribuții sau ar trebui să fie asigurat de cel puțin 5 ani, din care 3 ani achitați în cincinalul precedent morții.

INVALIDITATEA PENTRU MUNCĂ

Ce anume este pensia de invaliditate?

Este o pensie care se dă angajaților și lucrătorilor autonomi afectați de o afecțiune fizică sau mintală care pot să demonstreze o vechime asigurată de 5 ani (260 de contribuții săptămânale) din care cel puțin 3 ani (156 de săptămâni) achitați în cei 5 ani precedenți cererii de pensie de invaliditate. Afecțiunea fizică și mintală trebuie să fie confirmată de medicii INPS și trebuie să fie la un nivel care să demonstreze în mod absolut și permanent imposibilitatea de a face orice lucru.

Ce este alocația ordinară de invaliditate?

Alocația se acordă angajaților și lucrătorilor autonomi, care au fost loviți de o boală fizică sau mintală, care pot demonstra o vechime asigurată de 5 ani (260 de contribuții săptămânale), din care cel puțin 3 ani (156 de săptămâni) achitați în cei 5 ani precedenți cererii de pensie de invaliditate. Boala trebuie recunoscută de către medicii INPS și trebuie să fie la nivelul încât să ducă la reducerea permanentă a capacității de muncă inferior la a 3-a parte, în ocupațiile adecvate aptitudinilor lucrătorului.

Alocația ordinară de invaliditate se concedează chiar dacă se lucrează.

Ce trebuie să fac pentru a obține recunoașterea invalidității?

Trebuie făcută o cerere la ASL-ul din zona de rezidență. Dacă starea de sănătate sau handicapul care a condus la invaliditate se agravează, interesatul poate face o cerere de recunoaștere a noii condiții la ASL.

Există variate grade de invaliditate?

Da, în baza gradului de invaliditate recunoscut se are acces la diverse beneficii, printre care:

- alocație lunară de asistență sau indemnizație de însoțitor (dat de INPS). Această indemnizație este furnizată și titularilor de permis de ședere care demonstrează că șederea nu este ocazională și nici de scurtă durată;

- scutirea de la plata tichetului sanitar (dat de ASL);
- reducere pentru abonamentele de transport în comun (cererea se va face la societatea pentru transportul local);
- semn distinctiv pentru a parca automobilul (cererea se va face la STA, Oficiul Invalizilor din circumscripția de competență);
- proteze și auxiliare (cererea se va face la ASL).

INDEMNIZAȚIA DE ȘOMAJ

Care este situația în caz de șomaj?

INPS varsă o indemnizație persoanei rămase fără muncă, în cazurile de concediere sau demisie cu condiția să se fi vărsat contribuții pentru cel puțin 2 ani, din care cel puțin unul înainte de demisie/concediere.

Cererea trebuie să fie prezentată pînă în 68 de zile de la încheierea raportului de muncă și suma de bani va fi vărsată pe o perioadă de maxim 180 de zile.

Fondul de întregire a câștigurilor de la INPS-ului administrează serviciile care se acordă lucrătorului în cazuri de:

- suspendare din postul de muncă;
- restructurare sau reconversie industrială;
- criză a societăților din sector (în acest caz indemnizația nu poate fi acordată pentru mai mult de 2 ani).

ALTE FORME DE ASISTENȚĂ: ALOCAȚIILE

Ce anume este alocația pentru familie?

Este o sumă de bani destinată ajutorării lucrătorului sau pensionatului care trebuie să înfrunte cheltuieli ce țin de nucleul familiei. Alocația de familie diferă în funcție de numărul de membri ai familiei și de venitul total. Are drepturi doar cine are familia în grijă. De vărsarea sumei se ocupă INPS-ul.

Ce este o alocație socială?

Este suma vărsată cetățenilor care se află în dificultate și răspund unor criterii:

- vârsta superioară a 65 de ani;
- venitul pe ultimul an nul sau inferior minimului stabilit prin lege;
- pentru cetățenii străini, carte de ședere CE sau statut de refugiat;
- rezidență în Italia.

ATENȚIE:

pentru a beneficia de această alocație este necesar să locuiești efectiv în Italia și va fi suspendat dacă rămâi în străinătate pe o perioadă de mai mult de o lună, în afara cazului în care au intervenit motive sanitare demonstrabile. La un an de la întrerupere, și după verificarea persistenței acestei situații, alocația va fi anulată.

Ce este alocația de maternitate acordată de către primărie?

Este o alocație destinată femeilor care pentru maternitate nu primesc alte indemnizații sau care au primit o sumă inferioară celei stabilite. În acest ultim caz lucrătoarele primesc diferența.

Aceasta poate fi cerută de străine?

Da, dacă au cartea de ședere CE sau au făcut cerere de permis de ședere CE. În acest caz, alocația este suspendată pînă la obținerea acesteia.

Cînd trebuie prezentată cererea?

Pînă într-o perioadă de 6 luni de la nașterea copilului. Chiar și în caz de încredințare de preadoptie sau adopție fără încredințare, cererea trebuie

prezentată pînă în 6 luni, cu condiția ca minorul să nu fi împlinit 6 ani. Dacă este vorba de adopție internațională, vîrsta maximă a minorului este de 18 ani.

ATENȚIE:

alocația poate fi cerută de către o străină atunci cînd minorul, chiar dacă nu este născut în Italia sau nu este cetățean al Uniunii Europene, este înscris pe cartea de ședere CE a unuia dintre părinți.

Sistemul de asigurare (INAIL)

Ce este accidentul?

Este un eveniment dăunător venit pe cauză violentă sau virulentă verificat în timpul lucrului care a cauzat moartea sau o invaliditate permanentă, absolută sau parțială, sau o invaliditate temporară care duce la absența de la muncă pentru mai mult de 3 zile.

În care mod angajatorul trebuie să mă asigure pentru accidente și boli profesionale?

Angajatorul trebuie să-și asigure angajații la INAIL împotriva daunelor fizice și economice avute ca urmare a unor accidente sau boli în urma activității desfășurate; această asigurare îl scutește de responsabilitatea civilă care poate deriva din accidente.

ATENȚIE:

dacă în schimb este recunoscută responsabilitatea angajatorului din cauza violării unor norme de prevenție și de igienă, scutirea nu se aplică.

Cît costă asigurarea INAIL?

Asigurarea este gratuită pentru lucrător, este în obligația angajatorului. Angajatorul trebuie să prezinte la începutul activității un „înștiințare de lucrare” și să plătească o sumă pentru riscurile legate de activitate.

Ce lucrători pot fi asigurați la INAIL?

- lucrătorii angajați, cei care desfășoară o activitate pe cont propriu sau

parasubordonați și care utilizează mașini, aparate, utilaje sau care lucrează în medii în care se folosesc astfel de utilaje;

- casnicele, dar numai pentru daune cu invaliditate egală sau superioară a 33%.

Ce trebuie să fac dacă am un accident?

Să faci denunțarea accidentului, urmînd această procedură:

- să-ți informezi imediat angajatorul;
- să prezinți angajatorului primul certificat medical (imediat ce-l ai) și, dacă va trebui să continui tratamentul, certificatul de la medicul curant sau de la INAIL;
- să mergi, imediat ce condițiile fizice ți-o permit, la sediul INAIL cel mai apropiat pentru a continua cura și a face certificările medico-legale.

Dacă angajatorul meu nu m-a asigurat și am un accident sau mă îmbolnăvesc profesional, ce se întîmplă?

Ca salariat ai oricum dreptul la prestări INAIL, chiar dacă angajatorul tău nu te-a asigurat.

Pentru care accidente sînt asigurat de INAIL?

Accidente care au avut loc la locul de muncă și răspund următoarelor caracteristici:

- au avut o cauză violentă;
- au provocat decesul, invaliditatea permanentă sau temporară care a condus la absența pentru mai mult de 3 zile de la locul de muncă.

Pentru accidentele “în itinere”, care au avut loc pe parcursul între locuința lucrătorului și locul de muncă, cu condiția ca:

- să fi avut loc pe drumul “normal” de dus-întors, itinerariu definit mai sus, de la locul de muncă la cel în care se consumă de obicei masa, dacă nu este un serviciu cantină în fabrică;
- au avut loc în cazul utilizării mijlocului de transport privat, deoarece era necesar.

Care sînt obligațiile mele ca salariat?

- să urmezi indicațiile respective sarcinii tale;
- să semnalezi un pericol (directorului, responsabilului, etc.);
- să respecti și să nu modifice semnalele de pericol;
- să te supui controalelor sanitare/vizitelor medicale.

Ca angajat, care sînt drepturile mele?

- să nu continui munca/să nu lucrezi în caz de pericol grav și imediat;
- să te îndepărtezi de postul de muncă sau de zona de pericol în caz de pericol grav și imediat;
- să te supui vizitelor medicale pentru motive legate de riscuri profesionale.

Ce trebuie să fie scris în declarația de accident?

Datele lucrătorului și informațiile asupra accidentului:

- cauze și circumstanțe, ziua și ora, etc.;
- datele referitoare la câștigul realizat în ultimele 15 zile înainte de accident;
- eventualele lipsuri de măsuri în igienă și prevenție;
- martorii care au asistat la eveniment;
- tipul și locul leziunii.

Ce anume este boala profesională? Este diferită de accident?

Boala profesională, spre deosebire de accident, este provocată de acțiuni nocive care se prelungesc în timp și reduc capacitatea de muncă a persoanei.

Am o boală profesională, ce trebuie să fac?

Dacă în prezent continui munca, trebuie:

- să faci o declarație despre boala angajatorului tău într-o perioadă de 15 zile de la începerea bolii;
- să prezinți angajatorului tău primul certificat medical și dacă trebuie să continui tratamentul, certificatul completat de către medicul curant.

Dacă în prezent nu mai lucrezi, trebuie:

- să prezinți la INAIL o cerere de recunoaștere a bolii profesionale.

Ce face INAIL dacă am un accident sau mă îmbolnăvesc profesional?

Lucrătorului care are un accident sau se îmbolnăvește profesional la locul de muncă, INAIL îi oferă prestări economice și sanitare.

Pentru ce motive pot obține ajutoare economice?

Pierderea retribuției ("indennità di temporanea"):

- reducerea sau pierderea capacității de muncă (recunoașterea gradului de invaliditate permanentă); pentru evenimentele anterioare datei de 25 iulie

2000;

- vătămare a integrității psiho-fizice și consecințele sale patrimoniale ("danno biologico") pentru evenimente venite după 25 iulie 2000.

În caz de deces pentru accident sau boală profesională, ajutorul este luat de către membrii familiei.

Ce anume este o "indennità di temporanea" și la ce valoare ajunge?

Este o rambursare pentru pierderea retribuției, pe care INAIL o varsă lucrătorului din a 4-a zi succesivă celei în care a avut loc accidentul sau s-a manifestat o boală profesională, pînă la vindecarea clinică atestată.

Această indemnizație corespunde a 60% din remunerația medie pînă la a 90-a zi de absență de la postul de muncă și crește pînă la 75 după cea de-a 90-a zi.

Bolile care în schimb nu sînt legate în mod direct cu postul de muncă sînt de competența INPS.

Dacă accidentul sau boala profesională n-au fost declarate pot obține oricum prestări INAIL?

Da, pînă într-o perioadă de 3 ani de la ziua în care a avut loc accidentul sau s-a manifestat boala: trebuie să declari tu accidentul sau să te adresezi unei instituții autorizate care să te reprezinte (Patronat).

Ce anume este recunoașterea gradului de invaliditate permanentă?

După vindecare, INAIL-ul te invită să te supui unei vizite medico-legale, pentru a atesta și stabili gradul de invaliditate permanentă datorată accidentului sau bolii profesionale.

Pentru evenimentele anterior datei de 25 iulie 2000:

- dacă gradul de invaliditate este cuprins între 11 și 100% lucrătorul are drept de despăgubire;
- dacă gradul de invaliditate este inferior de 11%, lucrătorul nu are drept de despăgubire afară de eventuala următoare înrăutățire.

Pentru evenimente care intră în vigoare după 25 iulie 2000:

- dacă gradul de infirmitate psihică și fizică este inferior de 6% lucrătorul nu are dreptul la o indemnizație;
- dacă gradul de infirmitate este egal sau superior de 6% și inferior de 16% lucrătorul are dreptul la o indemnizație în capital numai pentru daună biologică;

- dacă gradul de infirmitate este egal sau superior de 16% lucrătorul are drept la o retribuție, din care o cotă pentru dauna biologică și o altă cotă pentru consecințele patrimoniale ale infirmității.

Ce pot face dacă starea mea de sănătate se înrăutățește?

Poți cere la INAIL o revedere a gradului de invaliditate, în aceste date:

- pînă în 10 ani de la ziua în care a avut loc accidentul;
- pînă în 15 ani de la data la care s-a manifestat boala profesională;
- fără limite de timp pentru cazurile de silicoză și de azbestoză.

Va trebui să te supui vizitelor medico-legale pentru a avea confirmarea, creșterea sau diminuarea gradului de invaliditate.

Ce anume cuprind prestațiile sanitare?

- tratamente medicale, chirurgicale și fizice pentru a înlesni vindecarea, acordate gratuit de către Serviciul Sanitar Național și policlinicile INAIL;
- tratamente medicale de reabilitare și eventuale proteze pentru o recuperare maximă a posibilei integrități psiho-fizice și a capacității de muncă pierdută.

Pentru a obține prestații și a primi asistență gratuită, te poți adresa și Patronatelor.

ÎNDEPLINIRILE ANGAJATORULUI ÎN CAZ DE ACCIDENT ȘI BOALĂ PROFESIONALĂ A UNUI ANGAJAT

Ce este legea 626 și la ce se referă?

Este un Decret Legislativ nr. 626 din 1994, cunoscut precum “legea asupra siguranței la locul de muncă” și stabilește normele privitoare la igiena și siguranța lucrătorilor la locul de muncă; este primul decret născut pentru a individualiza, evalua, elimina, preveni și limita riscurile în mediul de lucru, garantând maxima siguranță.

Care sînt obligațiile angajatorului?

- să informezi angajații;
- să întreții în mod regulat mijloacele de muncă;
- să fii atent cu privire la respectarea regulilor.

Ce trebuie făcut dacă unul dintre angajați are un accident?

- se prezintă o declarație la INAIL și la autoritățile de Siguranță Publică, utilizînd un formular tip într-o perioadă de 2 zile din ziua în care ai aflat de accident;
- se trimite la INAIL certificatele medicale originale;
- se plătește întreaga zi de muncă în care a avut loc accidentul și 60% în cele 3 zile succesive.

În caz de internare în spital, spitalul va trimite copia certificatelor la INAIL și angajatorului.

ATENȚIE:

în cazul accidentelor urmate de decesul salariatului, angajatorul trebuie să facă declarația, prin telegramă sau fax, în 24 de ore de la accident.

Ce trebuie făcut dacă un angajat se îmbolnăvește profesional?

- se prezintă o declarație la INAIL într-o perioadă de 5 zile;
- se trimite la INAIL certificatele medicale originale.

starea civilă
starea civilă

Informații generale

Ce anume este Registrul Stării Civile?

Este un registru care conține toate datele personale ale persoanelor care locuiesc într-o localitate.

Biroul de înregistrare a stării civile se ocupă de practicile necesare menținerii registrului și actualizarea acestuia.

Ce se înțelege prin "locuință", "rezidență", "domiciliu"?

Locuința (simplă sau de ocazie) este un loc în care persoana hotărăște să rămână în mod provizoriu, pentru o perioadă limitată, în așteptarea găsirii unei stabile.

Rezidența este locul unde persoana trăiește și unde a făcut cerere de înscriere în registrul stării civile. Face cerere de rezidență persoana care hotărăște să rămână o perioadă mai lungă într-o zonă.

Domiciliul este locul în care individul decide să-și stabilească sediul principal de afaceri și interese.

Mă pot înscrie în registrul Stării Civile?

Da, dacă ai o carte de ședere CE sau un permis de ședere pentru muncă, familie, rezidență electivă, chiar și în perioada de reînnoire, prezentând chitanța cererii de reînnoire, te poți adresa Biroului de Înregistrare a Stării Civile de la Primăria de competență.

Cînd se face o înscriere în Registrul Stării Civile?

- la naștere, la Biroul de Înregistrare a Stării Civile din localitatea de rezidență a părinților sau a celei unde este înscrisă mama, în cazul în care părinții sînt înscriși în registre diferite;
 - cînd se schimbă rezidența de la o Primărie la alta sau din străinătate, la Biroul de Înregistrare a Stării Civile din localitatea în care persoana locuiește.
- Înscrierea și cererea de modificare a stării civile poate fi urmată de o verificare, din partea birourilor de competență de la Primărie, a condițiilor igienico-sanitare al edificiului în care solicitantul are intenția de a-și stabili reședința, în sensul normelor sanitare în vigoare.

Ce anume este familia înscrisă în Registrul Stării Civile?

Este un grup de persoane care trăiește în aceeași locuință. Aceste persoane

sînt legate prin căsătorie, rudenie (chiar și prin alianță), adopție, protecție sau, pur și simplu, afectiv.

Cînd și din ce motive se face o ștergere din Registrul Stării Civile al Primăriei de reședință?

- cînd se schimbă locul rezidenței, într-o altă localitate sau din străinătate;
- dacă o persoană fără un domiciliu stabil se mută într-o altă localitate;
- cînd autoritățile nu reușesc să găsească o persoană la rezidența declarată.

ATENȚIE:

cînd nu se reînnoiește declarația de reședință, cetățeanul străin este anunțat și invitat să o facă în termen de 30 de zile.

La ce este utilă înregistrarea rezidenței la primărie?

Este utilă pentru a completa anumite demersuri importante:

- reînnoirea permisului de ședere;
- cererea eliberării cărții de ședere CE;
- în vederea obținerii cetățeniei;
- cererea reîntregirii familiale;
- cererea libretului sanitar;
- cererea de acces la o casă rezidențială publică („case populare”).

Un centru de primire poate deveni reședința mea?

Cînd un străin locuiește într-un centru pentru cel puțin 3 luni, centrul devine reședința sa.

Este obligatorie reînnoirea înscrierii în Registru? Cînd?

Da, ori de cîte ori îți reînnoiești permisul sau cartea de ședere, pînă într-o perioadă de 60 de zile de la data eliberării noului permis (sau cărții de ședere CE). În faza de reînnoire a permisului (sau cărții de ședere CE) înscrierea la Biroul de Înregistrare a Stării Civile nu decade. Funcționarul va actualiza fișa de înregistrare a străinului, comunicînd acest lucru Chestorului.

Cînd trebuie să comunic Chesturii schimbarea de domiciliu?

Pentru străinii care au reședință, schimbarea locuinței este comunicată de Oficiul Stării Civile la Chestura de competență.

Străinii care stau regulamentar dar nu au rezidență, în 15 zile trebuie să comunice, în mod obligatoriu, schimbare de domiciliu la Chestură.

Cererea de înregistrare în Registrul Stării Civile

Ce se înțelege prin "cerere de înregistrare a stării civile" pentru străini?

Este cererea prin care un cetățean străin cere să fie înscris în Registrul Stării Civile. Dacă această cerere este acceptată, cetățeanul obține rezidența în localitatea aleasă și poate cere certificate utile șederii sale în Italia.

Ce anume se înțelege prin schimbare de rezidență sau domiciliu?

Prin schimbare de rezidență se înțelege transferul permanent al domiciliului principal de la o Primărie la alta.

Prin schimbare de domiciliu se înțelege transferul dintr-o casă în alta, în cadrul aceleiași Primării.

Pot prezenta o cerere de schimbare a rezidenței/domiciliului?

Numai dacă ești major și ai un permis de ședere valabil.

Cum pot prezenta o cerere de schimbare a rezidenței/domiciliului?

Dacă te transferi din străinătate, trebuie să te prezinți la Biroul pentru Schimbarea Rezidenței, la primăria în care mergi să locuiești, pentru a semna o declarație de înscriere.

Dacă te transferi de la o Primărie la alta, trebuie să te prezinți la Biroul Registrului de înscriere al Primăriei locului în care vrei să-ți stabilești noua rezidență.

Cum procedez pentru a prezenta cererea de înscriere în Registrul Stării Civile sau de schimbare a rezidenței pentru toată familia mea?

Oricare dintre membrii majori ai familiei tale poate face cerere în numele întregii familii: trebuie prezentate permisele de ședere ale membrilor familiei și angajamentul că se va comunica eventualul transfer al familiei.

Cum procedez dacă merg să locuiesc cu o altă familie?

Prima persoană scrisă în statutul de familie a familiei care te găzduiește, trebuie să te însoțească la Biroul de Schimbare a Rezidenței pentru a prezenta cererea de înscriere de rezidență.

Care sînt termenii de înregistrare și de schimbare a rezidenței ?

Cetățenii străini trebuie să ceară înscrierea în registrul Stării Civile în 90 de zile de la intrarea lor în Italia.

Cetățenii străini care cer o schimbare a rezidenței, trebuie să o facă în 20 de zile de la transferarea lor.

Care sînt documentele care trebuie prezentate?

- un pașaport valabil;
- codul fiscal;
- permisul de ședere valabil cu o durată superioară a 1 an (dacă este prima eliberare, trebuie să aibă valabilitate superioară a 3 luni). Dacă permisul de ședere este în fază de reînnoire, se poate prezenta permisul expirat împreună cu chitanța cererii de reînnoire (eliberată de Chestură sau de Oficiul poștal).

În funcție de primărie, vi se mai pot cere:

- un certificat de naștere în limba italiană sau acte autentificate și valabile, eliberate de autoritățile țării de origine, care atestă starea civilă și compoziția familiei;
- o copie a contractului de închiriere sau actul de proprietate a locuinței, sau în alternativă, o declarație de ospitalitate din partea proprietarului casei;
- cartela serviciului de salubritate pentru a demonstra înscrierea locuinței unde vă transferați.

Refugiații politici trebuie să aducă și o declarație eliberată de către Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite.

ATENȚIE:

după înregistrarea și/sau schimbarea rezidenței, Primăria va efectua un control cu ajutorul Poliției Municipale, pentru a verifica prezența ta în noua reședință, indispensabil pentru a finaliza raportul.

În cazul în care îți schimbi domiciliul, înainte de a te prezenta la Primărie, trebuie să treci noul domiciliu pe permisul de ședere la Chestura din zona Primăriei în care este situat noul domiciliu.

Dacă ai un permis de conducere italian, trebuie să înregistrezi noua rezidență pe acest document.

Indivizii care conviețuiesc în aceeași locuință sînt trecuți în mod automat în același statut familial. Dacă nu există legături de rudenie, se poate cere înscrierea într-un statut familial pe cont propriu.

Cît costă înscrierea și schimbarea de reședință și domiciliu?

Sînt gratuite.

Serviciile Stării Civile

Care sînt serviciile legate de înregistrarea în Registrul Stării Civile la care au dreptul cetățenii străini rezidenți?

Certificate de (dacă evenimentele sînt înregistrare în primărie):

- Naștere;
- Rezidență;
- De înregistrare istorică a datelor personale;
- Certificat de celibat;
- Situație de familie;
- Existența în viață;
- Vaccinări;
- Contextuale.

ATENȚIE:

pentru a beneficia de serviciu este necesar pașaportul (sau un document echivalent) și permisul sau cartea de ședere CE; datele incluse în ele trebuie să coincidă.

Ce anume este Cartea de Identitate?

Este un document de identitate personală, care poate fi utilizat în Italia. Este eliberată personal cetățenilor cu rezidență de primărie care au împlinit deja 15 ani. Este valabilă 10 ani, însă nu este valabilă pentru expatriere.

ATENȚIE:

Cartea de Identitate eliberată de către Primar, nu reprezintă un titlu de ședere pentru străinul care se află pe teritoriul național, dar trebuie prezen-

tată întotdeauna împreună cu permisul de ședere sau cartea de ședere CE și pașaportul.

Cînd pot face cerere?

Pentru eliberare: în orice moment.

Pentru reînnoire: chiar și 180 de zile înainte de expirare.

Unde pot face cerere pentru eliberare/reînnoire și ce documente îmi sînt necesare?

Trebuie să te prezinți în persoană la Biroul Cărții de Identitate al Primăriei.

Cînd se face cerere pentru Cartea de Identitate trebuie prezentate:

- 3 fotografii format legitimație, egale și recente cu capul descoperit;
- cetățenii UE trebuie să prezinte un document de recunoaștere valabil;
- cetățenii extracomunitari trebuie să prezinte pașaportul și permisul de ședere; dacă permisul de ședere este în fază de reînnoire, se poate prezenta permisul de ședere împreună cu chitanța cererii de reînnoire (eliberată de Chestură sau de Oficiul poștal).

Este necesară achiziționarea la casieria circumscripției un formular de cerere, care trebuie completat. Trebuie plătită și o taxă de secretariat.

Pot obține o copie a cărții de identitate?

Cazurile în care se eliberează o copie a propriei cărți de identitate, dacă nu este expirată, sînt:

- furt;
- pierdere;
- deteriorare.

Cînd pot utiliza declarația pe proprie răspundere?

Unele documente de prezentat la Administrațiile Publice și ai concesionarilor de servicii publice (Enel, Acea, Atac, Poștă etc.) pot fi înlocuite de o declarație făcută pe propria răspundere, doar semnată de către interesat, neautentificată și fără timbru fiscal.

Un cetățean străin, cu rezidența regulată în Italia, poate utiliza declarația pe propria răspundere pentru a certifica:

- stări și calități personale, deținute sau verificabile de către Administrația Publică;

- fapte certificabile sau verificabile de către funcționari publici italieni, cu excepția dispozițiilor speciale de lege.

Ce anume este o legalizare?

Legalizarea este un act prin care Autoritatea Consulară Italiană conferă valabilitate unui document eliberat de către autoritățile străine.

Ce anume este autentificarea?

Este o traducere -cu un timbru fiscal- care trebuie validată la Tribunalul Civil și care se va anexa în cazul documentelor scrise într-o limbă străină, la documentul original sau copie.

Ce trebuie să fac dacă vreau să mă căsătoresc?

Cetățenii străini pot celebra căsătoria în Italia, atât cu ritul civil italian, cât și cu ritul religios cu valabilitate civilă, conform culturile admise de către stat.

În cazul cetățeanului străin rezident în Italia, ca și pentru cetățenii italieni, înaintea celebrării căsătoriei trebuie publicat anunțul de căsătorie, publicare ce se poate cere la Biroul Stării Civile al Primăriei de rezidență.

Publicarea este necesară, pentru a face publică dorința celor 2 persoane care se căsătoresc. Înainte de publicare, viitori soți trebuie să presteze jurământ în fața unui oficial al Stării Civile.

Care sînt documentele ce trebuie prezentate?

- permisul de ședere sau declarația de prezență (în cazurile în care nu este obligatoriu să se facă declarația de prezență este suficient să fie prezentată pagina pașaportului pe care este vizibilă ștampila Poliției de Frontieră);
- Nulla osta, autorizația, pentru căsătorie eliberată de către Autoritatea Consulară în Italia; în acest caz, semnătura consulului trebuie să fie legalizată la prefectura italiană de competență sau de către Autoritatea de competență în țara de origine -în acest caz, documentul trebuie să fie legalizat de către Consulatul sau Ambasada Italiană în străinătate;
- pentru cetățenii străini cu rezidența în Italia, certificatul de celibatar și de rezidență cu timbrul fiscal;
- pașaportul sau documentul de identitate personală;
- certificatul de naștere, eliberat în țara de origine, tradus și legalizat, în cazul în care Nulla Osta conține datele referitoare la naștere, paternitate și maternitate.

ATENȚIE:

În momentul prestării jurământului, este necesară prezența a 2 martori majori cu documente valabile (dacă sînt străini cu permisul de ședere). În cazul străinului rezident în Italia, certificatele relative la rezidență sînt eliberate de către biroul Primăriei în care este rezident.

ALTE BIROURI DE SERVICII ALE PRIMĂRIEI

Ce anume sînt serviciile sociale și care le este utilitatea?

Pe lângă fiecare primărie se află un birou al Serviciilor Sociale. Se pot adresa acestui birou toți rezidenții localității, italieni și străini. Asistenții sociali ajută persoanele care se află în dificultate în momentul intrării și pe parcursul integrării în Italia și oferă informații utile cu privire la:

- asistența la domiciliu a persoanelor în vîrstă, minorilor, purtătorilor de handicap;
- susținerea economică a familiei și a persoanei;
- asistență pentru locuință;
- introducerea minorilor în structurile rezidențiale;
- adopții naționale și internaționale;
- semne distinctive pentru parcare a persoanelor purtătoare de handicap;
- tarife reduse pentru transportul în comun;
- autorizații la cantine sociale și/sau primire în centre nocturne etc.

Ce reprezintă serviciile pentru educație?

În fiecare primărie se află un birou pentru Servicii Educative, care oferă informații asupra următoarelor servicii:

- servicii de cantină școlară;
- centre de recreație pe perioada de vară, de iarnă și în școli;
- certificate de frecvență pentru creșe și grădinițe comunale;
- înscrieri la creșe;
- înscrieri la grădiniță etc.

locuința

locuința

Garanția unei locuințe

Străinul pentru a sta în Italia trebuie să aibă garanția unei case de locuit. Locuința poate fi obținută grație ospitalității unei persoane sau poate să închirieze sau să cumpere o casă. În caz de dificultate se poate beneficia de o locuință pe lângă un Centru de primire.

Sînt găzduit de către o familie/amici, am obligații?

Nu tu, dar cine te găzduiește. Oricine, în orice caz, oferă ospitalitate străinilor în propria casă, este obligat să comunice acest lucru autorităților de securitate publică (actul de cedare imobiliară) în următoarele situații:

- cînd se închiriază sau se face contractul de comodat al imobilului sau al unei părți al acestuia;
- cînd se cedează în proprietate un imobil, cu datele personale ale cui cedează și ale cumpărătorului;
- cînd se cedează, chiar și parțial cu scop de locuință, un imobil care se află în proprietatea statului.

Acest lucru este obligatoriu pentru orice cetățean/instituție?

Da, cu excepția Sacrului Colegiu și al Corpului diplomatic sau consular, orice cetățean sau asociație, privată sau publică, trebuie să facă această comunicare autorității publice de securitate (PS), chiar dacă persoanele găzduite sînt rude, inclusiv acelea prin alianță.

Care este modalitatea de comunicare?

Comunicarea trebuie făcută în scris pînă în 48 de ore, chiar și printr-o recomandată cu aviz de primire, autorităților PS locale.

ATENȚIE:

pentru cine nu respectă obligația de comunicare a oaspetelui sînt prevăzute sancțiuni (se plătește o amendă).

Cui trebuie adresată?

- Chesturii capitalei de provincie;
- Comisariatul de Securitate Publică sau în Primărie, în localitățile care nu sînt capitale de provincie.

Ce date trebuie să cuprindă comunicarea?

- datele personale ale gazdei (nume, prenume, data și locul nașterii, rezidența);
- datele personale ale cetățeanului străin găzduit (nume, prenume și locul nașterii, rezidența, documentul de identitate, numărul documentului, data și locul eliberării documentului);
- adresa exactă a imobilului în care sînt găzduite persoanele străine;
- forma în care este cedat imobilul cu scop de locuință cum ar fi închirierea, contract de comodat, proprietate sau pur și simplu declarația de ospitalitate, fără scop de profit.

ATENȚIE:

legea 94/2009 a stabilit: oricine dă ospitalitate —cu plată— sau închiriază un imobil unui cetățean străin fără permis de ședere sau cu permis de ședere expirat, este pedepsit cu închisoare de la 6 luni pînă la 3 ani. Din momentul în care condamnarea este definitivă, imobilul vine confiscat cu excepția cazurilor în care aparține unei persoane străine infracțiunii.

Închirierea unei case

Ce trebuie să fac ca să închiriez o casă?

Trebuie să stipulezi un contract de închiriere. Cu acest contract proprietarul casei se obligă să concedeze altora, chiriașului, un imobil în beneficiu, cu scop abitativ pe un timp determinat, plătind periodic rata lunară de chirie. Chiria vine plătită de către chiriași proprietarului casei în baza unui indicator ISTAT și are o mărire corespunzătoare a 75% din valoarea acestui indicator.

Ce este depozitul de garanție?

Este o sumă de bani pe care chiriașul o plătește proprietarului pentru a garanta că imobilul nu va fi distrus. Această sumă nu poate depăși suma de bani superioară a 3 luni de chirie. Dacă nu se produc pagube în casă, depozitul trebuie returnat chiriașului la încheierea contractului, plus majorarea procentului dobînzii legale.

Ce formă trebuie să aibă contractul de închiriere?

Legea impune ca contractele de închiriere ca locuință să fie stipulate în

formă scrisă și să corespundă tipologiilor bine precizate.

Contractul de închiriere stabilește:

- cât trebuie să plătească chiriașul în fiecare lună proprietarului casei;
- pe cât timp chiriașul poate să ocupe casa;
- data la care urmează să se plătească chiria, în ce mod și unde.

Cele 2 tipuri de contract prevăzute de legea 431/98 sînt:

- contractul liber, urmărește mersul pieței închirierii și este determinat de întâlnirea dintre cerere și ofertă. Are durată de 4 ani și se reînnoiește în mod tacit la aceleași condiții pe alți 4 ani, în lipsa rezilierii contractului înainte cu 6 luni de la termen. Se poate rezilia contractul și la primul termen de 4 ani, în caz de nevoie personală sau a rudelor pînă la al 2lea grad, sau pentru necesitatea intervențiilor de întreținere;
- contractul concordat este definit de un acord între Organizațiile Sindicale ale proprietarilor și ale chiriașilor cu participarea Primăriilor. Durata este de 3 ani plus 2. Utilizînd acest tip de contract, proprietarul și chiriașul pot să beneficieze de deducțiuni în declarația de venituri, reducerea de 30 % a taxei de înregistrare și, ca stimulare din partea primăriei, micșorarea sau anularea impozitului comunal asupra imobilului (ICI).

Înregistrarea contractului este obligatorie?

Da, în baza legii proprietarul are obligația să înregistreze contractul la Oficiul Registrului în termen de 30 de zile de la data semnării. Impozitul de registru este de 2% pe an din chirie. Cheltuielile de înregistrare se împart în mod egal între chiriași și proprietari. Înregistrarea trebuie reînnoită în fiecare an. Pentru contractele făcute pe mai mulți ani este posibilă plata impozitului de registru cu un singur vîrsămînt și pentru anii viitori. În acest caz se obține o reducere privind cheltuielile de înregistrare.

În plus cu contractul înregistrat regulat, se poate participa la licitația pe care primăria o publică, pentru averea unei contribuții, pentru susținerea cheltuielilor de chirie pentru persoanele sărace în funcție de venit și incidența cheltuielilor de chirie asupra acestora.

ATENȚIE:

dacă contractul nu este înregistrat, nu este valabil pentru a demonstra că ai o casă adecvată în scopul reînnoirii permisului de ședere.

Cumpărarea unei locuințe

Pot cumpăra o casă?

Cetățenii străini cu un permis de ședere regulă pentru muncă sau motive de familie, sau carte de ședere CE pot cumpăra imobile în aceleași condiții ca și cetățenii italieni. Ceilalți, în schimb, pot cumpăra o casă numai dacă există un acord particular între țara de origine și Italia.

În cazul cumpărării unei case sînt înlesniri privind impozitele.

Ce documente trebuie să semnez pentru cumpărarea unei case?

- Propunerea de cumpărare, cu care se blochează prețul tocmit și se semnează o propunere irevocabilă de cumpărare, vîrsînd un acot;
- Promiterea de vînzare sau compromisul, este un contract preliminar care angajează părțile să stipuleze actul notarial (contractul de vînzare-cumpărare) fixînd data, dacă nu este posibilă stipularea imediată a contractului. Cu ocazia semnării compromisului se obișnuiește, dar nu este obligatoriu, vîrsarea unui acot din prețul cerut pentru imobil;
- Actul public de vînzare, contractul de vînzare-cumpărare, are ca scop transferarea proprietății, se stipulează în fața notarului (actul notarial), în prezența vînzătorului și cumpărătorului, și este redactată în formă publică.

Ce anume este un credit ipotecar?

Dacă nu ai la dispoziție toată suma de bani pentru cumpărarea casei poți să ceri un împrumut la bancă cerînd deschiderea un credit ipotecar. Banca, ca să aibă garanția creditului dat, pune pe imobilul cumpărat o restricție (ipoteca). Banca, pentru a avea siguranța restituirii sumei de bani împrumutată, va cere ca locuința cumpărată să fie ipotecată (ipoteca). Dacă veniturile nu sînt suficiente pentru a plăti rata împrumutului banca cere o garanție (fideiussione) de la o a treia persoană sau societate care se angajează să garanteze personal cu bunurile proprii pentru restituirea debitului tău. Ipoteca este o modalitate care permite băncii, în cazul în care nu sînt plătite ratele împrumutului, să preia locuința și să o vîndă pentru a recupera banii avansați.

În cazul cumpărării primei case, se poate recurge la cererea unui credit în condiții preferențiale care prevede dobîndă mai mică decît a celei aplicată de bănci de obicei.

ATENȚIE:

dacă te gîndești să faci un împrumut, verifică cu banca dacă îndeplinești condițiile pentru a obține împrumutul sumei de care ai nevoie înainte de a face o propunere de cumpărare.

Ce condiții cere banca ca să-ți dea împrumutul sau un credit ipotecar?

Pentru a acorda împrumutul sau creditul ipotecar banca cere garanții:

- Declarația de venituri;
- Vărsarea în contul curent al bancii a retribuției (în anumite cazuri nu e obligatoriu);
- Garanții personale și patrimoniale.

Ce trebuie să fie specificat în contractul de deschidere a creditului?

Principalele condiții care sînt specificate în contractul de deschidere a creditului ipotecar sînt:

- în cît timp vor fi înapoiați banii (de la 5 la 30 de ani), și luînd în considerare vîrsta celui care-l cere;
- ce dobîndă este stabilită (dobînda maximă este stabilită prin lege, care interzice aplicarea unei taxe de speculație); taxele de dobîndă sînt stabilite cu diverse termene (lunar, trimestrial etc.) și pe baza unor indicatori de referință publicați în ziarele principale (de exemplu indicatorul EURIBOR, EURIRS), plus un cost ulterior aplicat de bancă și diferit de la o instituție bancară la alta, denumit SPREAD;
- care este rata de plătit și planul de restituire (de cîte ori se face plata); rata de plătit trebuie să fie susținută de veniturile solicitantului;
- la cît se ridică penalizarea în cazul închiderii anticipate creditului.

Cine redactează contractele privind împrumutul și casa?

Contractul de vînzare-cumpărare și contractul de acordare al împrumutului trebuie redactate și înregistrate la notar.

Ce impozite și cheltuieli trebuie să plătesc în momentul cumpărării unei case?

- impozitul de registru (cu condiții înlesnite pentru cumpărarea primei case);
- dacă se cumpără o casă de la o firmă, se plătește și TVA;

- impozitul ipotecar;
- impozitul cadastru;
- cheltuielile notariale legate de cele doua contracte de cumpărare-vînzare și de acordare a creditului ipotecar.

Ce cheltuieli am ca proprietar sau chirieș a unei case?

Trebuie să plătești chitanțele care se referă la dreptul de folosință a utilităților (gaz, electricitate, apă, încălzire, telefon dacă l-ai instalat, eventualele cheltuieli legate de spațiile și serviciile în comun ale imobilului) care se plătesc lunar sau o dată la 2 luni și taxa pentru ridicarea resturilor menajere, care se plătește o dată pe an.

Centrele de primire

Ce anume sînt Centrele de primire?

Sînt structuri care garantează o serie de servicii de asistență socială și oferă domiciliu temporar străinilor care nu au posibilitatea în mod autonom de a satisface propriile necesități de locuință și de trai, cu scopul de a favoriza integrarea socială a străinilor găzduiți, într-o perioadă cît mai scurtă posibil.

Pot avea acces în aceste centre?

Dacă ești un străin cu un permis de ședere în regulă pentru muncă, familie și ești înscris pe listele Centrelor de plasare a forțelor de muncă, dar nu ai posibilitatea de a-ți găsi singur un domiciliu.

Cine nu poate avea acces în aceste centre?

- străinii care nu au un permis de ședere, nu sînt în regulă, cu excepția unor cazuri deosebite de urgență (stabilite de către primar);
- străinii care au permis de ședere pentru turism, studiu, afaceri, îngrijiri medicale sau alte tipuri cu șederea de scurtă durată.

Aceste centre sînt gratuite?

Poate fi gratuit sau supus plăți de închiriere.

Ce obligații am în aceste centre?

Da, de a respecta regulamentul centrului.

CONSTRUCȚIILE REZIDENȚIALE PUBLICE ȘI COOPERATIV - LE DE CONSTRUCȚII

Ce anume sînt Construcțiile Rezidențiale Publice?

Este vorba despre case construite cu fonduri publice care aparțin unor instituții publice, destinate locuirii.

Cine poate avea acces la acest tip de locuințe?

Afît cetățenii italieni, cît și cetățenii străini.

Cetățenii străini în regulă cu șederea, care au venit mic, pentru a avea acces la atribuirea locuinței din Construcțiile Rezidențiale Publice în aceeași condiții ca și cetățenii italieni, trebuie să aibă reședința de cel puțin 10 ani pe teritoriul național sau de cel puțin 5 ani în aceeași regiune .

Cum se poate avea acces la acest tip de locuințe?

Cei ce doresc să aibă o locuință din Construcțiile rezidențiale publice (așa zisele case populare) trebuie să facă cererea la Primăria de reședință. Trebuie să coplecteze un formular pus la dispoziție de Primărie și să-l trimită prin poștă cu recomandată cu confirmare de primire. Locuințele vin repartizate pe baza unei liste de clasificare publică. Pentru informații adresați-vă Oficiului pentru Relații cu Publicul de la Primăria de reședință.

Ce anume este o Cooperativă de construcții?

Este o societate care are ca scop construirea și cumpărarea de locuințe pentru proprii membrilor. Asociații trebuie să prezinte anumite condiții (reședința pe teritoriul aceleiași Primării, un venit mic, nici un titlu de proprietate de imobil etc.).

Cumpărarea unei case în cooperativă a creat în general condiții mai avantajoase, pentru că cooperativele beneficiază de înlesniri fiscale și de credit.

Pot face parte dintr-o cooperativă de construcții?

Da, cetățenii străini pot face parte dintr-o astfel de cooperativă.

sănătatea
sănătatea

Înscrierea la Serviciul Sanitar Național (SSN)

Serviciul Sanitar Național reprezintă un ansamblu de structuri și servicii care asigură protecția sănătății și asistența sanitară tuturor cetățenilor italieni și străini.

Cetățeanul străin rezident în Italia, cu un permis de ședere regulat, are dreptul la asistența sanitară asigurată de către Serviciul Sanitar Național, primind același tratament ca și cetățenii italieni. Asistența sanitară este acordată, în afara celor înscrși, și familiilor lor aflate în grijă, cu condiția să dețină un permis de ședere regulat.

Unde se fac înscrierile?

Înscrierea se face la Societatea Sanitară Locală (Azienda Sanitaria Locale - ASL) din zona în care ai rezidența sau (dacă nu ai rezidența) ținând cont de adresa care apare pe permisul de ședere.

Ce este Societatea Sanitară Locală (ASL)?

Reprezintă un complex de spitale, dispensare, policlinici, cabinete de consultație și birouri care, într-un anumit teritoriu, se ocupă de sănătatea populației. În cadrul unei ASL se poate cere înscrierea la SSN și se poate, de asemenea, alege medicul de familie.

Mă pot înscrie la Serviciul Sanitar Național (SSN)?

Înscrierea la SSN este obligatorie pentru cetățenii străini care dețin:

- carte de ședere CE;
- permis de ședere pentru muncă subordonată;
- permis de ședere pentru activitate pe cont propriu;
- permis de ședere cu înscriere la Centrele de Plasare a Forței de Muncă;
- permis de ședere pentru motive de familie;
- permis de ședere pentru azil politic;
- permis de ședere pentru azil umanitar;
- permis de ședere pentru o adopție succesivă;
- permis de ședere pentru motive de protecție;
- permisul de ședere în vederea obținerii cetățeniei.

Nu-și pierd dreptul de înscriere, și dacă nu sînt înscrși se pot înscrie, cetățenii care așteaptă reînnoirea permisului de ședere.

Același drept este valabil și pentru membrii familiilor acestora cînd sînt în grijă.

ATENȚIE:

străinii care intră în Italia pe motive de cure medicale nu pot să se înscrie la SSN și trebuie să plătească curele medicale făcute.

Străinii refugiați politic și apolizii și membri familiilor lor sînt egali cetățenilor italieni dacă au un permis de ședere pentru azil politic în curs de valabilitate.

Fiilor minori ai cetățenilor înscriși la SSN este asigurat, din momentul nașterii, același tratament dedicat minorilor italieni.

Cînd nu se poate face înscrierea la SSN?

Nu se pot înscrie cetățenii al cărui permis de ședere nu poate reînnoi sau care sînt în curs de expulzare, cu condiția ca aceștia să prezinte dovada recursului împotriva sentinței de expulzare.

Ce documente trebuie să prezint pentru a mă înscrie în SSN?

- permisul de ședere valabil; dacă permisul este în fază de reînnoire, se poate prezenta permisul de ședere expirat împreună cu chitanța cererii de reînnoire (eliberată de Chestură sau de Oficiul poștal);
- certificatul de reședință (sau declarație de domiciliu așa cum reiese din permisul de ședere);
- codul fiscal;
- declarație prin care persoana se angajează să comunice schimbările statutului propriu.

În plus:

- șomerii înscriși în listele de plasare a forței de muncă trebuie să prezinte o declarație pe propria răspundere a înscrierii la Centrul de plasare a forței de muncă;
- persoanele căsătorite cu cetățeni italieni trebuie să prezinte un document de la Starea civilă sau să facă o declarație pe propria răspundere;
- minorii încredințați sau care sînt pe cale de a fi adoptați trebuie să prezinte o declarație a Tribunalului pentru Minori care să demonstreze acest lucru.

Care este perioada de valabilitate a înscrierii în Serviciul Sanitar Național?

Înscrierea are o perioadă nelimitată, corespunzătoare întregii durate a permisului de ședere sau a reînnoirii permisul sau cărții de ședere CE.

Cînd nu mai este valabilă înscrierea în Serviciul Sanitar Național?

Înscrierea nu mai este valabilă:

- atunci cînd nu mai este valabil permisul de ședere, cu excepția cazurilor în care s-a cerut reînnoirea și persoana poate dovedi acest lucru;
- atunci cînd permisul de ședere este revocat sau anulat, cu excepția cazurilor în care persoana arată dovada recursului împotriva sentinței;
- în cazul expulzării;
- în cazurile în care nu se modifică condițiile inițiale ale străinului, care nu mai face parte din categoriile care trebuie să se înscrie obligatoriu în SSN (ca de exemplu: terminarea conviețuirii pentru membrii familiei aflați în grijă; transformarea permisului de ședere într-unul pentru care înscrierea în SSN nu este obligatorie; terminarea unei prestări de muncă sau a înscrierii în listele Centrului de plasare a Forței de Muncă pentru străinul care nu este titularul unui permis de ședere care necesită înscrierea obligatorie în SSN).

Care sînt documentele și serviciile socio-sanitare de care beneficiază persoanele înscrise în Serviciul Sanitar Național?

- legitimația medicală;
- posibilitatea de a alege medicul de familie și un medic pediatru pentru copii;
- vizite medicale generale în policlinici și vizite medicale specializate;
- vizite medicale la domiciliu;
- internare în spital;
- vaccinări;
- examene de sînge, radiografii, ecografii etc.;
- rețete pentru medicamente ;
- eliberări de certificate și prestații medico-legale;
- asistența în vederea recuperării, proteze etc.

Legitimația sanitară

Ce anume este legitimația sanitară?

Este un document eliberat de către ASL care demonstrează înscrierea în SSN. Este indispensabilă pentru a obține prestări sanitare și pentru a avea acces la serviciu. Pe aceasta apare numele și prenumele persoanei, precum și numele medicului de familie.

Cum se procedează în cazul pierderii legitimației?

Se face o declarație autorităților de competență și se cere o copie la ASL-ul de care se aparține.

Serviciile Serviciului Sanitar Național

Cine este medicul de bază (sau de familie)?

Este profesionistul care asigură îngrijirile medicale generale:

- consultă pacienți în propriul cabinet sau la domiciliul bolnavului atunci când condițiile de sănătate nu permit acestuia să se prezinte la medic;
- prescrie medicamente, analizele și vizitele de specialitate;
- propune o internare dacă este necesară;
- eliberează certificate.

Cine este pediaterul de bază?

Este medicul care se ocupă de copii, îi vizitează periodic, le controlează creșterea, prescrie rețete, analize și vizite medicale de specialitate, propune internări în spital dacă este necesar, eliberează certificate.

Cum îmi pot alege medicul de familie sau medicul de copii?

Persoana înscrisă la SSN își poate alege medicul de familie și medicul pediatru pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 0 și 14 ani, care au dreptul de a beneficia în mod gratuit de un medic de specialitate.

În cadrul biroului care eliberează legitimația sanitară, poate fi consultată o listă de medici disponibili. Numele medicului de familie este înscris după aceea pe legitimația sanitară.

CertIFICATELE eliberate de către medicul de familie și medicul pediatru sînt gratuite?

Este gratuit:

- certificatul de absență de la locul de muncă pentru părintele al cărui fiu s-a îmbolnăvit;
- certificatul care atestă capacitatea de a desfășura activități sportive (nu de competiție) în mediul școlar;
- certificatul de boală sau accident sau alt motiv care poate determina lipsa de la locul de muncă.

Nu este gratuit:

- certificatul pentru competiții sportive;
- certificatul cu scop de asigurare;
- certificatul pentru cererea de invaliditate.

Pot renunța sau schimba medicul de familie în orice moment?

Da, completînd un formular tip; în același moment trebuie indicat un alt medic.

Cum se efectuează vizitele de specialitate?

Pentru a efectua o vizită de specialitate, este necesară cererea din partea medicului de familie. Cu această cerere și legitimația sanitară se merge la ghișeu pentru rezervări de la ASL pentru a fixa data vizitei medicale. Vizitele se pot efectua chiar și în cadrul unor policlinici sau laboratoare particulare convenționate.

Vizitele de specialitate sînt gratuite?

Pentru vizitele de specialitate, examenele de laborator și cumpărarea medicamentelor trebuie plătită o cotă stabilită de către Guvern, ticket-ul.

Ticket-ul pentru medicamente nu este plătit de către :

- invalizii civili de 100%, invalizii civili cu o invaliditate superioară a 2/3 sau cu alocație pentru însoțitor, persoane care nu văd și surdomute;
- victime ale terorismului și criminalității organizate;
- pacienți supuși unor tratamente dureroase;
- titulari pensiei sociale;
- titularii de pensii minime cu vîrsta superioară a 60 de ani.

Pentru vizite de specialitate, sînt scutiți de plata ticket-ului:

- titularii pensiilor sociale și membri familiei în grija acestor;
- șomerii, titularii unor pensii minime care depășesc 60 de ani;

- invalizii civili cu o invaliditate superioară a 2/3 sau cu o alocație pentru însoțitor;
 - persoanele care au avut accidente la locul de muncă și toate categoriile de cetățeni scutiți pentru patologii sau condiții stabilite prin legi speciale.
- Există anumite vizite medicale pentru care cetățeanul nu trebuie să plătească un ticket, chiar dacă nu face parte din categoriile mai sus descrise. Acestea sînt:
- controale în vederea diagnosticării timpurii a tumorilor (mamografie, paptest etc.);
 - controale cu scopul protejării maternității, cum ar fi analize, ecografii etc.;
 - controale ce au ca scop promovarea donărilor de sînge, de organe și țesuturi, vaccinările care nu sînt obligatorii pentru copiii cu vîrsta pînă la 14 ani.

Cum pot obține o scutire de plată?

Prezentînd o cerere la ASL, însoțită de certificatul medicului de specialitate sau a spitalului, legitimația sanitară și codul fiscal. ASL va elibera o altă legitimație care permite mai multe prescrieri medicale, de pînă la un maxim de 6 bucăți pentru medicamentele necesare bolii.

ATENȚIE:

normativa privind scutirile poate să sufere modificări. Pentru a avea mai multe informații asupra sistemului de scutiri în vigoare și asupra documentației de prezentat, se poate întreba medicul de familie și medicul de copii ales.

Ce anume sînt serviciile de urgență?

În cazurile grave de urgență (accidente sau orice altă situație de pericol de viață) vă puteți prezenta la un Punct de Prim Ajutor al spitalului sau cere intervenția medicului telefonînd la numărul gratuit 118, aflat în funcțiune 24 de ore din 24.

Asistența din partea spitalului este gratuită?

Consultațiile și vizitele efectuate în cadrul spitalului sînt gratuite pentru toți cei înscrși în Serviciul Sanitar Național.

Legea financiară 2006 a stabilit, cu începere de la 1 ianuarie 2007, un ticket pe intervențiile de prim ajutor care nu intră în clasificare ca urgență (se numesc “cod alb”).

Ce anume este garda medicală?

Este un serviciu gratuit în totalitate, care poate fi chemat la orice oră în caz de necesități grave; acesta oferă asistență medicală imediată la domiciliu.

SSN cuprinde și asistența infirmierilor?

În prezent acest tip de asistență nu este inclus în SSN. În caz de necesitate poate fi acordată, la domiciliu, în urma unei semnalări din partea Serviciilor Sociale ale Primăriei organelor sanitare.

Controalele și tratamentele medicale pot fi impuse?

Nu, numai în cazurile prevăzute de lege (Tratamente Medicale Obligatorii), dar întotdeauna în respectul demnității persoanei și a drepturilor sale civile. Acest tip de intervenții se fac în urma unei dispoziții date de către Primar, la propunerea unui medic, confirmată de către un medic din structură sanitară de competență. După 48 de ore de la internare, inițiativa trebuie comunicată judecătorului de competență.

Este posibilă opunerea la un tratament medical obligatoriu?

Cine este sub acest tip de tratament sau este interesat, poate depune la tribunal o cerere de recurs împotriva măsurii de internare confirmate de către judecător.

Ce se întâmplă dacă cetățeanul internat este străin sau apatrid?

Măsura trebuie comunicată Ministerului Afacerilor Interne și consulatului țării de origine al persoanei internate. Comunicarea se face prin Prefect.

Ce anume sînt cabinetele de consultație de familie?

Sînt servicii socio-sanitare teritoriale care protejează sănătatea fizică și psihică a femeii, a copilului, a cuplului și a familiei. Toate aceste servicii sînt gratuite și se poate avea acces fixînd o consultație. Serviciul este deschis și străinilor.

În aceste structuri lucrează profesioniști, atît de competență în psihologie și în asistență socială: psihologi, asistenți sociali, sociologi, mediatori culturali, cît și de competență medicală: medici pediatrii, ginecologi, obstetricieni, infirmieri, asistente medicale.

Poți să te adresezi la Cabinetul de consultație de familie pentru următoarele servicii:

- consultație și vizite privind folosirea anticoncepționalele;

- pentru a fi asistate pe perioada sarcinii;
- cursuri de pregătire a nașterii;
- consultații, vizite, și certificate de întrerupere voită a sarcinii;
- controale ginecologice periodice;
- prevenirea tumorilor de tip feminin;
- consultații și asistență pe perioada menopauzei;
- asistență pediatrică;
- vaccinări obligatorii (și recomandate);
- consultații pentru problemele de natură socială și psihologică.

Unde pot găsi o listă a Cabinetelor de consultație de familie?

În cartea de telefon, la rubrica „Aziende Sanitarie Locali” pentru Cabinetele de consultație publice și la rubrica „Consultori” pentru cele particulare.

Există alte servicii socio-sanitare teritoriale?

Da, Unitățile Teritoriale pentru Recuperare (UTR) și Centrele pentru Sănătate Mintală (CIM).

În ce perioadă se fac și care sînt vaccinările obligatorii?

În Italia, pentru copii, vaccinurile împotriva tetanosului, difteriei, poliomielitei și hepatitei B sînt obligatorii. Sînt recomandate, dar nu obligatorii, vaccinările împotriva pojarului, tusei convulsive și, numai pentru fete, împotriva rujeolei. Pentru adulți, sînt recomandate vaccinările împotriva tetanosului și hepatitei virale de tip B.

Vaccinările obligatorii sînt gratuite?

Da.

În ce situații mi se poate cere un certificat al vaccinărilor?

- la înscrierea în școala elementară;
- la înscrierea la grădiniță;
- la înscrierea la creșă;
- la înscrierea în taberele de vară, pentru a desfășura activități sportive de competiție etc.

Cine se poate înscrie în mod voit în SSN?

Cetățenii străini pentru care înscrierea în SSN nu este obligatorie, trebuie,

în orice caz, să se asigure împotriva riscurilor de boală, accidentelor și maternitate. Această necesitate poate fi îndeplinită prin intermediul:

- încheierii unei asigurări printr-o agenție de asigurări italiene sau străine, valabilă pe teritoriul național;
- înscrierii în mod voit în SSN, în schimbul unei taxe anuale minime, în baza venitului declarat.

Au dreptul de a se înscrie în mod voit în SSN (plătind taxa anuală):

- studenții;
- persoane considerate "au pair", conform Acordului European de la Strasbourg din 24 noiembrie 1969 (ratificat prin legea n. 304, din 18 mai 1973);
- titularii unui permis de ședere pentru rezidență electivă și care nu desfășoară nici o activitate cu scop de lucru;
- străinii acreditați în Italia și care lucrează în ambasade;
- alte categorii de persoane care pot fi, prin excludere, între cele care nu au obligația înscrierii în SSN.

Care sînt documentele necesare înscrierii de bună voie în SSN?

- permisul de ședere valabil; dacă permisul de ședere este în fază de reînnoire, trebuie prezentat permisul expirat împreună cu chitanța cererii de reînnoire (eliberată de Chestură sau de Oficiul poștal);
- certificatul de rezidență (sau o declarație de domiciliu cum reiese din permisul de ședere);
- codul fiscal;
- chitanța de plată a taxei anuale.

Vor trebui să prezinte ulterioare certificate:

- studenții (declarație pe proprie răspundere de înscriere la un curs de studiu);
- străinii considerați "au pair" (declarație de statut de străin "au pair")

Am drepturi dacă nu am permis de ședere valabil?

Cetățenilor străini care nu sînt regulari conform normelor de intrare/sau de ședere pentru că nu au un permis de ședere sau permisul de ședere expirat de 60 de zile, le sînt asigurate în cadrul structurilor publice și convenționate tratamentele urgente și esențiale pentru boală și accidente și intervențiile de medicină preventivă de ocrotire a sănătății individuale și colective. Aceste ultime includ:

- intervenții de protecție socială a sarcinii și a maternității;

- vaccinările;
- intervenții de profilaxie la nivel internațional;
- profilaxie, diagnostic și tratament a bolilor infecțioase;
- activități cu scop de protecție a sănătății mentale.

Străinul Temporar Prezent (STP)

Cetățenilor străini prezenți iregular li se da un cod de identificare, numit Străinul Prezent Temporar (STP), valabil pe 6 luni și renovabil.

Accesul la structurile sanitare ale cetățeanului străin prezent iregular în Italia nu conduce la semnalări către autoritățile de poliție, cu excepția cazurilor în care denunțul este obligatoriu prin lege.

Pot avea acces la consultațiile medicale dacă nu am bani pentru a plăti ticket-ul?

Dacă cetățeanul străin nu dispune de suficienți bani, va plăti doar o parte din ticket (cota de participare).

Cetățeanul străin care se află în situație de sărăcie și nu dispune deloc de bani, poate fi scutit de la plata cotei de participare la ticket, semnând o “declarație de sărăcie”, valabilă pentru o perioadă de 6 luni.

La ce servicii am dreptul, dacă nu am bani pentru a-mi plăti ticket-ul?

Așa cum este prevăzut pentru cetățenii italieni, și cetățenii străini prezenți iregular și care se află în “situație de sărăcie”, pot fi scutiți de plata ticket-ului în aceste cazuri:

- prestații medicale de gradul I;
- urgențe;
- sarcină;
- boli scutite;
- persoane scutite pentru vîrstă sau pentru care suferă de invaliditate gravă.

învăţămîntul
învăţămîntul

Dreptul și obligația la instruire și formare

În Italia este un drept și o datorie la instruire și formare care începe de la 6 ani. Sistemul național de instrucție este reprezentat de școlile publice și private. Școala obligatorie este structurată în 2 cicluri de studiu: primul este constituit de școala primară și școala secundară de primul grad. Al doilea ciclu, corespunde sistemului liceal de instrucție și de formare profesională. Toate gradele de școală din al doilea ciclu permit accesul la Universitate.

Creșa

De la ce vîrstă îmi pot înscrie copiii?

Creșa este deschisă pentru toți copiii, fete și băieți cu vîrsta de la 3 luni la 3 ani.

Ce durată are creșa?

3 ani.

De cine este administrată o creșă?

De Primărie sau persoane particulare.

Cum trebuie să procedez pentru a-mi înscrie copilul la creșă publică?

Trebuie să prezinți o cerere de admitere în perioadele și în sediile stabilite de către Primărie. În cerere poți indica una sau mai multe număr creșe, în ordinea preferinței. Trebuie să alegi între cartierul tău de rezidență sau cel în care se găsește locul de muncă. Cererii îi va fi acordat un punctaj în funcție de condiția lucrătoare a părinților, de prezența altor copii în grijă și eventuale probleme sociale și sanitare. Se face apoi o clasificare a celor aleși. Pentru mai multe informații te poți adresa la Primăria de reședință.

Cît costă înscrierea la creșă?

Rețeaua de creșe publice conține diferențieri în funcție de categorie și de venit. Înscrierea la creșa privată este stabilită în mod autonom de fiecare structură.

Grădinița

De la ce vîrstă îmi pot înscrie copiii la grădiniță?

Copiii pot fi înscriși de la vîrstă de 3 ani împliniți în data de 30 aprilie al anului școlar de referință.

Ce durată are grădinița?

3 ani.

De cine este administrată o grădiniță?

De Primărie, de Stat sau de persoane particulare.

Unde trebuie să mă adresez pentru a înscrie copiii mei la grădiniță?

La “Dipartimento dei Servizi Scolastici” pe lângă Primăria de rezidență pentru înscrieri în grădinițele comunale; la secretariatul școlii de interes în celelalte cazuri.

În școala publică înscrierea vine făcută în baza unei clasificări.

Cît costă înscrierea la grădiniță?

Cheltuielile de înscriere în școlile comunale sînt diferențiate în funcție de categorie și de venit. Costul școlilor private este stabilit în mod autonom de fiecare institut.

Primul ciclu

ȘCOALA ELEMENTARĂ

De la ce vîrstă îmi pot înscrie copiii?

Pentru clasa I, înscrierea este obligatorie la 6 ani, facultativă la 5 și jumătate (pot să se înscrie fete și băieți care au împlinit 6 ani pînă la 30 aprilie al anului școlar de referință).

ATENȚIE:

normativa care privește înscrierea facultativă la școala primară la vîrstă de 5 ani și jumătate poate avea modificări în viitor. Pentru informații privind

noutățile, întrebați direct la școala pe care ați ales-o.

Cît durează școala elementară?

5 ani.

Unde trebuie să mă adresez pentru mai multe informații?

La Direcțiunea Didactică a Școlii de competență teritorială în cazul unei școli de stat, sau la Primăria ta de rezidență sau școlilor private.

ȘCOALA GIMNAZIALĂ

Ce este?

Este un parcurs formativ următor după școala primară elementară.

Cît durează?

3 ani.

Unde trebuie să mă adresez pentru mai multe informații?

La Direcțiunea Didactică a Școlii de competență teritorială sau la Primăria ta de rezidență sau la școlile private.

Al doilea ciclu

Ce anume este?

Al doilea ciclu este constituit de sistemul liceelor și institutelor de educație și pregătire profesională. Toate orientările pot continua cu universitatea.

ATENȚIE:

cu începere din anul școlar 2010/2011, ca urmare a aprobării reformei care a modificat sistemul școlar italian, vor fi reorganizate liceele și institutele tehnice și profesionale. Va fi realizată, de către Ministerul de competență, o campanie de informare care să illustreze noutățile și să orienteze elevii.

Este posibilă trecerea de la un profil la altul?

Da, și este posibilă chiar și schimbarea orientării în cadrul aceluiași profil, prin intermediul inițiativelor didactice propuse de către școală; începînd cu

vîrsta de 15 ani, de fapt, sînt prevăzute diverse modalități de studiu:

- studiu cu normă întreagă;
- alternare între școală și muncă, cu stagii în mediile culturale, sociale și de producție, chiar și în străinătate;
- ucenicia.

LICEELE

Ce tipuri de licee există în Italia?

Artistic, Clasic, Socio-Psiho-Pedagogic, Lingvistic, Științific. Studiul în liceu se împarte într-un interval de 2 ani, și un altul de 3 ani.

Cît durează un liceu?

5 ani.

La încheierea liceului trebuie susținut un examen?

Da, la încheierea celui de-al 5-lea an trebuie susținut un examen de Stat. Este necesar înscrierii la Universitate și a pregătirii superioare în artă, muzică și coregrafie, profilelor de instruire și pregătire tehnică superioară (IFTS, vezi mai departe).

Instruirea tehnică și instruirea profesională

Instruirea tehnică durează 5 ani și corespunde unor exigențe ale realității productive italiene, în particular în domeniul comerțului, turismului, industriei, transporturilor, construcțiilor, agrar și al activităților cu caracter social (adresate persoanei). Sînt multe orientări și niveluri de specializare. Principalele sînt: contabil și expert comercial; expert industrial; expert agrar; geometru; expert pentru turism.

Instruirea profesională durează 5 ani, dar prevede posibilitatea de a obține calificarea profesională după primi 3 ani.

Ambele profiluri se încheie cu un examen de Stat și consimt accesul la învățămîntul terțiar (Universitate, AFAM, IFTS).

ISTRUIREA ȘI PREGĂTIREA PROFESIONALĂ (IFP)

Ce este?

Este o perioadă de studiu de 3 sau 4 ani care permite să se urmeze calificări profesionale, recunoscute la nivel național și european și utilizabile imediat

în câmpul muncii.

Și după aceea, mă pot înscrie la universitate?

Da, dacă ai obținut cel puțin o calificare de 4 ani. În acest caz poți frecventa un an de pregătire pentru examenul de Stat, necesar înscrierii la Universitate și la pregătirea superioară în artă, muzică și coregrafie.

Diploma de 4 ani luată la sfârșitul perioadei de instruire și pregătire profesională dă și dreptul de acces la instrucția și formarea tehnică superioară (vezi mai departe).

Universitatea

Cum este organizată Universitatea?

Sistemul de instruire universitară este articulat în două nivele și prevede pentru fiecare facultate:

- primul nivel de durată trienală (licența);
- al doilea nivel de durată de 2 ani (licența de specializare).

Cine se poate înscrie la Universitate?

Cine se află în posesia unei diplome de bacalaureat sau de calificare profesională se poate înscrie la universitate pentru a obține o licență.

Cum pot avea acces la Universitate?

Au posibilitatea de a se înscrie la Universitate:

- cetățenii comunitari oriunde rezidenți sau cetățenii extra-comunitari dar rezidenți în Italia, în vederea înscrierii sînt considerați egali cu cetățenii italieni;
- cetățenii străini deja prezenți în Italia care au permisul de ședere valabil;
- cetățenii străini cu rezidența în străinătate care au obținut viza pentru studiu.

Care sînt titlurile de studiu valabile pentru a avea acces la Universitate?

Acelea obținute după o perioadă școlară de cel puțin 12 ani. Dacă aceasta este inferioară, studenții vor trebui să prezinte o diplomă originală de studii secundare și un certificat academic de la universitatea de la care se transferă, care să ateste trecerea tuturor examenelor prevăzute:

- pentru primul an de studii universitare, în cazul unui sistem educativ local

de 11 ani;

- pentru primii doi ani academici, în cazul sistemului local de 10 ani.

Unde și cînd trebuie prezentată cererea de înscriere?

Cererea de înscriere trebuie prezentată la ghișeele Secretariatului pentru Studenții cu titlu străin, în termenul prevăzut (între lunile iulie și septembrie).

Ce documente trebuie să prezint la înscriere?

Titlul de studiu, atestat de către Reprezentanța Diplomatică Consulară Italiană de competență.

Care sînt posturile disponibile pentru studenții străini rezidenți în străinătate?

Posturile la dispoziție sînt stabilite de fiecare Ateneu, în fiecare an academic și pot fi consultate pe Internet, pe site-ul Ministerului Educației, Universității și Cercetării: www.miur.it.

Am o diplomă în limba italiană, constituie titlu de preferință pentru accesul la Universitate?

Da, la discreția ateneelor, pot reprezenta un titlu preferențial:

- diploma de limbă și cultură italiană obținută în cadrul Universității pentru Străini din Perugia și din Siena;
- Certificatul de competență în limbă italiană eliberat de a IIIa Universitate de Studii din Roma sau de către Universitatea pentru Străini din Perugia și din Siena;
- Certificate de competență în limba italiană eliberate în străinătate.

Sînt un student universitar. Pot obține reînnoirea permisului meu de ședere pentru studii?

Vizele și permisele de ședere pentru studii sînt reînnoite studenților care:

- în primul an de curs au trecut verificarea de profit și în anii succesivi cel puțin două verificări;
- în cazul unor motive grave de sănătate, dovedite prin certificate, permisul de ședere poate fi reînnoit și celor care au trecut numai o singură verificare.

Reînnoirea nu poate oricum fi făcută pentru mai mult de 3 ani după scăderea duratei legale a cursului de studiu.

Am intrat în Italia pentru a frecventa Universitatea. Pot schimba orientarea?

Da, cu autorizația Universității.

Pot cere o ulterioară reînnoire a permisului pentru a urma o specializare sau un doctorat?

Da.

Cît costă înscrierea la Universitate?

Depinde de Ateneul și de facultatea pe care o alegi. În orice caz, costurile în învățămîntul universitar pot fi mari.

Pot obține o bursă de studiu și alte ajutoare economice?

Da, studenții străini pot obține burse de studiu, împrumuturi de onoare și cazare. Regiunile, chiar mai mult, pot permite accesul gratuit la Universitate studenților străini aflați în condiții deosebite de dezavantaj economic, dovedit prin documente.

Pentru a avea alte informații asupra modalității de acces la aceste serviciiuri întreabă la Secretariatul Studenților Străini de la Universitatea ta sau de la cea pe care te interesează să o frecventezi.

Instruire și pregătire profesională tehnică superioară

La ce este utilă?

Este un curs de specializare tehnică și profesională, cu o durată variabilă de la 1 la 2 ani, ce cuprinde și perioade de stage îndelungate. Este finalizat pregătirii de personal cu înaltă competență tehnică și profesională, foarte mult căutați pe piața muncii.

De către cine este administrată?

Acest tip de pregătirea profesională reîntră în oferta de instruire a Regiunilor, conform unui Plan trienal. Poți avea mai multe informații pe sit-urile http://www.pubblica.istruzione.it/dg_post_secondaria/figure_nazionali.shtml sau <http://www.bdp.it/ifts/2003/home.php>.

Ce costuri au cursurile de pregătire profesională?

Sînt în general gratuite; în anumite cazuri este prevăzută și o rambursare a cheltuielilor.

Ce condiții trebuie să îndeplinesc pentru a fi admis la un curs de pregătire profesională?

- un nivel bun al limbii italiene;
- să ai o diplomă de instrucție secundară sau o diplomă de 4 ani de instruire și pregătire profesională.

Recunoașterea diplomelor

Aș vrea să-mi continui studiile în Italia. Ce trebuie să fac?

Pentru a-ți continua cursurile în Italia, trebuie să faci o cerere la Universitatea sau Institutul de Educație Universitară care te interesează să frecventezi. Aceste Universități/Institute, în numele propriei autonomii și a eventualelor acorduri bilaterale și a convențiilor internaționale în materie, decid recunoașterea titlurilor străine.

La cerere trebuie anexate următoarele documente:

- copie după diploma de bacalaureat tradusă și legalizată și însoțită de o declarație de valoare din partea Reprezentanței Diplomatice Consulare Italiene de competență;
- copie după diploma de licență, tradusă și legalizată și însoțită de o declarație de valoare din partea Reprezentanței Diplomatice Consulare Italiene de competență (în cazul înscrierii pentru licența specializată, la școala de specializare sau master);
- certificatul examenelor universitare susținute, tradus și legalizat;
- programul examenelor susținute;
- copie a documentului de identitate sau a permisului de ședere.

Și după aceea?

Autoritățile academice evaluează titlul de studiu, declarîndu-l echivalent în întregime sau parțial cu licența italiană: în primul caz, ți se recunosc toate examenele; în al doilea caz, numai o parte din examene. Universitatea trebuie să ia o decizie pînă în 90 de zile de la data prezentării cererii.

Recunoașterea anumitor titluri profesionale

Sînt posesorul unui titlu profesional. Cui trebuie să mă adresez pentru a-mi recunoaște titlul de studiu în Italia?

Trebuie să prezinți cererea ministerului de competență.

Cît timp este necesar pentru a obține recunoașterea titlului profesional?

În termen de 30 de zile de la primirea cererii, Ministerul de competență verifică dacă documentația cerută este completă.

În termen de 4 luni de cînd ai pus cererea sau de la o eventuală integrare, Ministerul prevede recunoașterea titlului, emițînd un decret.

Sînt medic/infirmier. Cui trebuie să mă adresez?

Pentru titlurile care fac parte din această categorie, competența ține de Ministerul Muncii, Sănătății și Politicilor Sociale.

Sînt avocat/ economist/ biolog/ chimist/ agronom/ geolog/ inginer/ psiholog/ consultant în cîmpul muncii/ geometru/ ziarist/ specialist agrar și industrial. Cui trebuie să mă adresez?

Pentru titlurile care fac parte din această categorie profesională, competența ține de Ministerul Justiției.

Sînt consultant al proprietăților industriale/ mediator comercialist. Cui trebuie să mă adresez?

Pentru titlurile ce fac parte din aceste categorii, competența ține de Ministerul Industriilor.

Sînt învățător/profesor. Cui trebuie să mă adresez?

Pentru titlurile ce face parte din această categorie, competența ține de Ministerul Educației și Învățămîntului.

**tutela
drepturilor și
discriminația**
**tutela
drepturilor și
discriminația**

Tutela drepturilor

Este posibil pentru un cetățean străin să poată tutela în judecată propriile drepturi?

Da, la fel ca cetățenii italieni. Dacă ești iregular, a da în judecată pentru protejarea drepturilor tale, nu împiedică Statul de a te îndepărta de pe teritoriu, în afara unor cazuri particulare.

În fața căror organe pot să-mi tutelez drepturile?

În fața instanțelor italiene prin apărarea din partea unui avocat.

Cum este împărțit sistemul judiciar italian?

Poți găsi mai mulți judecători în fața cărora să tutelezi drepturile tale: judecătorul civilist, penalist și administrativ, a căror competență este stabilită prin legile Statului.

Cine este judecătorul de pace?

Este un judecător căruia te poți adresa pentru a rezolva mici controverse administrative care să nu depășească o anumită importanță (de exemplu ceruri în bloc), hotărâște asupra contencioaselor privitoare codului străzii, are competențe penale limitate și validează măsurile Prefectului în materie de expulzări de pe teritoriul Statului, și măsurile de însoțire la frontieră sau de ținerea în custodie într-un centru de primire temporară emise de Chestor.

Cărui judecător trebuie să mă adresez pentru problemele referitoare titlului meu de ședere?

La Tribunalul Administrativ Regional și dacă este necesar poți face recurs la Cosiliul de Stat cu sediul la Roma, și la Tribunalul Civil în materie de familie (de exemplu: reîntregirea familiei).

Cît costă un proces?

Există costuri stabilite referitoare felului de dispută, care se sumează costului apărării pregătite de propriul avocat. În orice caz Statul italian garantează tuturor dreptul de a se apăra și de a tutela drepturile proprii, și deci în situația în care nu ai disponibilitatea de resurse economice necesare, se poate avea acces la asistență juridică gratuită ("gratuito patrocinio") pe

cheltuiala Statului în condițiile stabilite de legea statului.

Dacă nu pot plăti un avocat, voi avea un avocat de oficiu?

Nu, Statul îți garantează posibilitatea de a avea un avocat de încredere, ales de tine, primindu-te la asistența juridică gratuită pe cheltuiala Statului, chiar și dacă nu ești în regulă cu șederea, și în cazul în care ai titlu regular de ședere să ai un venit anual impozitabil, care să rezulte din ultima declarație de venituri și care să nu depășească 10.628,16 de euro (septembrie 2009).

Am fost denunțat și nu cunosc un avocat: ce pot să fac?

În acest caz ți se va atribui un avocat de oficiu, ales de pe o listă specială întocmită cu acest scop. Dacă depășești limita de venit și nu poți cere includerea la asistența juridică gratuită, va trebui să-i plătești onorariul după tarifele stabile.

Ce se întâmplă dacă nu reușesc să înțeleg actele judiciare?

Am dreptul de a numi un translator care să traducă actele judiciare în limba mea. Costul translator poate fi debitat Statului dacă condiția mea economică îmi permite includerea la asistența juridică gratuită pe cheltuiala Statului.

Discriminare

Am auzit că există o lege care tutează de discriminări. În ce fel a fost definit, în această lege, actul de discriminare?

Constituie discriminare orice fel de comportament care, direct sau indirect, permite o deosebire, excluziune, restricție sau preferință bazată pe rasă, culoare, ascendență sau origine națională sau etnică, convingerile și practicile religioase, și care să aibă scopul sau efectul de a distruge sau a compromite recunoașterea, beneficierea sau ezercitarea, în condiții de egalitate, drepturilor umane și libertăților fundamentale în domeniul politic, economic, social, cultural și în orice alt sector al vieții publice.

Cum pot să mă apăr în fața actelor de discriminare împlinite de un privat sau Administrația Publică?

Poți să te adresezi Tribunalului Civil, printr-un avocat, cerînd ca judecătorul

să dispună încetarea comportamentului dăunător și să adopte orice prevedere adecuată, după circumstanțe, a înlătura efectele discriminării.

Sînt victimă de discriminare, dar îmi este teamă să denunț. Ce pot să fac?

Asociațiile înscrise într-un registru făcut special pentru acest scop, care se găsește la Departamentul Oportunităților Egale de la Președenția Consiliului de Miniștri, sînt legitimize a da în judecată în numele, pe contul sau a asista subiectul pasiv al discriminării pe baza motivelor de rasă sau etnice.

Sînt victimă de discriminare la locul de muncă. Ce pot să fac?

Organizațiile sindicale pot da în judecată pentru a proteja victimele de discriminare cînd angajatorul pune în aplicare o discriminare colectivă.

**declarația de
venituri**

**declarația
de venituri**

Informații generale

Declarația de venituri este un document prin intermediul căruia se aduc la cunoștința Statului toate condițiile tale de remunerație și stabilește nivelul la care trebuie să plătești taxele.

Declarația de venituri trebuie să fie prezentată de toate persoanele care în anul precedent au avut venituri, și de către antreprenorii și lucrătorii autonomi cu TVA, chiar dacă nu au perceput nici un venit. Declarația de venituri vine prezentată cu formulare tip date în fiecare an de către Agenția Intrărilor. Modelul este divers dacă se tratează de persoana fizică sau dacă este o societate. Pentru persoanele fizice modelul de folosit poate să fie modelul Unic (persoană fizică) sau -dacă cine declară este un lucrător subordonat, un colaborator la proiect sau pensionat- modelul 730. Alte modele sînt 770 (pentru angajator) și Red (pentru pensionați).

La ce este utilă declarația de venituri?

Pentru străini are o importanță deosebită în cazurile în care:

- se cere o carte de ședere CE;
- se cere o reîntregire familială;
- se reînnoiește permisul de ședere;
- cetățenie.

Aceasta este importantă și în privința:

- cererii unui credit bancar;
- cumpărării în rate;
- închirierii unei locuințe;
- clarificării propriei poziții de contribuabil la Ministerul Finanțelor.

CUD

Ce anume este un CUD?

CUD este Certificarea Unică a veniturilor de muncă Dependentă, echivalente și asimilate. În CUD sînt trecute:

- veniturile din anul trecut;
- reținerile de salariu, scăderile și reducerile;
- datele de prevederi sociale și de asistență referitoare la cotele vărsate la

INPS și INPDAP;

- contribuțiile pentru prevederi sociale și de asistență în grija lucrătorului sau care trebuie vărsate la societățile de prevederi sociale.

Angajatorii sau societățile publice sau particulare care alocă sume de bani pentru pensii trebuie să dea certificate, în 2 copii, contribuabilului salariat, pensionat sau cui primește venituri asimilabile cu ale lucrătorului salariat.

Formularul 730

Cui îi convine formularul 730?

Este convenabil să prezinți modelul 730 dacă ești lucrător dependent sau pensionat. În aceste cazuri angajatorul sau Institutul de pensii, sau Centrul de asistență fiscală (CAAF) la care te-ai adresat, trimite declarația administrației financiare.

Prezentarea modelului 730 convine persoanelor care au membrii de familie în grijă (soț, soție, fii), chiar dacă aceștia nu sînt rezidenți în Italia.

Care sînt avantajele formularului 730?

Modelul 730 e mai ușor de completat și nu este necesar să se facă calcule. Dacă ai vărsat mai mult decît este necesar, rambursarea se face odată cu salariul sau cu rata de pensie pe luna iulie. Dacă ai vărsat mai puțin, diferența care trebuie dată Finanței îți va fi reținută din salariu sau din pensie.

Ce documente trebuie să prezinti?

- declarația de venituri pentru anul trecut;
- inspecții de cadastru (dacă ești în posesia de terenuri);
- certificate de venit din muncă salariată și asimilate, de muncă de colaborare, de muncă pe cont propriu ocazional, de capital etc. ;
- chitanțe și facturi referitoare la cheltuielile ce pot fi scăzute și micșorate (cheltuieli sanitare, interese pasive, cheltuieli funebre, veterinarie, asigurări de viață și accidente, contribuții de voluntariat, contribuții de prevederi sociale obligatorii, contribuții pentru colaboratorii în serviciile domestice, sume alocate liber partidelor politice, instituțiilor religioase, asociațiilor ONLUS, cheltuieli cu scop de recuperare a patrimoniului de construcții etc.);
- atestate de vărsări realizate direct.

Care sînt veniturile declarabile?

- venituri din muncă subordonată;
- venituri asimilate muncii subordonate;
- venituri din terenuri și construcții;
- venituri din capitaluri;
- venituri din activități de muncă pe cont propriu pentru care nu este necesară deschiderea unui cont de plătitor TVA;
- alte venituri;
- alte venituri taxabile în mod separat.

Cum se prezintă o declarație?

Formularul 730 trebuie să fie prezentat deja completat unui Centru de asistență fiscală (Caaf) sau angajatorului (în cazul în care angajatorul efectuează direct asistența fiscală) sau Institutului de pensii. Documentația fiscală (privitoare cheltuielile care se pot deduce și cele micșorate) trebuie păstrată pentru o perioadă de cel puțin 5 ani, administrația putînd să o ceară pentru verificări.

Persoanele care nu prezintă declarațiile de venituri în perioada necesară, nu pot obține rambursări pentru anii trecuți. Dacă nu au plătit taxele, vor trebui să plătească sancțiuni de la 120% și pînă la 240% din valoarea taxei neplătite.

Ce pot face dacă am comis o eroare?

Dacă atunci cînd completezi vezi că ai făcut o eroare, poți corecta prezentînd o declarație de completare. Trebuie să utilizezi formularul 730 în care însemnezi căsuța „730 integrativo” și să-l prezinți în perioada stabilită la un Centru de asistență fiscală.

Formularul Unic

Unde trebuie prezentat Formularul Unic?

Persoanele fizice trebuie să prezinte Formularul Unic:

- la bancă sau la oficii poștale, dacă completările se fac pe hîrtie; această modalitate este pentru persoanele care nu au deschis un cont de plătitor TVA;
- prin canalul telematic, atît pentru cine prin lege este obligat să procedeze

așa, cît și pentru cine hotărăște să se folosească de Internet pentru comoditate proprie.

Pentru societățile de persoane, modalitățile sînt aceleași ca și pentru persoanele fizice.

Cine trebuie să prezinte Formularul Unic?

- persoanele care nu au CUD și nu pot prezenta 730;
- persoanele care au desfășurat mai multe activități (de exemplu persoanele care au două activități de muncă în paralel sau cei care au lucrat pentru cîteva luni ale anului într-un loc de muncă și apoi în altul);
- în baza condițiilor de venituri produse, persoanele care de anul trecut nu mai sînt subordonate;
- colaboratorii domestici și asistenții familiari.

Ce documente trebuie prezentate?

- declarația de venituri pe anul trecut;
- datele personale și codurile fiscale ale membrilor familiari aflați în grijă;
- CUD din anul trecut;
- documentația relativă veniturilor produse (de exemplu toate activitățile făcute cu contul de plătitor TVA);
- documentația relativă obligațiilor de deducere și de reducere.

Ce documente trebuie să prezinte colaboratorii domestici și asistenții familiari?

- declarație din partea patronului pentru veniturile primite în anul precedent;
- buletinele plătite la oficiul pensiilor (contribuțiile INPS);
- chitanțe de plată IRPEF;
- contractul de închiriere;
- documentația relativă cheltuielilor care trebuie scăzute și deductibile.

Pot avea o reducere de taxe?

Da, pentru anumite cheltuieli care se scad și se deduc, Statul permite reduceri de taxe pentru:

- cheltuieli medicale, rețete pentru medicamente, ochelari, facturi eliberate de stomatolog și alte cheltuieli medicale;
- taxe școlare;

- asigurări de viață, automobil etc.;
- contribuții pentru prevederi sociale, buletine INPS pentru colaboratori domestici;
- dobânzile plătite pentru creditul ipotecar.

Ce anume este un acout IRPEF?

Este o sumă pe care va trebui s-o verși în mod anticipat pentru impozitul pe venit din anul în curs. Pentru a stabili dacă este necesar să-l dai sau nu, se face referire la impozitul calculat prin declarația de venituri pe anul trecut.

Cum pot repara erorile comise în calcularea ?

Dacă la sfârșitul anului îți dai seama că ai vărsat o sumă inferioară obligației, vei putea regulariza situația ta prin forma numită „ravvedimento operoso”, adică să verși în afara acoutului care lipsește, și o sancțiune de 6% plus dobânda pentru fiecare zi de întârziere. Totul pînă la expirarea termenului de prezentare a declarației de venituri relativă la anul în care nu s-a vărsat suma necesară (de exemplu vărsarea a fost omisă în 2005, decizia trebuie luată pînă la 31 iulie 2006): dacă se depășește acest termen, va trebui să plătești o sancțiune de 30% din suma pe care nu ai vărsat-o sau ai vărsato mai puțin, și în plus dobânzile.

Unde pot găsi modelul CUD, modelul 730 și Modelul Unic?

Poți să le descarci gratis de pe site-ul internet al Ministerului Economiei și Finanțelor sau de pe site-ul Agenției pentru Intrări.

Modelul 770

Ce anume este formularul 770?

Modelul 770 privește numai pe cine a furnizat venituri, nu cei care le-au primit. Este modelul folosit de subiectul impozabil (exemplu tipic, angajatorul) prin care declară remunerațiile și retribuțiile furnizate de orice fel și reținerile efectuate. Începînd cu anul 2002 declarația acestor subiecte impozabile (numite și substitut de impozit) a fost împărțită în 2 părți care constituie 2 declarații distincte:

- 770 simplificat, care conține reținerile efectuate angajaților, persoanelor care desfășoară o activitate pe cont propriu, colaboratorilor de ocazie. Acest

- formular (nu poate fi asociat Modelului Unic) dar trebuie prezentat separat;
- 770 obișnuit, care este necesar celorlalte rețineri, ca aceea asupra dividendelor distribuite societăților. În acest caz este posibilă asocierea cu Modelul Unic.

Unde pot prezenta formularul 770?

Numai pe cale telematică, direct sau cu ajutorul unui intermediar autorizat. Declarația este considerată a fi prezentată în ziua în care este transmisă telematic la Agenția Intrărilor. Nu se poate prezenta declarația la băncile convenționate și oficiile poștale, și persoanele aflate în străinătate nu o pot prezenta printr-o recomandată.

Unde pot găsi formularul 770?

Îl poți descărca gratuit din Internet, de pe site-ul Ministerului Economiei și Finanțelor sau de pe site-ul Agenției de Intrări.

RED, ICI, ISEE

Ce anume este RED?

Este o declarație care trebuie prezentată de către pensionarii cărora li se acordă prestări de prevederi sociale și de asistență asociate pensiei, acordate de către INPS și legate de venit. Este vorba de un instrument care este util pentru a stabili dreptul unui pensionat de a beneficia de anumite prestări.

Ce este ICI?

Este o taxă aplicată contribuabililor care dețin terenuri agricole, zone construibile și imobile; trebuie plătită la Primăria din zona în care se află imobilul. Din 2008 nu se mai plătește ICI pentru prima casă, adică casa în care se locuiește permanent.

Ce este ISEE?

Este o certificare a venitului pe familie și este necesar pentru a avea acces la prestări sociale facilitate acordate de Instituții Publice (alocație pentru al treilea fiu, alocație pentru maternitate etc.).

banca
banca

Servicii bancare

Care servicii bancare mi-ar putea fi utile?

În general, cele mai cerute sînt livretul de economii, contul curent (necesar pentru a avea un libret de cecuri, un bancomat, cartea de credit); virament bancar, împrumuturi pentru a cumpăra o locuință.

Ce este un libret de economii?

Libretul de depozit pentru economii este un instrument simplu și cu costuri mici indicat în mod particular pentru cine nu efectuează mari mișcări de bani. Poate să fie “nominativ” (înregistrat pe numele cuiva, persoană fizică sau juridică) sau este emis “la purtător” (cine arată livretul la ghișeu are dreptul să depoziteze sau să scoată bani). Dobînda făcută se acreditează o dată pe an.

Am nevoie de un livret de economii, cum procedez?

Alegi banca care te interesează și, prezentîndu-te în persoană, să ai la tine:

- codul fiscal;
- permisul de ședere.

Unele bănci îți pot cere și:

- statul de plată a ultimului salariu;
- certificatul de rezidență.

Ce este un cont curent?

Contul curent: este un cont în care îți poți depozita banii, care dă dobînda stabilită cu banca. Pentru ați retrage banii poți completa un formular la ghișeul băncii tale, poți trece un cec pe numele tău sau folosi un bancomat. Cecurile personale și cele pe care le primești pot fi încasate la banca ta. Unele bănci îți cer să plătești livretul de cecuri și/sau cecurile emise.

Pentru a-mi deschide un cont curent, ce trebuie să fac?

Alegi banca în care vrei să deschizi contul, te prezinți avînd asupra ta:

- codul fiscal;
- permisul de ședere.

Unele bănci îți pot cere și:

- certificatul de rezidență (dar nu este obligatoriu prin lege);
- garanția unui alt client emigrat sau italian cunoscut băncii;

- declarația de venituri;
- o sumă inițială de vărsat;
- în unele cazuri, înainte de a deschide un cont curent, banca poate cere angajatorului confirmarea că viitorul client este un angajat sau colaborator al său.

Ce este un bancomat?

Bancomatul este o card magnetică pe care îl poți cere băncii dacă ai un cont curent.

Această card este o card națională de credit și poate fi utilizată la toți distribuitorii automatici (și în anumiți distribuitori europeni) pentru scoaterea banilor (ATM). Multe supermarket și magazine o acceptă pentru plata mărfurilor cumpărate (POS).

Ce este cartea de credit?

Și cartea de credit este o card magnetică pe care o poți cere dacă ai un cont curent. În afara avantajelor ca bancomat, cartea de credit îți permite să efectuezi plăți în străinătate (și să faci cumpărături pe internet); este acceptată în multe magazine, hoteluri, restaurante, benzinării, oficii poștale etc. Unele bănci ca să ți-o elibereze, cer garanții precum: vechimea în muncă, vărsarea automată a salariului în contul curent sau orice vărsămînt automatic dintr-o sursă de venit în contul curent (de exemplu pensia).

Ce este un virament bancar?

Este o modalitate de transfer de bani din contul curent propriu într-un alt cont bancar care poate fi utilizat pentru efectuarea plăților. Costul transferului variază de la o bancă la alta.

Pot trimite bani în țara mea de origine?

Da, prin intermediul băncii tale. Costul acestui serviciu variază de la o bancă la alta și cuprinde o cotă fixă și, pentru alte bănci, un comision egal cu un procent aplicat sumei de bani pe care o trimiți (între 0,5% și 2,5%).

Care sînt documente cerute de bancă ca să trimiți bani?

Documentele cerute variază de la o bancă la alta, dar în general sînt următoarele:

- permisul de ședere;

- codul fiscal;
- un formular în care trebuie să indici datele tale personale, suma pe care vrei s-o trimiți, numele și țara destinatarului.

ATENȚIE:

dacă te adresezi unei agenții Money Transfer pentru a trimite bani în străinătate, amintește-ți că trebuie să arăți titlul de ședere, altfel titularul agenției va comunica Poliției, în următoarele 12 ore, numele tău remarcând faptul că nu ai prezentat nici un titlu de ședere.

alte
servicii
alte
servicii

Introducere

În această parte vei găsi informații utile privind codul fiscal și conducerea automobilului.

Codul fiscal este un “codice”, care identifică în mod precis persoanele cu scopul de a plăti taxele și impozitele. Îl ceri ca să poți lucra și pentru a te putea bucura de anumite servicii importante.

În partea relativă conducerii automobilului și la automobil vei găsi informațiile folosite privind convertirea permisului de conducere străin în cel italian și anumite indicații privind normele care reglementează circulația automobilului în Italia.

Codul fiscal

Ce anume este codul fiscal?

Codul fiscal conține datele personale, nume, data și locul de naștere ale unui individ.

Este eliberat gratuit de către Biroul Local al Agenției Intrărilor și este necesar Ministerului Economiei și Finanțelor să identifice indivizi și are scop fiscal.

ATENȚIE:

cetățenilor străini care intră în Italia pe motiv de muncă, autoritățile consulare eliberează Codul Fiscal în momentul eliberării vizei de intrare.

Cum îl pot obține?

Trebuie să ai:

- permisul de ședere valabil; dacă permisul de ședere este în fază de reînnoire, poți prezinti permisul de ședere expirat împreună cu chitanța cererii de reînnoire (eliberată de Chestură sau de Oficiul poștal);
- copie după pașaport;
- document de identitate valabil.

Având toate documentele te poți prezenta la Biroul Agenției Intrărilor și completând un formular; legitimația îți va fi trimisă acasă.

Pentru noii născuți este de ajuns certificatul de naștere sau o declarație pe propria răspundere din partea unuia dintre părinți.

Care este utilitatea codului fiscal?

- pentru înscrierea la Serviciul Sanitar Național;
- pentru a fi angajați ca subordonați;
- pentru a începe o activitate pe cont propriu;
- pentru a încheia diverse contracte;
- pentru a deschide un cont curent bancar sau poștal.

Dacă-l pierd?

Poți cere o copie la Biroul Agenției Intrărilor sau:

- la unul dintre terminalele video self-service ale agenției locale;
- pe site-ul de internet www.agenziaentrata.it.

După câteva zile de așteptare, noul document sosește acasă cu poșta rapidă.

ATENȚIE:

dacă schimbi rezidența, trebuie să te duci la Biroul Agenției de Intrări, să comunici datele noi, cu un document de identitate care să aibă noua rezidență sau făcând o declarație pe propria răspundere.

Șoferii și automobilul

Pot conduce în Italia cu permisul meu?

Dacă ai un permis de conducere eliberat de către autoritățile unui Stat care nu face parte din Comunitatea Europeană, poți conduce în primul an de rezidență în Italia.

Dacă permisul este scris doar într-o limbă străină, acesta trebuie însoțit de o traducere oficială în limba italiană sau de un document echivalent.

După primul an de rezidență în Italia, este necesar să ceri conversiunea în permis de conducere italian, pentru că permisul tău de conducere nu mai este valabil pentru conducerea în Italia. A conduce fără să fi făcut conversiunea este echivalent infracțiunii de conducere fără permis de conducere.

Pentru permisele eliberate de către Statele care fac parte din Comunitatea Europeană există posibilitatea de a cere conversiunea sau recunoașterea valabilității.

Transformarea presupune acordarea unui permis italian pentru a-l înlocui pe cel străin.

În cazul în care obții recunoașterea permisului, îți va fi trimis un cupon ce

se aplică pe permis.

ATENȚIE:

carnetul de conducere obținut în Italia de către străini nu reprezintă un document valabil identificării personale, acesta trebuind să prezinte întotdeauna și pașaportul și permisul de ședere.

Ce valabilitate are permisul de conducere?

- 10 ani pentru persoanele cu vârsta cuprinsă între 18 și 50 de ani;
- 5 ani pentru persoanele cu vârsta superioară a 50 de ani;
- 3 ani pentru persoanele cu vârsta superioară a 70 de ani.

ATENȚIE:

trebuie să ai întotdeauna asupra ta permisul atunci când conduci: poliția are dreptul să îți sechestreze automobilul dacă te găsește fără permis.

Cum se face conversiunea permisul străin într-unul italian?

Dacă ai rezidența în Italia și ai un permis eliberat de către unul din Statele membre ale Uniunii Europene sau un Stat din afara UE cu care Italia a încheiat anumite acorduri, poți avea un permis de conducere italian echivalent, fără să mai susții alte examene. Pentru a ști dacă trebuie sau nu să susții examene trebuie să te adresezi la cel mai apropiat Centru de Motorizare Civilă.

Unde pot face cererea pentru conversiunea/recunoașterea permisul străin într-unul italian?

Cererea de transformare sau recunoaștere se face în cadrul birourilor de pe lângă Departamentul de Transporturi Terestre al Ministerului Infrastructurii și Transporturilor înainte de expirarea primului an de reședință.

Ce documente trebuie să prezint pentru a face conversiunea/recunoașterea permisul străin?

- pașaportul;
- permisul de ședere;
- un document de identitate italian (cartea de identitate italiană);
- carnetul de conducere străin în original, valabil și o copie a acestuia (cu traducere la tribunal și/sau declarație consulară, obligatoriu pentru

- carnetele mai mari de tip B, cu semnătura legalizată la Prefectură),
- certificatul de rezidență (se poate face o declarație pe propria răspundere);
- 1 certificat medical cu fotografie în formular tip cu timbru fiscal (vizita medicală în acest scop trebuie efectuată la o structură sanitară publică-ASL, sau la o școală de șoferi) eliberat cu mai puțin de 6 luni de la data prezentării cererii conversiunii/recunoașterii;
- declarație pe cont propriu de a nu fi avut condamnări penale;
- 2 fotografii recente tip legitimație pe fundal de culoare deschisă și cu capul descoperit, și care să nu fie tipărite pe hîrtie termică.

Dacă nu am permis de conducere sau permisul pe care îl am nu este recunoscut?

Pentru a obține un permis de conducere trebuie să te adresezi Centrului pentru Motorizare Civilă sau să te înscrii la o Școală de Șoferi și să susții examenele de teorie și practică. Pentru a te înscrie la școala de șoferi sînt necesare:

- pașaportul;
- permisul de ședere;
- certificatul de rezidență;
- o fotografie tip legitimație.

Cum pot obține o nouă copie a permisului meu de conducere?

Dacă se pierde, se distruge sau îți este furat permisul de conducere, în două zile de la constatare trebuie să faci o declarație către organele de poliție și să completezi un formular pe care va fi aplicată o fotografie autenticată. Poliția îți va elibera un permis de condus provizoriu valabil pentru 90 de zile. Dacă ți-a fost emis permisul de conducere provizoriu, chiar dacă îți regăsești permisul original, acesta nu mai este valabil.

Pot conduce automobilul meu în Italia?

Conform legii italiene, automobilele înregistrate în străinătate pot circula pe teritoriul italian pentru un an, dacă este importată în mod provizoriu. Dacă ai rezidența în Italia (obligatorie pentru cine rămîne mai mult de 1 an), trebuie s-o importi și s-o înregistrezi la PRA (Registrul Public Automobilistic).

Dacă m-am stabilit în Italia pot cumpăra un automobil?

Da și este obligatoriu să stipulezi o asigurare în aceste cazuri:

- dacă ai rezidența în Italia și ți-ai adus automobilul din țara ta în Italia;
- ai rezidența în Italia și ai cumpărat un automobil în Italia.

Adresează-te unei agenții de asigurări pentru a-ți asigura automobilul.

asocierea
asocierea

Libertatea de asociere

Libertatea de asociere este tutelată de legea italiene. Este permisă asocierea pentru scopuri care nu sînt interzise de lege; în mod particular se poate:

- constitui o asociație;
- adera la o asociație;
- renunța la dreptul de a face parte dintr-o asociație.

Fundarea unei asociații

Ce activități poate desfășura o asociație?

Orice tip de activitate care să nu fie contrară legii penale.

Se acordă stimulente asociațiilor?

Asocierea este stimulată dacă favorizarea integrării cetățenilor străini în comunitatea locală: în acest scop a fost creat, în cadrul Ministerului Muncii, Sănătății și al Politicilor Sociale-Direcția Generală pentru Imigrație, Registrul Național al Asociațiilor.

Ce condiții sînt necesare în vederea înscrierii în Registrul Național al unei asociații?

Se pot înscrie asociațiile cu “caracter național”, adică cele care desfășoară activități în cel puțin cinci regiuni și 20 de provincii italiene.

Cum este constituită o asociație?

Este constituită de un grup de persoane care se reunesc cu scopuri sociale, culturale, de asistență, de mediu etc.

ATENȚIE:

nu există o limită în ceea ce privește numărul minim de persoane care pot forma o asociație, pot fi doar două. Activitățile comerciale, în schimb, sînt reglementate.

Care sînt elementele necesare pentru a constitui o asociație?

Orice grup tinde a fixa regulile care disciplinează activitatea.

Constituirea unei asociații poate avea loc atît în formă scrisă, cît și prin

acord oral.

Numai asociațiile constituite în formă scrisă poate desfășura o activitate remunerată, accedea la înlesniri și/sau contribuții publice, se pot înscrie în registrele Organizațiilor de Voluntariat etc. În plus, dacă constituirea asociației este redactată în forma unui act public și/sau ca act privat autenticată și/sau înregistrată, se pot obține avantaje de tip fiscal.

Cum poate fi constituită o asociație în formă scrisă?

Este necesară redactarea unui Contract de Asociație.

Contractul de Asociație este format din 2 documente, care formează însă un act unitar și sînt:

- statutul;
- și actul de constituire.

Ce anume este un statut?

Este documentul care reglementează viața în asociație, specificîndu-i scopul social, regulile de formare a organelor colegiale, pentru alegerea unui președinte pentru reglementarea ședințelor asociațiilor, pentru a redacta bilanțul.

Ce este un Act de Constituire?

Este un document care atestă nașterea unei asociații și îi stabilește datele de înregistrat indicînd: sediul social, membrii fondatori, data nașterii asociației.

Trebuie semnat de membrii fondatori, care declară că se asociază urmărind un scop legal.

Ce trebuie trecut în statut?

- numele și sediul asociației;
- se specifică dacă are scop de profit sau non-profit;
- obiectul social, dacă este de ajutorare sau solidaritate;
- condițiile pentru admiterea membrilor;
- normele ce privesc comportamentul membrilor;
- indicațiile asupra patrimoniului și asupra intrărilor;
- organisme asociative (consiliul director, adunarea);
- normele de funcționare a organismelor asociative (în special, pentru consiliul director și adunarea, modalități de convocare, deliberări);

- perioada de activitate socială și termenii de raportare;
- modalitățile de desființare ale asociației.

Cînd se poate vorbi de act public și de act particular?

Dacă documentul este redactat în prezența unui notar și este înregistrat de către acesta la Oficiul de Registru se vorbește despre un act public; dacă în schimb este redactat de membrii asociației este un act particular, care poate fi înregistrat sau nu și ale ale cui semnături pot fi autentificate eventual de către un notar.

Ce diferență este între înregistrarea publică și cea particulară?

Diferența principală constă în faptul că numai într-un act public se poate cere în viitor recunoașterea asociației, devenind deci o persoană juridică.

Care sînt asociațiile recunoscute?

Cele care au obținut un “decret” de recunoaștere -care este un act oficial din partea statului- care este necesar în vederea obținerii autonomiei de patrimoniu a asociației.

Asta înseamnă că asociația poate răspunde pe cont propriu în ceea ce o privește și devine persoană juridică.

Care sînt asociațiile nerecunoscute?

Sînt acelea care se bucură de o autonomie patrimonială și de o responsabilitate limitată; deci dacă patrimoniul asociației nu este suficient să satisfacă obligațiile luate, pentru diferența care rămîne răspund, cu patrimoniul propriu, persoanele fizice care fac parte din ele.

Care este modalitatea de recunoaștere a asociației?

Persoanele interesate trebuie să prezinte, la prefectura din provincia în care este stabilit sediul societății, o cerere semnată de către persoana fondatoare, avînd în anexă actul de constituire.

Valoarea patrimoniului trebuie demonstrată prin documente care se anexează la cerere.

De cît timp este nevoie pentru ca o asociație să fie recunoscută?

Autoritatea guvernamentală are la dispoziție o limită de 120 de zile pentru a decide dacă să înscrie sau nu asociația; acest termen poate fi extins pînă

la o perioadă de 180 de zile atunci cînd prefectura semnalează absența unor documente sau alte probleme.

Ce se poate face în cazul în care asociația nu este recunoscută?

Dacă este refuzată înregistrarea asociației, se poate face un recurs administrativ.

Asociația poate avea un cod fiscal?

Da. Este necesară comunicarea la Oficiul pentru Impozite Directe a “nașterii” acestei asociații noi. Oficiul va elibera un cod fiscal.

La ce este necesar un cod fiscal?

Codul fiscal este indispensabil în vederea:

- achiziționării de bunuri cu factură;
- trecerii în numele asociației a unor bunuri imobiliare (prin intermediul reprezentantului legal);
- încheierii unor contracte de închiriere;
- cererii de contribuții și/sau rambursarea cheltuielilor instituțiilor;
- obținerii de compensări etc.

Anumite forme de asociere

Ce sînt asociațiile cu scop de promovare socială?

Este vorba de asociații care desfășoară activități de utilitate socială, în beneficiul celor înscriși și a colectivității.

Ce activități sînt considerate de utilitate socială?

Binefacere, promovarea culturii și artei, protecția și valorizarea mediului, educație și pregătire profesională, sport amatorial, protecția drepturilor civile etc.

Asociațiile de promovare socială sînt regulate prin legea 383/00.

Ce sînt organizațiile de voluntariat?

Legea definește ca activitate de voluntariat cele desfășurate fără scop de profit și cu scop de solidaritate.

Organizațiile de voluntariat pot lua orice formă juridică, compatibilă cu

scopul de solidaritate. Foarte des, forma juridică este aceea de asociație. Se bazează pe activități gratuite, chiar dacă au angajați sau colaboratori necesari desfășurării activității.

Organizațiile de voluntariat sînt reglate prin legea 266/91.

Ce sînt organizațiile non-guvernamentale (ONG)?

Își desfășoară activitatea în domeniul cooperării internaționale cu țările în curs de dezvoltare. ONG-urile care prin lege pot lua forma juridică de asociație sau de fundație, trebuie să ceară recunoașterea din partea Ministerului Afacerilor Externe pentru a putea fi incluse în proiecte de dezvoltare finanțate cu fonduri publice.

ONG-urile sînt reglate prin legea 49/87.

Ce anume înseamnă organizație no-profit cu scop social (ONLUS)?

Obținerea calificării ONLUS consimte organizației să aibă înlesniri din punct de vedere fiscal, care privesc atît regimul fiscal al organizației, cît și cel al participanților săi.

Regimul fiscal ONLUS se aplică în mod automat organizațiilor de voluntariat înscrise în registrele regiunii și cooperativelor sociale.

Ce înseamnă organizație non-profit?

No-profit (sau fără scop de profit) este o organizație în interiorul căreia cîștigul nu poate fi împărțit între membrii dar trebuie reinvestit în activitatea organizației sau destinat scopurilor înscrise în statutul asociației.

Finito di stampare nel mese di settembre 2009
dalla tipolitografia CSR
Via di Pietralata, 157 - 00158 Roma
Tel. 064182113 (r.a.) - Fax 064506671